

ONDERNEMINGSPLAN 2015-2019 VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

Hoofdstuk 1: Het Vlaams Energieagentschap als organisatie

1.1. Missie en opdrachten van het VEA zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering

Het besluit tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap, het Vlaams Energieagentschap, werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 april 2004.

Het Vlaams Energieagentschap heeft formeel zijn werking opgestart vanaf 1 april 2006.

De Vlaamse Regering heeft de missie (bestaansreden of hoofdopdracht) van het VEA als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.):

Het Vlaams Energieagentschap heeft als missie de uitvoering van een op duurzaamheid gericht energiebeleid door de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier in te zetten.

De Vlaamse Regering heeft bovengaannde hoofdopdracht doorvertaald in artikel 2.1.3. van het Energiebesluit in volgende opdrachten voor het Vlaams Energieagentschap:

1° het bevorderen van de milieuvriendelijke energieproductie en het beheer van de daarvoor bestemde middelen en fondsen, inbegrepen de voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de steunverlening aan groenestroom-, warmte-kracht- en groenewarmte-installaties;

2° het bevorderen van het rationeel energiegebruik en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;

3° de toepassing van de regelgeving in verband met het beheer en de uitbouw van de distributienetten van elektriciteit, gas en warmte, en van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;

4° het voeren van eigen sensibiliserings- en communicatieacties over milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik en het coördineren van sensibiliserings- en communicatieacties over milieuvriendelijke energieproductie die aan derden worden uitbesteed;

5° het uitvoeren, of laten uitvoeren, van analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering inzake het duurzame energiebeleid;

6° het verwerken van de uit de beleidsuitvoering verworven informatie om beleidsgerichte input aan het departement te leveren;

7° het bijdragen tot de uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan;

8° alle andere beleidsuitvoerende taken betreffende het energiebeleid die bij decreet of door de Vlaamse Regering aan het agentschap worden toevertrouwd.

Aansluitend op punt 8° zijn via het Energiedecreet en Energiebesluit nog verschillende andere specifieke taken toegekend aan het Vlaams Energieagentschap o.a.:

- uitvoering, monitoring en handhaving van de EPC- en EPB-regelgeving;
- kwaliteitsborging van energiedeskundigen, EPB-verslaggevers en sommige installateurs en aannemers, alsook van de betreffende opleidingen en centrale examens;

1.2. Langetermijnvisie van het VEA

De directieraad van het agentschap heeft, vertrekkende van de missie en opdrachten van het agentschap zoals vastgelegd in het Energiebesluit en van de beleidsopties in de Beleidsnota Energie 2014-2019, een visie op de werking van het agentschap geformuleerd die als volgt wordt samengevat:

Dankzij het stimuleren van doorgedreven energiebesparingen in verschillende sectoren en het bevorderen van innovatie en de inzet van nieuwe technologieën vervult het VEA een leidende rol in de transitie naar een duurzaam energiesysteem dat meer en meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen, de bevoorradingszekerheid garandeert en betaalbaar is voor gezinnen en bedrijven. Door een zo efficiënt mogelijk energiegebruik en een transitie naar een duurzame energievoorziening te bevorderen, zal het VEA bijdragen aan een groeiende welvaart in Vlaanderen.

1.3. Waarden van het VEA

Het VEA heeft de ambitie om een geloofwaardige, efficiënt functionerende en slagkrachtige organisatie te zijn die steunt op samenwerking en een goede werksfeer. Om dat te realiseren, passen we in ons denken en handelen de waarden vertrouwen, daadkracht, wendbaarheid, openheid en teamgeest toe.

1.4. Strategische organisatiedoelstellingen van het VEA

De missie en visie werden verder doorvertaald naar de strategische organisatiedoelstellingen van het Vlaams Energieagentschap:

Het VEA ontwikkelt en implementeert als eerste prioriteit de Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen om een lager eindenergieverbruik te realiseren.

Het VEA ontwikkelt en implementeert kwaliteitsvol en efficiënt de Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen voor de bevordering van de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en draagt zo bij tot de transitie naar een duurzaam energiesysteem.

Het VEA ontwikkelt en implementeert op een kwaliteitsvolle en efficiënte manier de beleidsmaatregelen die voor elk huishouden de basisbehoefte aan energie waarborgen.

Het VEA bouwt het draagvlak en de organisatienetwerken op die nodig zijn om de transitie naar een duurzaam energiesysteem mogelijk te maken.

1.5. Kernprocessen van het VEA

Ondersteunende kernprocessen

Algemene leiding, organisatiesturing, algemene informatieverstrekking en secretariaat (4,4 VTE)

Verlenen van managementondersteuning binnen het agentschap (4,1 VTE)

Algemene beleidsondersteuning door het verstrekken van beleidsgerichte input (5,25 VTE)

Operationele kernprocessen

1. Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaardienstverplichtingen (2,2 VTE)
2. Doelgroepenoverleg en het uitwerken van actieplannen in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020/Renovatiepact (0,6 VTE)
3. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving (3,2 VTE)
4. Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen (0,45 VTE)
5. Handhaving van de EPC-regelgeving (4,05 VTE)
6. Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen (1,1 VTE)
7. Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen (1,0 VTE)
8. Beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in kader van het besluit Energieplanning (0,1 VTE)
9. Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie (0,8 VTE)
10. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake REG, het sociaal energiebeleid en de EPC-systemen (3,0 VTE)
11. Handhaving van de energieprestatieregelgeving (8,0 VTE)
12. Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank (1,6 VTE)
13. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving (3,3 VTE)
14. Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers (1,4 VTE)
15. Overleg en thematische informatieverstrekking ter ondersteuning van EPB-verslaggevers, ontwerpers, de bouwsector en bouwheren met betrekking tot de energieprestatieregelgeving (2,3 VTE)
16. Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen (2,2 VTE)
17. Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen (3,2 VTE)
18. Behandeling expertisedossiers in kader van de certificatenregelingen (7,9 VTE)
19. Uitvoering acties in kader van richtlijn energie-efficiëntie wat de bevordering van WKK en de opmaak van een warmteplan betreft (0,7 VTE)
20. Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep (0,9 VTE)
21. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijk energieproductie (1,3 VTE)

Een beknopte beschrijving van de kernprocessen van het VEA is opgenomen als bijlage 2.

Hoofdstuk 2: Strategische doelstellingen van het energiebeleid voor de middellange en lange termijn

2.1 Langetermijndoelstellingen en –transities (2030-2050)

2.1.1. De transitie ondersteunen naar een nieuw toekomstgericht energiesysteem.

Acties 2015-2019: Meewerken aan de uitwerking van een energievisie en Energiepact.

De uitdagingen voor het Vlaamse energiebeleid in de komende legislatuur zijn groot en urgent. De Vlaamse Regering moet tussen 2014 en 2019 aanpassingen aan het hele energiesysteem doorvoeren: bij het energie-aanbod, de energievraag, de infrastructuur, de markten, het regelgevend kader, de steunmechanismen, enz... De aanpassingen moeten op sociaal-economisch verantwoorde wijze het energiesysteem betrouwbaar houden én op termijn koolstofarm maken. De transitie naar een nieuw energiesysteem vereist een langetermijnvisie voor ons energiesysteem, waarbij economische, sociale en ecologische belangen optimaal met elkaar samensporen. Dit kan uitmonden in een Energiepact tussen de verschillende overheden en tal van stakeholders.

De energievisie zal drie tijdshorizonten hebben:

- Op de korte termijn (2015-2016) de grote lijnen aangeven voor een Vlaamse energievisie waarbinnen het in de Vlaamse en federale regeerakkoorden voorziene Energiepact kan worden afgesloten en hiervoor een verdere routekaart voor verder beleidsondersteunend studiewerk uitstippelen.
- Tegen 2018 de nodige input aanleveren voor het opstellen van het 'geïntegreerd nationaal energieplan', zoals voorzien in het Europese 2030 klimaat- en energiepakket.
- Het opbouwen van een langetermijnbeleid richting 2050, waarbij een gedragen wensbeeld voor het Vlaamse energiesysteem wordt afgelijnd.

Het VEA zal in de periode 2015-2019 op een actieve manier meewerken aan de uitwerking van deze Vlaamse energievisie en een eventueel Energiepact.

Budget:

De budgetbehoefte zal pas duidelijk worden van zodra de inhoud van de Vlaamse energievisie en het Energiepact is vastgelegd. Er is hiervoor momenteel nog geen concrete planning bekend.

De komende jaren zal het VEA verder investeren in de modellering van ons energiesysteem via Times/Markal: 140.000 euro per jaar aan te rekenen op het budget voor het Steunpunt Energie bij VITO.

2.1.2. Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren.

Acties 2015-2019: Uitwerken en implementeren van een Renovatiepact.

In uitvoering van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie heeft de Vlaamse Regering op 28 maart 2014 een eerste aanzet voor een langetermijnvisie voor de grondige renovatie van het bestaande gebouwenpark goedgekeurd en aan de Europese Commissie bezorgd. De basisstrategie is het Energierenovatieprogramma 2020. Er zijn in de legislatuur 2014-2019 wel nieuwe stimulansen nodig om de doelstellingen voor 2020 effectief te realiseren.

De uitdagingen om tot een gebouwenbestand te komen met veel betere energieprestaties, zijn groot. De overheid kan deze transformatie faciliteren en ondersteunen, maar ook andere belanghebbenden, zoals de bouwsector, zullen hier mee hun schouders moeten onderzetten. We moeten er samen naar

streven via een wervend Renovatiepact een mobilisatie op gang te brengen waardoor investeren in een verbeterde energieprestatie van ons woningenbestand als een vanzelfsprekendheid wordt beschouwd. Dit vereist een gepast ondersteuningskader maar vooral ook een breed gedragen positieve boodschap over het maatschappelijk belang van deze transformatie van ons woningenbestand.

Het Renovatiepact zal vastleggen welke doelstellingen en engagementen overheid en sector aangaan om bij te dragen tot een sterke verhoging van de renovatiegraad van het Vlaamse woningenbestand.

Teneinde deze strategische langetermijndoelstelling te kunnen realiseren, zal een transversale aanpak nodig zijn. In ieder geval is een nauwe betrokkenheid vereist van volgende beleidsvelden:

- Wonen (renovatiepremie, verbeterings- en aanpassingspremie, woonbonus, bijkomende minimale kwaliteitsnormen via de Vlaamse Wooncode, renovatie sociale woningen, aanpassingen aan de huurwetgeving, ...).
- Ruimtelijke Ordening (gemeentelijke voorschriften buitenisolatiewerken, melding van niet-vergunningsplichtige renovatiewerken, ...).
- Financiën (fiscale voordelen – registratierechten, successierechten, onroerende voorheffing).

Het VEA zal met de beschikbare middelen maximaal ondersteuning geven aan de uitwerking en implementatie van dit Renovatiepact (zie 2.3.1.1.).

Budget:

De budgetbehoefte zal pas duidelijk worden van zodra de inhoud van het Renovatiepact gekend is. De doelstelling is om, in overleg met de belanghebbenden, tegen halfweg 2015 een Renovatiepact uit te werken.

2.2 Strategische doelstellingen middellange termijn (2020)

2.2.1. Het eindenergieverbruik efficiënter maken

Een belangrijke basisvoorwaarde voor een succesvolle transitie naar een nieuw energiesysteem is een sterke vermindering van de energievraag. Deze strategische middellangetermijndoelstelling zal door het VEA mee worden ingevuld via de realisatie van volgende operationele doelstellingen:

- Het versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen.
- Het versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw.
- Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen.

2.2.2. De energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen via het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie.

2.2.3. Het energieverbruik in de woningen van kwetsbare gezinnen verminderen via sociale energie-efficiëntie maatregelen die tegelijk het risico op energiearmoede verlagen.

2.3. Operationele doelstellingen 2014-2019

2.3.1. Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen.

2.3.1.1. De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kernprocessen van het VEA: 1 en 2

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Rationeel energiegebruik (REG) bij huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers wordt voornamelijk gestimuleerd via de openbaredienstverplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit. De openbaredienstverplichtingen werden ingevoerd vanaf 2003 en werden in de loop der jaren een aantal keren bijgesteld. Op dit ogenblik worden aan de netbeheerders een aantal actieverplichtingen opgelegd met als doel hun eindafnemers aan te sporen tot energiebesparing. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen. Het VEA is de centrale actor bij de implementatie en monitoring van de regelgeving inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (REG-ODV).

De grote stijging van het aantal toegekende energiepremies vanaf 2009 laat vermoeden dat er een belangrijke stap is gezet in de richting van de 'sense of urgency' die nodig is om de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 te realiseren. Onderzoek in 2013 bevestigde echter nogmaals dat de kloof met de doelstellingen in het Energierenovatieprogramma 2020, ondanks de geboekte vooruitgang, nog bijzonder groot was.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapport REG-ODV	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 31 december 2015

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2015:

- o Uitwerking Renovatiepact (cfr. infra)

Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt dat het Energierenovatieprogramma 2020 zal worden geëvalueerd, waar mogelijk de ambitie wordt verhoogd en bijgesteld tot 2030. Een actief partnerschap tussen de overheid en de bouwsector is een belangrijke randvoorwaarde om aangescherpte doelstellingen inzake de verbetering van de energieprestatie van ons bestaand gebouwenpark te kunnen realiseren. Het doel van dit project is om een Renovatiepact af te sluiten tussen de overheid en de bouwsector, met hierin duidelijke doelstellingen (2030/2050), engagementen en een uitgewerkte marketingstrategie.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak eindverslag werkgroepen Renovatiepact	Beschikbaarheid eindverslag	Uiterlijk 30 juni 2015

- o Opmaak wijzigingsbesluit REG-ODV(Vastleggen afbouwscenario's premies/Vlaamse energieleningen/...)

Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt aangaande de energiepremies dat:

- er extra stimuli worden ingebouwd voor gecombineerde maatregelen en totaalrenovaties;
- de individuele premies voor dakisolatie en hoogrendementsglas getrapt worden verlaagd;
- premies op maat van de verschillende doelgroepen worden gemaakt.

In het kader van de zesde staatshervorming heeft de Vlaamse Regering vanaf 1 januari 2015 de energielening geoperationaliseerd. Voordien werden deze leningen toegekend door het zogenaamde FRGE. Het regeerakkoord 2014-2019 voorziet dat de taken en werking van het FRGE als actieverplichting zullen worden opgelegd aan de netbeheerders en dat de doelgroep voor deze leningen wordt afgestemd op de kwetsbare doelgroepen zoals die afgebakend zijn voor andere maatregelen in het kader van het Vlaamse energiebesparingsbeleid.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak van wijzigingsbesluit REG-ODV	Beschikbaarheid ontwerp van wijzigingsbesluit	Ontwerp is beschikbaar 2 maand na inhoudelijk akkoord van kabinet aangaande de voorgestelde wijzigingsvoorstellen

- o Uitbreiding sociale isolatieprojecten en afstemming met de energiescans en de Vlaamse energielening versterken.

In het kader van de REG-openbaardienstverplichtingen worden vanaf 2012 door een aantal organisaties sociale dakisolatieprojecten uitgevoerd bij kwetsbare doelgroepen op de private huurmarkt. In het regeerakkoord 2014-2019 is een uitbreiding van dit sociaal isolatieprogramma voorzien naar hoogrendementsglas en spouwmuurisolatie. Sinds 2007 worden door scanbedrijven energiescans uitgevoerd. De laatste jaren werden deze prioritair aangeboden aan kwetsbare groepen. De energiescans zullen in de huidige regeerperiode nog verder worden geheroëntieerd zodat ze nog meer leiden tot structurele energiebesparende renovatiewerken. Het verder uitwisselen van gegevens en de koppeling van databanken van uitvoerders en netbeheerders zal een beter bereik van de doelgroepen faciliteren, een accuratere monitoring en rapportage mogelijk maken en moet leiden tot een duidelijke groei in het aantal energetische renovaties in woningen van kwetsbare gezinnen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken implementatievoorstel voor uitbreiding van de sociale isolatieprojecten	Beschikbaarheid implementatievoorstel	Uiterlijk 31 december 2015

- o Opmaak van een energiearmoedeprogramma gericht op energiebesparing in de woning

De strijd tegen energiearmoede legt de klemtoon vandaag te eenzijdig op het financieel steunen van mensen in energiearmoede (federale sociale maximumprijzen, minimale levering aardgas, tussenkomsten voor energieverbruik (OCMW, mazoutfonds,...), afbetalingsplannen voor energieschulden). Aangezien dit eerder symptoombestrijding is dan een structurele oplossing, is er nood aan een aanpak die kwetsbare groepen helpt te ontsnappen aan buitensporig hoge energiekosten door hun woningen energiezuiniger te maken. Met behoud van de verdienstelijke sociale beschermingsmaatregelen en mogelijke financiële tussenkomsten, zal in samenspraak met

belanghebbenden een energiearmoedeprogramma voor de lange termijn worden uitgewerkt met als speerpunt sociale energie-efficiëntieprogramma's voor af te bakenen groepen van zowel eigenaars als sociale en private huurders. Naast het voorzien in gepaste instrumenten voor de financiering van de werken (premies, leningen, huurcorrectie), zal het bewezen belang aan begeleiding en ontzorging worden vertaald in gepaste modellen voor trajectbegeleiding waarvoor een partnerschap met actoren uit de sociale economie wellicht aangewezen is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak van een energiearmoedeprogramma	Beschikbaarheid van energiearmoedeprogramma	Uiterlijk 31 december 2015

- o REG-enquête 2015

In een tweejaarlijks face-to-face onderzoek peilt het VEA naar de houding, de kennis, het gedrag en de toekomstplannen van Vlaamse huishoudens inzake het eigen energiegebruik en het Vlaamse energiebeleid. Het onderzoek bevat indicatoren waarmee het realiseren van de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 worden opgevolgd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Laten uitvoeren van de REG-enquête 2015	Beschikbaarheid eindrapport	Uiterlijk 15 september 2015

Budget:

Energieleningen: 15.500.000 euro.

Werkingsmiddelen energieleningen: 4.250.000 euro.

Energiescans: 1.240.000 euro.

Demonstratieprojecten BEN-renovatie in kader van Renovatiepact: 600.000 euro.

Sociale isolatieprojecten: 350.000 euro.

REG-enquête: 80.000 euro.

2.3.1.2. De EPC-regelgeving vervolmaken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 3

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Vlaamse energieprestatiecertificatieregelgeving geeft uitvoering aan de Europese EPBD-richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen. Het VEA staat momenteel in voor de implementatie van het EPC voor publieke gebouwen en het EPC bij de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen.

Voor de implementatie van het EPC voert het VEA verschillende taken uit:

- ontwikkelen van de rekenmethodiek en ter beschikking stellen van berekeningssoftware;
- opstellen van een inspectieprotocol;
- erkennen van opleidingen en energiedeskundigen;

- organisatie van centraal examen voor kandidaat-energiedeskundigen;
- uitbouwen van de energieprestatiedatabank;
- communicatie naar de energiedeskundigen;
- controleren en handhaven van de kwaliteit van het EPC, de (tijdige) aanwezigheid van het EPC en de advertentieplicht.

In principe wordt om de 2 jaar, in overleg met de belanghebbenden, de implementatie van de energieprestatiecertificatieregelgeving geëvalueerd. In september 2014 werd door het VEA het recentste evaluatierapport aan de minister bezorgd.

Bij de ontwikkeling van de rekenmethodiek voor bestaande niet-residentiële gebouwen, werd vertrokken van de rekenmethodiek voor nieuwbouw. Hierdoor wordt een vergelijking tussen nieuwe en bestaande gebouwen mogelijk. Een correcte vergelijking is noodzakelijk om een goede werking in de markt van het energieprestatiecertificaat te krijgen. Zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. De ervaringen met dit project zullen door het VEA worden gebruikt om de rekenmethodiek van nieuwe en bestaande residentiële gebouwen eveneens te integreren. Het VEA wil het huidige EPB-platform, waarin de gewesten samenwerken aan de rekenmethodieken voor nieuwbouw, op termijn naar een breder platform uitbreiden waarin ook de stroomlijning met de rekenmethodieken voor bestaande gebouwen wordt bewaakt. In tegenstelling tot bij nieuwbouw, beschikt ieder gewest momenteel echter over een eigen rekenmethodiek voor bestaande residentiële gebouwen. Een eerste belangrijke stap is dus om na te gaan of alle gewesten in deze aanpak wensen mee te stappen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak opvolgingsrapport aangaande uitwerking van een geïntegreerde rekenmethodiek voor residentiële gebouwen met stand van zaken overleg gewesten en verdere aanpak	Beschikbaarheid opvolgingsrapport	30 september 2015

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2015:

- o Uitwerken van de voorstellen uit de EPC-evaluatie 2014

Om het energieprestatiecertificaat (EPC) uit te bouwen tot een volwaardig beleidsinstrument moeten verschillende schakels van de volledige keten van opmaak van het EPC tot en met handhaving worden verbeterd. Voor bestaande residentiële gebouwen zal het VEA naar aanleiding van de tweede EPC-evaluatie in 2015 starten met de uitwerking van de volgende acties:

- vervolmaken van het toepassingsgebied;
- verfijnen van de rekenmethodiek en het inspectieprotocol, zodat energetische renovaties optimaal kunnen gevaloriseerd worden;
- bijsturen van de erkenningsregeling voor energiedeskundigen;
- verbeteren van de communicatie over het EPC en dit zowel naar de energiedeskundigen, naar de opleidingsinstellingen als naar de burger.

Uit de evaluatie blijkt tevens dat het EPC bij de verkoop en de verhuur van bestaande woongebouwen tot op heden een beperkt effect heeft op de verkoop- of verhuurtransacties. Om een belangrijke meerwaarde te geven aan het EPC zal het VEA onderzoeken om dit instrument te koppelen aan het BEN- renovatieadvies.

Het evaluatierapport van 2014 zal als basis dienen voor het uitwerken van een wijzigingsdecreet en – wijzigingsbesluit in 2015.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak ontwerp van wijzigingsbesluit EPC-regelgeving	Beschikbaarheid ontwerp van wijzigingsbesluit	Ontwerp is beschikbaar 2 maand na inhoudelijk akkoord van kabinet aangaande de uitgewerkte wijzigingsvoorstellen

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken van implementatievoorstel voor BEN-renovatieadvies in kader van EPC-residentieel	Beschikbaarheid implementatievoorstel	Uiterlijk 31 december 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak eindverslag van stakeholderoverleg over wijzigingen aan het inspectieprotocol voor residentiële gebouwen	Beschikbaarheid eindverslag	Uiterlijk 31 december 2015

Budget:

Analyse ontwikkeling BEN-renovatieadvies in software: 100.000 euro.

2.3.1.3. De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kernprocessen van het VEA: 4, 5 en 10

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Artikel 27 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten de regels moeten vaststellen inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de regelgeving en dat zij alle nodige maatregelen moeten treffen opdat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De sancties wegens overtreding of het niet naleven van de verplichtingen inzake het EPC werden via het Energiedecreet vastgelegd in Vlaamse regelgeving. Het VEA is belast met het uitvoeren van de controles en het opleggen van de sancties.

- Controle op de aanwezigheid van het EPC en op de advertentieplicht inzake het EPC

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immomakelaars, notarisblaadjes,... worden woningen gezocht die te koop of te huur worden aangeboden. Via de energieprestatiedatabank en controles ter plaatse wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC. Vijf jaar na de invoering van het EPC, blijkt het merendeel van de woningen die te koop of te huur worden aangeboden over een EPC te beschikken. In 2009 beschikte bij een eerste controle slechts 50% van eigenaars die een woning te koop of te huur aanboden over een energieprestatiecertificaat. In 2014 was dit percentage opgelopen tot bijna 97%. Algemeen kan worden vastgesteld dat woningen die verkocht en verhuurd worden met tussenkomst van een makelaar iets meer voldoen aan de verplichting om over een EPC te beschikken.

- Controle op de correctheid van het certificaat

De controle op de waarheidsgetrouwe rapportering door de energiedeskundige is een van de belangrijke schakels voor kwaliteitsverbetering en –beheersing. Ook de Europese Commissie erkent het belang van de controles op de kwaliteit van de rapportering. Artikel 18 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten kwaliteitscontroles moeten uitvoeren op een statistisch significant percentage van de EPC's van bestaande gebouwen. Het VEA voert steekproefsgewijze controles uit om na te gaan of het EPC waarheidsgetrouw werd opgesteld. Daarnaast behandelt het VEA ook klachten met betrekking tot de kwaliteit van de EPC's. Het uitvoeren van kwaliteitscontroles is een tijds- en arbeidsintensief proces. Iedere controle start met het screenen van het EPC op twijfelachtige invoergegevens. Als uit de deskcontrole blijkt het EPC minstens 1 twijfelachtig invoergegeven bevat, worden argumenten en stavingsstukken (plannen, bewijsstukken, foto's, ...) opgevraagd. Als na evaluatie van de stavingsstukken blijkt dat deze onvoldoende zijn om de onwaarschijnlijke invoergegevens aan te tonen, wordt de handhavingprocedure opgestart en ontvangt de energiedeskundige een intentie tot boetebrief. Er werden in 2014 300 energiedeskundigen via deskaudit gecontroleerd. Door te starten met de meest actieve energiedeskundigen kan op relatief korte termijn een aanzienlijk deel van de markt worden gecontroleerd. Hierdoor kan worden voldaan aan de Europese verplichting om voldoende EPC's te controleren. De uitgevoerde deskcontroles en daaraan gekoppeld de eventuele sancties, zorgen er bovendien voor dat de energiedeskundigen waakzamer worden bij de opmaak van het EPC.

Om kwaliteitsvolle EPC's op te maken, werd in de regelgeving opgenomen dat de energieprestatiecertificaten door erkende energiedeskundigen moeten worden uitgevoerd. De kandidaat- energiedeskundigen type A, B en C moeten een erkende opleiding volgen. Sinds 15 september 2012 moeten kandidaat-energiedeskundigen type A en C, voordat ze erkend kunnen worden, ook slagen voor een centraal examen, dat door het VEA wordt georganiseerd. Het VEA organiseert zelf geen opleidingen tot energiedeskundige, maar behandelt de erkenningsaanvragen voor de organisatie van een opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift tot energiedeskundige. Momenteel zijn er 9 opleidingsinstellingen erkend om het getuigschrift tot energiedeskundige type A af te leveren en 2 om het getuigschrift tot type C af te leveren.

Het VEA heeft in 2014 opnieuw moeten vaststellen dat de kwaliteit van de ingediende EPC's onvoldoende blijft. Het aantal reeds erkende energiedeskundigen is groot in vergelijking tot de nieuwe kandidaten, waardoor het centraal examen slechts een beperkte impact heeft. Door het gebrek aan permanente vorming scholen niet alle energiedeskundigen zich regelmatig bij, waardoor een aantal energiedeskundigen, ondanks de communicatie van het VEA, niet meer mee zijn met de laatste stand van zaken. De lage kwaliteit van de EPC's en van de energiedeskundigen, brengt de geloofwaardigheid van het EPC als slagkrachtig beleidsinstrument in het gedrang. Een verbetering van de (vak)kennis van de energiedeskundigen dringt zich op. Het is hierbij belangrijk dat in het volledige traject van de start van de erkenning tot en met de opmaak van het certificaat voldoende kwaliteitsgaranties worden ingebouwd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak optimaliseringsnota voor het controle- en handhavingsbeleid inzake de energieprestatiecertificaten	Beschikbaarheid optimaliseringsnota	Uiterlijk 30 november 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak analyserapport van organisatie en resultaten centraal examen	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 31 december 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Kwaliteitscontroles uitvoeren op energiedeskundigen via deskaudit	Aantal gecontroleerde energiedeskundigen	300 gecontroleerde energiedeskundigen

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Controles uitvoeren inzake aanwezigheid bij het te koop en te huur aanbieden van een wooneenheid en (correcte) vermelding kengetal EPC voor residentiële gebouwen op commerciële publiciteit bij verkoop en verhuur van residentiële gebouwen	Aantal controles op aanwezigheid correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit	3000 controles op aanwezigheid en op correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd voor de controle- en handhavingsdossiers beperken	% van de controles inzake aanwezigheid en advertentieplicht waarvoor een hoorzitting moet worden opgestart en waarvan de hoorzitting binnen 3 maand na de controle plaatsvindt	90%
	% van de hoorzittingsdossiers inzake aanwezigheid en advertentieplicht, waarvan de tegenargumenten binnen 1 maand na de hoorzitting behandeld zijn	90%
	% van de controledossiers 2015 inzake kwaliteit, waarvoor geen controle ter plaatse werd uitgevoerd en waarvoor binnen de zes maand na de controle een	90%

	<p>beslissing tot het al dan niet opleggen van een boete werd genomen (exclusief administratief beroep)</p> <p>% van de controledossiers 2015 inzake kwaliteit, waarvoor een controle ter plaatse werd uitgevoerd en waarvoor binnen de acht maand na de controle een beslissing tot het al dan niet opleggen van een boete werd genomen (exclusief administratief beroep)</p> <p>% van de aangepaste EPC's die opgestuurd werden binnen 1 maand na ontvangst van een correct aangepast EPC</p>	<p>90%</p> <p>90%</p>
--	---	-----------------------

Beknopte beschrijving acties/projecten 2015:

Het VEA zal de volgende acties die opgenomen werden in de EPC-evaluatie in 2015 verder concretiseren:

- o De erkenning van de opleidingen bijsturen en opvolgen

Het VEA zal in samenspraak met de opleidingsinstellingen en de sector, de opleiding voor energiedeskundigen type A optimaliseren, zowel wat betreft duur als inhoud. Een opleiding kan enkel kwaliteitsvol zijn als de docenten de materie voldoende beheersen. Nog al te vaak stelt het VEA vast dat er foutieve informatie of verkeerde interpretaties worden doorgegeven tijdens de opleidingen. Dit is nefast voor de opmaak van een correct EPC. Het VEA zal het centraal examen uitbreiden met een module voor lesgevers. Om de kwaliteit van de opleidingen verder te bewaken en desgevallend bij te sturen, is het noodzakelijk regelmatig de opleidingen ter plaatse te controleren. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen eveneens overleg plegen met de opleidingsinstellingen. Bij aanpassingen van de software, het inspectieprotocol en de berekeningsmethode zal het VEA een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers verplicht moeten aanwezig zijn. Een regelmatige bevraging van de (kandidaat)-energiedeskundigen over de kwaliteit van de opleidingen draagt ook bij tot een duidelijker beeld van de kwaliteit van het opleidingsaanbod en mogelijke verbeterpunten.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Evaluatie van de erkende opleidingen	Beschikbaarheid eindrapport	Uiterlijk 30 november 2015

- o Permanente vorming en begeleiding uitbouwen en monitoren

Het VEA zal de erkenningsregeling aanpassen en het volgen van permanente vorming opnemen als voorwaarde om als energiedeskundige te mogen blijven optreden. In de permanente vorming kunnen aspecten worden opgefrist die reeds gekend zouden moeten zijn. Gezien de snelle ontwikkelingen in het energielandschap, zullen ook nieuwe ontwikkelingen, wijzigingen aan de software, het inspectieprotocol of de rekenmethodiek aan bod moeten komen. Uit de resultaten van het centraal examen, de handavingsdossiers en de vragen die bij het VEA en de opleidingsinstellingen gesteld worden, kunnen eveneens onderwerpen voor permanente vorming worden gehaald. De opleidingsinstellingen die de permanente vorming willen geven of een begeleiding willen aanbieden, zullen, net als de instellingen die de opleiding tot energiedeskundige geven, moeten erkend worden volgens voorwaarden die vastgelegd worden door de minister. Het VEA zal deze erkenningsaanvragen behandelen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak eindverslag van stakeholderoverleg over permanente vorming voor energiedeskundigen type A	Beschikbaarheid eindrapport	Uiterlijk 31 december 2015

Budget:

Centraal examen: 150.000 euro.

2.3.1.4. Het EPC niet-residentiële gebouwen implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 3

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015:

De implementatie van het EPC voor niet-residentiële gebouwen wordt sinds 2008 in samenwerking met de twee andere gewesten voorbereid. Hiervoor werd een gezamenlijke opdracht toegekend. Tevens werden wetenschappelijke partners en deskundigen uit de praktijk aangesteld om de nodige kennis over het niet-residentiële gebouwenbestand aan te reiken. Sinds de zomer van 2014 is de conceptrekenmethodiek beschikbaar. Hiervoor werd de nieuwbouwmethode als basis gebruikt. Het bijhorende ontwerp van inspectieprotocol voor de verzameling van alle invoergegevens wordt in het eerste semester van 2015 afgewerkt. Tegen midden 2015 zal het inspectieprotocol samen met de rekenmethodiek in de praktijk worden getest op een aantal gebouwen. Zodra de rekenmethodiek en het inspectieprotocol definitief zijn, wordt gestart met de softwareontwikkeling. Na het geven van de train-de-trainer opleidingen, kunnen de opleidingen tot energiedeskundigen type D starten. Zodra er voldoende energiedeskundigen type D zijn, kan dan worden overgegaan tot de invoering van de verplichting om over een EPC te beschikken bij verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen. Volgens de huidige planning zal het EPC voor niet-residentiële gebouwen eind 2016/begin 2107 kunnen worden ingevoerd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak opvolgingsrapport EPC voor niet-residentiële gebouwen met stand van zaken en verdere planning	Beschikbaarheid opvolgingsrapport	Uiterlijk 31 oktober 2015

2.3.2. Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw.

2.3.2.1. De betaalbaarheid van BEN-nieuwbouw opvolgen.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met de volgende operationele kernprocessen van het VEA: 11, 13 en 15

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2010/31/EU) legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energie neutraal (BEN) moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast. De evolutie naar het BEN-niveau moet betaalbaar zijn zodat het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector behouden blijft. Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast.

De maatschappelijke aanvaarding, de haalbaarheid en de effectiviteit van de EPB-regelgeving wordt tevens permanent opgevolgd via de monitoring van het handavingskader. In de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU) wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving. In annex II legt de richtlijn op dat een onafhankelijke kwaliteitscontrole gebeurt van een representatieve ad random steekproef van de ingediende EPB-aangiften. Het Energiedecreet gelast het VEA de energieprestatieregelgeving te handhaven. Het effectief toepassen van het duidelijke handavingskader voorzien in de Vlaamse energieregelgeving, zorgde voor de snelle inburgering en het goed naleven van de EPB-eisen sinds 2006. Het toezien op het naleven van de EPB-eisen en de bijhorende procedures zorgt bovendien voor een eerlijke concurrentiepositie tussen verschillende bouwbedrijven in de markt. Met de geplande graduele aanscherping van de EPB-eisen tot BEN-niveau in 2021, is het cruciaal om blijvend in te zetten op handhaving. Het VEA handhaaft overeenkomstig de procedures voorzien in het Energiedecreet, volgende zaken:

- Het naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte).
- Het naleven van de EPB-eisen.
- De waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte (= kwaliteitscontrole en fraudedetectie).

Het VEA voerde in 2014 een eerste steekproef uit om na te gaan hoeveel bouwprojecten de procedures correct naleven. Uit deze steekproef bij nieuwbouw eengezinswoningen blijkt dat het aantal werven dat was opgestart met een startverklaring, 92 % bedraagt. 70% van dezelfde steekproef diende tijdig de EPB-aangifte in. De nalevingsgraad bij andere types werken is nog niet gekend. Sinds het in voege treden van de energieprestatieregelgeving in 2006 moest aan ongeveer 6% van het aantal ingediende EPB-aangiften een boete van meer dan 250 euro worden opgelegd voor het niet voldoen aan de EPB-eisen. Het VEA maakt vanaf 2015 jaarlijks een handavingsplan op waarin de handavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak handavingsplan 2016	Beschikbaarheid handavingsplan 2016	Uiterlijk 30 november 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd voor de handhavingdossiers beperken	% van de openstaande hoorzittingsdossiers niet-naleving EPB-eisen met tegenargumenten eind 2015 jonger dan 6 maand	90%
	% van de openstaande aanmaningen indienen startverklaring of EPB-aangifte eind 2015 jonger dan 12 maand	90%
	% van openstaande klachtendossiers aangaande EPB-verslaggevers, waarvoor nog geen 1 ^e beslissing is genomen en jonger is dan 12 maand	90%

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015:

- Onderzoek kostenoptimale EPB-eisen

Het VEA zal in 2015 een vierde evaluatierapport inzake de EPB-regelgeving opmaken (zie 2.3.2.2.). De evaluatie van de EPB-eisen zal zich baseren op de actualisatie van de studies betreffende het kostenoptimum. De actualisatie beoogt de reeds gekende BEN-niveaus en het aanscherpingspad af te toetsen aan het voortschrijdend kostenoptimum en het kostenoptimale aandeel hernieuwbare energie te onderzoeken. Daarbij worden de initiële meerinvesteringen voor betere energieprestatieniveaus en de evolutie van de globale bouwkost in kaart gebracht. Het VEA laat hiervoor twee studies uitvoeren. Een eerste studie voor residentiële gebouwen loopt van september 2014 tot het voorjaar van 2015. De tweede studie betreffende niet-residentiële gebouwen is begin 2015 opgestart en zal in de zomer 2015 worden afgerond. Hierbij zullen ook de kostenoptimale energieprestatieniveaus en het kostenoptimale minimumaandeel hernieuwbare energie voor alle niet-residentiële gebouwen, andere dan kantoren en scholen, worden bepaald. Het VEA zal de resultaten van de studies verwerken tot een voorstel in de evaluatienota voor het vastleggen van het BEN-niveau voor alle niet-residentiële gebouwen en het aanscherpingspad ernaartoe. Daarnaast zal de evaluatie een eventuele aanpassing vanaf 2018 van het bestaande aanscherpingspad voor woningen, kantoren en scholen bevatten en een eventuele verhoging van het minimumaandeel hernieuwbare energie.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Bepalen van kostenoptimale EPB eisen voor residentiële gebouwen	Beschikbaarheid eindrapport	30 juni 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Bepalen van kostenoptimale EPB-eisen voor niet-residentiële gebouwen	Beschikbaarheid eindrapport	31 oktober 2015

2.3.2.2. De EPB-regelgeving vervolmaken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgend operationeel kernproces van het VEA: 13 en 14

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Met oog op die evolutie op korte termijn naar BEN-gebouwen, is er nood aan een volgehouden inspanning om de implementatie van de EPB-regelgeving te verbeteren en af te stemmen, zowel met de bouwsector en de bouwers om het draagvlak te behouden, als met het Europese beleidsniveau. Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving worden elke 4 jaar geëvalueerd.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet mogelijk voor een specifiek project om aan de EPB-eisen te voldoen. Het Energiebesluit voorziet dat men een vrijstelling of een afwijking kan aanvragen, wanneer de EPB-eisen technisch, functioneel of economisch niet haalbaar zijn. Het VEA beoordeelt de aanvragen en stelt een advies en een voorstel van beslissing (ontwerp MB) op.

Sinds midden 2014 kan via gelijkwaardigheid de energieprestatie van gebouwen gekoppeld aan projecten die gebruik maken van een externe warmtelevering (bijvoorbeeld stadsverwarming) worden gevaloriseerd. Dit gebeurt op basis van een rekenmethode ter beschikking gesteld door het VEA in een goedkeuringsleidraad.

De drie gewesten werken samen aan de EPB-berekeningsmethode via het EPB-platform. Het EPB-platform wordt ondersteund door een consortium. Het huidige contract met het consortium loopt tot oktober 2016 en kan eenmalig worden verlengd. Gelet op de noodzakelijke evolutie naar steeds energiezuinigere nieuwbouw, is het versneld verder verfijnen van de EPB-berekeningsmethodiek een absolute vereiste om de regelgeving geen rem te laten zijn op innovatie in de bouwsector. Het VEA voert onder andere volgende taken uit voor het verder uitwerken van de bestaande berekeningsmethodiek:

- Het VEA bewaakt mee de prioriteitenlijst van het EPB-platform. Deze prioriteitenlijst is een verzameling van verbeterpunten, aangebracht door de sector, uit evoluties op vlak van Europese normering of uit vragen. Een keer per jaar bepalen de gewesten, na input van de stakeholders, voor welke punten een prioritaire behandeling noodzakelijk is.
- Het VEA begeleidt en volgt de studieopdrachten op. Het VEA stelt voor bepaalde studieopdrachten een aanvraagdocument op met een beschrijving van de taak en reviseert de aanvraagdocumenten die door de andere gewesten worden opgesteld. Het VEA geeft vervolgens feedback op de verkennende nota die het plan van aanpak van de studieopdracht beschrijft. Na goedkeuring van de verkennende nota gaat de studieopdracht van start. Het VEA geeft feedback op tussentijdse rapporten en het finaal toelichtingsdocument.
- Het VEA stuurt vragen die het niet zelf kan beantwoorden, door als tweedelijnsvraag. Het VEA vult de template met de vraag in en geeft feedback op het antwoord van het consortium.

De EPB-regelgeving is voortdurend in evolutie. Ook studieopdrachten van het EPB-platform bevatten meestal een voorstel tot aanpassing van de rekenmethode. Deze worden jaarlijks omgezet in de rekenmethode via een wijzigingsbesluit.

Momenteel bestaan er in Vlaanderen verschillende berekeningsmethodes voor de energieprestatie van gebouwen: EPW en EPU (EPN) voor nieuwbouw en EPC voor bestaande gebouwen. De verschillen in de bepalingsmethoden voor bestaande en nieuwe gebouwen maken het momenteel

moeilijk om bestaande en nieuwe gebouwen met elkaar te vergelijken. Een correcte vergelijking is nodig voor een goede werking in de markt : zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. Ook worden bepaalde aspecten die de energieprestatie van een gebouw bepalen, verschillend bepaald in de residentiële en in de niet-residentiële methode. De sector (architecten, aannemers, promotoren, energiedeskundigen ...) is sterk vragende partij om het aantal verschillende berekeningsmethodes, verschillende eisen en definities te reduceren. Het VEA zorgt bij het verder ontwikkelen van een van de berekeningsmethodes, voor afstemming met of terugkoppeling in de andere methodes. Het VEA wil het huidige EPB-platform, waarin de gewesten samenwerken aan de rekenmethodieken voor nieuwbouw, op termijn naar een breder platform uitbreiden waarin ook de stroomlijning met de rekenmethodieken voor bestaande gebouwen wordt bewaakt. Zie ook 2.3.1.2 (EPC regelgeving vervolmaken).

Uit de kwaliteitscontroles van het VEA blijkt dat een groot deel van verslaggevers professioneel met hun werk bezig zijn en kwalitatieve EPB-aangiften opmaken. Bij ¼ van de gecontroleerde EPB-aangiften blijkt de kwaliteit van de EPB-aangifte en de kennis van de verslaggever echter onvoldoende. Om de kennis van de verslaggevers en de kwaliteit van de EPB-aangifte (met inbegrip van het EPC-Bouw) te verhogen, wordt vanaf 2015 de erkenningsregeling voor verslaggevers gewijzigd. De bestaande diplomavooraarde wordt verruimd. Voor de opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift voor EPB-verslaggevers, wordt gewerkt met een erkenning van de opleidingsinstelling. Het VEA zal via dit platform de examenvragen beheren, selecties maken voor specifieke examens, de resultaten opvolgen en hierop analyses uitvoeren. De ontwikkelingen in het domein van 'het beroep van de EPB-verslaggever' evolueren ook zo snel dat een permanente vorming noodzakelijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen en de kennis van de EPB-verslaggevers te versterken. Voor de permanente vorming wordt eveneens gewerkt met een erkenning van de vormingsinstellingen. Het VEA zal de komende jaren met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding) bewaken:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen overleg plegen met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Het VEA zal steekproefsgewijs opleidingen bijwonen, de examenresultaten analyseren om de zwakke punten in de opleidingen te detecteren en de cursisten (laten) bevragen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Implementatie van wijzigingen aan de EPB-eisen en de EPB-rekenmethode vanaf 1 januari 2016	Alle acties van het projectplan zijn uitgevoerd	Uiterlijk 31 december 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Jaarlijkse update van de prioriteitenlijst van het EPB-platform na input van de stakeholders	Beschikbaarheid geüpdate prioriteitenlijst	Uiterlijk 31 mei

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beperken doorlooptijd behandeling uitzonderings- of afwijkingsaanvragen	% dossiers waarvoor het ontwerp MB binnen de 2 maand aan het kabinet is bezorgd	90%

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd gelijkwaardigheidsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering respecteren	% dossiers dat binnen de wettelijke termijn (120 dagen) is behandeld	100%

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen (voor opleidingen) en vormingsinstituten (voor permanente vorming) beperken	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60 dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	90 %

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken concept voor jaarlijks evaluatierapport met de analyse van de resultaten van het centraal examen en beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen en permanente vormingen	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 31 december 2015

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015

- Evaluatierapport 2015

Het VEA zal in 2015 een vierde evaluatierapport inzake de EPB-regelgeving opmaken. Naast de EPB-eisen en de berekeningsmethode, moeten de procedures en de administratieve lasten worden geëvalueerd.

Naast het onderzoek van het kostenoptimum, zal de evaluatie van de EPB-eisen focussen op een aanpassing van het eisenpakket. De Vlaamse Regering gelastte het VEA om, in nauw overleg met de sector, een nieuwe parameter voor de gebouwschil met eisenniveau en aanscherpingspad, voor te stellen. Het onderzoek naar een nieuwe parameter voor het uitdrukken van de energieprestatie van de gebouwschil, met inbegrip van een evaluatie van de referentie van de E-peil parameter, is opgestart in oktober 2014 en loopt tot juni 2015.

Daarnaast zal het VEA in de evaluatienota ingaan op wijzigingen aan de berekeningsmethode op basis van afgeronde onderzoekspunten van het EPB-platform. Op het vlak van de evaluatie van de procedures en administratieve lasten zal de focus liggen op vereenvoudigingen die mogelijk zijn door een koppeling van de EPB-processen met de digitale bouwvergunningaanvraag.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak vierde evaluatierapport inzake de EPB-regelgeving	Beschikbaarheid ontwerp evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2015

- Implementatie nieuwe erkenningsregeling verslaggevers,

De implementatie van de nieuwe erkenningsregeling voor verslaggevers wordt in 2015 afgerond. De organisatie van het centraal examen werd uitbesteed. Begin 2015 zal het examenplatform worden

opgezet. Vanaf april 2015 zal eerst een testexamen en dan om de twee maand een centraal examen worden georganiseerd. De inschrijvingsmodule voor het centraal examen zal vanaf april beschikbaar zijn.

Een ontwerp van ministerieel besluit betreffende de permanente vorming wordt in de loop van januari 2015 aan het kabinet bezorgd. Van zodra het ministerieel besluit is goedgekeurd, zal het VEA kandidaat instellingen op de hoogte brengen zodat ze hun erkenningsaanvraag kunnen voorbereiden. De frontoffice wordt aangepast zodat de verslaggevers vanaf medio 2015 hun permanente vorming kunnen opvolgen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Implementatie van de erkenningsregeling voor EPB-verslaggevers (opleiding, vorming, centraal examen, communicatie, erkenningsmodule – exclusief handhaving en processen)	Alle acties van het projectplan zijn uitgevoerd	Uiterlijk 31 juli 2015

o Implementatie EPN-eisen 2015-2016

Het doel van de implementatie van de EPN-methode is het berekenen van en het opleggen van eisen aan de energieprestatie (E-peil) van alle niet-residentiële gebouwen. In 2015 wordt er enkel een E-peil eis opgelegd aan kantoren en scholen en niet aan de andere niet-residentiële gebouwen. Dit wordt vanaf 2017 uitgebreid naar alle niet-residentiële gebouwen (handel, horeca, sport, gezondheidszorg...).

Er werd een implementatieplan betreffende de invoering van de EPN-methode opgemaakt, met een aantal mijlpalen om te behalen in 2015. In het implementatieplan werd ook al vooruitgekeken naar de volgende jaren.

De volgende belangrijke mijlpalen worden in het implementatieplan voor 2015 voorzien:

- uitwerken van een wijzigingsbesluit voor integratie van de EPN-methode in de regelgeving, met bijhorende nota aan de regering;
- softwareontwikkeling (opstellen vereistenbeschrijvingen, nazicht van de analyse opgesteld door de softwareontwikkelaar, opvolgen ontwikkelingen, testen, handleiding opmaken). Release is gepland voor eind december 2015;
- MB omtrent gebouwindeling waarin de beschrijving is uitgewerkt voor het opdelen van alle niet-residentiële gebouwen in verschillende functionele delen;
- uitwerken van de referentiemaatregelenpakketten per functioneel deel;
- opstellen opleidingspakket voor de train-de-trainer opleidingen;
- opstellen communicatieplan en uitvoeren van de acties naar bouwheren en professionelen toe.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak ontwerp van wijzigingsbesluit voor integratie van de EPN-methode in de regelgeving, met bijhorende nota aan de regering	Beschikbaarheid ontwerp van wijzigingsbesluit met bijhorende nota	Uiterlijk 31 maart 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Implementatie EPN-eisen (softwareontwikkeling, MB indeling gebouw, opleidingspakket, ...)	Alle acties van het projectplan die gepland waren in 2015 zijn voltooid	Uiterlijk 31 december 2015

- Implementatie uitzonderingsregeling voor de landbouwsector

De implementatie van de nieuwe uitzonderingsregeling voor de landbouwsector wordt in 2015 afgerond. De formulieren (startverklaring en EPB-aangifte) en de EPB-software worden aangepast.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitzondering voor de landbouwsector is geïmplementeerd in software en formulieren	Software en formulieren zijn aangepast	Uiterlijk 30 juni 2015

Budget:

Centraal examen: 120.000 euro.

Opmaak opleidingspakket EPN: 80.000 euro.

2.3.3. Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen.

2.3.3.1. De energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgend operationeel kernproces van het VEA: 7.

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Bedrijven die energiebesparende investeringen uitvoeren, kunnen hun belastbare winst verminderen met een verhoogde investeringsaftrek. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2015 (inkomsten 2014) verbonden is, bedraagt de verhoogde aftrek 15,5%. Deze fiscale wetgeving is een volledig federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid. Het VEA levert het attest af dat bij de belastingaangifte moet worden gevoegd. In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd :

- begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers;
- technische evaluatie van de ingediende dossiers;
- opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling;
- beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, ...);
- overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen. Mede dankzij deze automatisering is de gemiddelde behandelingstermijn sterk gedaald van 47 werkdagen in 2010 tot 16 werkdagen in 2014.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd dossiers verhoogde investeringsaftrek beperken	Gemiddelde behandelingstermijn van een volledig dossier	Gemiddelde behandelingstermijn bedraagt maximaal 20 werkdagen

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2015

- o De opstart van de nieuwe energiebeleidsvereenkomsten vanaf 1.1.2015 begeleiden.

De energiebeleidsvereenkomsten (EBO's) met de energie-intensieve industrie werden definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 april 2014 en zijn inwerking getreden op 1 januari 2015, aansluitend op het aflopen van het benchmarking- en auditconvenant. De EBO's lopen tot 31 december 2020, dus over de hele looptijd van de nieuwe legislatuur. Een potentieel struikelblok voor de vlotte implementatie van de EBO's is het wegvallen van de belangrijkste tegenprestatie vanwege de overheid aan de EBO-bedrijven, met name de verminderde accijnzen. Op 22 december 2014 werd de betreffende staatssteunaanvraag door de federale minister van Financiën zonder overleg met de gewesten ingetrokken. Er moet nu door de federale regering een geheel van compenserende maatregelen worden uitgewerkt die de accijnsverhogingen voor de toegetrokken bedrijven evenwaardig compenseren. Zoniet komt de effectieve opstart van de EBO's op de helling te staan.

De opvolging van de verplichtingen die de bedrijven in het kader van de ondertekende EBO aangaan, is als referentietask toegewezen aan VITO. VITO heeft deze opdracht ondergebracht in het Verificatiebureau. Het VEA vertegenwoordigt de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in het bestuursorgaan voor de EBO's, de zogenaamde Commissie EBO. Deze Commissie EBO komt maandelijks samen. Regelmatig worden er ook werkgroepen opgericht waaraan dan een vertegenwoordiger van het VEA deelneemt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapporten implementatie nieuwe energiebeleidsvereenkomsten	Beschikbaarheid monitoringrapporten	Uiterlijk 30 april, 30 september en 31 december 2015

2.3.3.2. Verplichte energie-audits voor grote ondernemingen implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 8

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Het Energiebesluit legt in het kader van de milieuvergunningaanvraag aan ondernemingen volgende verplichtingen op. Bij een milieuvergunningaanvraag voor een nieuwe inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ of voor een verandering aan een inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ, moet een energiestudie worden gevoegd. De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure. Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het

VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd. De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd behandeling energiestudies en energieplannen in kader van het Energiebesluit respecteren	Advisering en conformverklaring gebeuren binnen de wettelijk vastgelegde termijnen	100%

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2015:

De verplichte energieaudit grote ondernemingen is in 2014 ingevoerd in kader van de omzetting van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie. Artikel 8 van deze richtlijn verplicht de lidstaten om grote ondernemingen een verplichte energieaudit te laten uitvoeren tegen ten laatste 5 december 2015 en deze om de vier jaar te actualiseren. Voor de uitwerking werd er door de Vlaamse Regering voor gekozen deze verplichting te koppelen aan de procedure van de Vlaamse milieuregelgeving (VLAREM). De verplichting beperkt zich tot de opmaak van de energieaudit, en houdt geen uitvoering in van de rendabele energiebesparende maatregelen volgend uit de audit. Er zal door het VEA een webapplicatie worden ontwikkeld, die toelaat om de resultaten van de energieaudits eenduidig te verzamelen en de mogelijkheid moet bieden om de resultaten van deze audits te groeperen en op basis hiervan potentiële verbeteractie voor de doelgroep te formuleren.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Ontwikkeling van een webapplicatie	Release webapplicatie	Uiterlijk 31 mei 2015

Budget:

Ontwikkeling webapplicatie: 250.000 euro

2.3.3.3. Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO's.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 10

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Het VEA heeft een belangrijke taak op het vlak van het sensibiliseren en informeren van KMO's aangaande de mogelijkheden om hun energie-efficiëntie te verbeteren. Voor de landbouwbedrijven wordt voorzien in extra externe ondersteuning en begeleiding via energieconsulenten. Verder verstrekt het VEA aan deze doelgroep vooral algemene eerstelijnsinformatie, hoofdzakelijk via e-mail, telefoon en website.

Beknopte beschrijving acties/projecten 2015:

- Voorbereiding ontwikkeling benchmarktool.

Het VEA zal in 2015 voor KMO's een benchmarkplatform laten ontwikkelen zodat ze binnen hun sector hun energieverbruik kunnen vergelijken. Er wordt voor geopteerd om in eerste fase een eerder beperkt benchmarkplatform op te zetten (proof of concept), omdat er momenteel niet voldoende data voorhanden zijn om op een gestructureerde manier een valabele benchmark op te zetten voor de

volledige doelgroep van KMO's. Op basis van de ervaringen van deze doelgroep zal de benchmarktool stapsgewijs verder uitgebreid en ontwikkeld worden.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Ontwikkeling van de eerste fase van een benchmarktool	Release eerste fase benchmarktool	Uiterlijk 31 december 2015

- o Onderzoek haalbaarheid mini-EBO.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken concept van pilootproject voor energiebeleidsovereenkomst met KMO-sector	Beschikbaarheid van concept voor pilootproject	Uiterlijk 31 december 2015

Budget:

Ontwikkeling eerste fase benchmarktool: 200.000 euro.

2.3.4. Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie

2.3.4.1. Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kernprocessen van het VEA: 16, 20 en 21

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Volgens de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 (2009/28/EU) moeten de lidstaten een actieplan hernieuwbare energiebronnen opstellen en jaarlijks over de voortgang rapporteren. In deze (voortgangs)plannen moet aangetoond worden hoe de opgelegde bindende doelstellingen zullen worden gerealiseerd (voor België bedraagt de doelstelling tegen 2020 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik) en hoe de andere bepalingen uit de richtlijn zijn omgezet en worden uitgevoerd. Daarnaast zijn in de richtlijn ook tussentijdse indicatieve doelstellingen vastgelegd. Indien deze tussentijdse doelstellingen niet worden bereikt, moet een aangepast actieplan worden voorgelegd waarin de lidstaat bijkomende maatregelen voorstelt om alsnog de verdere (tussentijdse) doelstellingen te bereiken. Het VEA monitort voor het Vlaamse Gewest de uitvoering van het actieplan en maakt de vereiste voortgangsrapporten op. Zoals voorzien in het Energiedecreet evalueert het VEA ook jaarlijks de productiedoelstellingen (zoals op 31 januari 2014 vastgelegd door de Vlaamse Regering) per technologie, en stelt het bij een tekort bijstellingen en/of remediërende maatregelen voor.

Het VEA volgt daarnaast verschillende andere concrete projecten op die opgelegd zijn door de Europese regelgeving en het Vlaamse Energiebesluit en een belangrijke impact hebben op het Vlaamse hernieuwbare energiebeleid, o.a.:

- de implementatie van het minimumaandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving. Het regeerakkoord vermeldt hierover dat we het minimaal aandeel hernieuwbare energie bij nieuwbouw, grondige renovatie van woningen en niet-residentiële gebouwen zullen verhogen om de hernieuwbare energiedoelstelling verder in te vullen, rekening houdend met een kostenoptimaal niveau;

- de implementatie van een certificatieregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energietechnieken;
- duurzaamheidscriteria voor vloeibare, gasvormige en vaste biomassa. Enkel voor vloeibare biomassa zijn bindende criteria vastgelegd in de richtlijn. Voor vaste en gasvormige biomassa heeft de Commissie aanbevelingen uitgevaardigd.

Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenestroomproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt, distributienettarieven,...).

Het VEA wordt in de Omzendbrief R/2014/02 aangeduid als voorzitter en secretariaat van de Interdepartementale Windwerkgroep, en speelt een coördinerende rol bij het uitwerken van een kader voor de inplanting van grootschalige, middelgrote en kleine windturbines. De Interdepartementale Windwerkgroep heeft twee kerntaken. Enerzijds adviseert de windwerkgroep in het voortraject, voorafgaand aan de vergunningsprocedures voor het inplanten van grootschalige windturbines. Anderzijds begeleidt en adviseert de Interdepartementale Windwerkgroep, op basis van ervaren knelpunten bij plannings- en projectinitiatieven, het windenergiebeleid en -projecten.

In het werkprogramma voor 2015 ligt de focus op:

- faciliteren van de verschillende provinciale beleidsvisies op de inplanting van windturbines;
- uitbouwen van het lokaal draagvlak.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak voortgangsrapport subdoelstellingen hernieuwbare energieproductie	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 juni 2015

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015

- o Stakeholderoverleg over ontwerp van actieplan hernieuwbare energie 2020

Het ontwerp van actieplan wordt verder uitgewerkt aan de hand van concrete acties. Voor elke actie wordt een werkgroep samengesteld. In eerste instantie moeten deze acties bijkomende informatie opleveren om de ontwikkeling van een energievisie te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld het meer gedetailleerd in kaart brengen van het potentieel van hernieuwbare energie, geplande projecten en lopende onderzoeksprojecten. Verder worden er nog concrete acties uitgewerkt rond onder meer slimme netten, energielandschappen, groene warmte en warmtenetten. Er wordt uitgegaan van een 5-tal werkgroepen die in 2015 tweemaal zullen samenkomen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Verderzetting stakeholderoverleg actieplan hernieuwbare energie 2020	Aantal stakeholderbijeenkomsten in kader van acties uit het actieplan	Minstens een tiental

- o Uitwerking Participatieplan Windenergie en een draaiboek voor het versterken van draagvlak en betrokkenheid

Het participatieplan windenergie wordt uitgewerkt in uitvoering van de Omzendbrief Windenergie die voorschrijft dat de initiatiefnemer bij de vergunningsaanvraag omschrijft welke inspanningen hij levert (zowel bij de planning als bij de exploitatie) om het lokaal draagvlak te versterken. In overleg met stakeholders wordt de minimale inhoud en werkwijze vastgelegd, ook rekening houdend met voorbeelden in buurlanden.

Een draaiboek draagvlak en betrokkenheid kan daarbij dienen als informatie- en inspiratiebron. Het VEA zal een opdracht uitbesteden voor de ontwikkeling van een praktisch, doelgroepengericht handboek dat alle fases van een project met zicht op de aspecten draagvlak en betrokkenheid omvat, van opstart, over realisatie tot uitbating van een windenergieproject.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak ontwerp van participatieplan voor windenergieprojecten	Beschikbaarheid ontwerp van participatieplan	Uiterlijk 30 juni 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak draaiboek voor uitbouw draagvlak en betrokkenheid voor windenergieprojecten	Beschikbaarheid draaiboek	Uiterlijk 31 december 2015

- o Fast Lane

Het blijft in de praktijk vaak voor projectontwikkelaars nog moeilijk om voor windenergieprojecten geschikte locaties te vinden die voldoen aan alle eisen op vlak van ruimtelijke integratie in de omgeving, impact op mens en natuur, interferentie met luchtvaart en dergelijk. Om hiervoor mogelijke oplossingen te kunnen implementeren, wil de Vlaamse Regering een Fast Lane uitwerken. Twee werkgroepen moeten in 2015 de Fast Lane helpen vorm geven. De werkgroepen zullen werken rond:

- Het in kaart brengen hoe windturbines het best worden ingepland
- De randvoorwaarden creëren om de windturbines sneller en met meer rechtszekerheid en maatschappelijk draagvlak te kunnen plaatsen

Het VEA moet ook uitzoeken hoe de Vlaamse Regering het systeem van tendering kan invoeren.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak analysenota inzake de mogelijkheden van een systeem van tendering voor windenergieprojecten in het Vlaamse Gewest	Beschikbaarheid analysenota	Uiterlijk 31 december 2015

Budget:

Opmaak draaiboek: 40.000 euro.

Opmaak analysenota tendering windenergieprojecten: 100.000 euro.

2.3.4.2. Het groenestroomcertificatensysteem bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kernprocessen van het VEA: 17 en 18

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Uit de sterke toename van de groenestroomproductie de afgelopen jaren, mag worden geconcludeerd dat het Vlaamse steunsysteem een belangrijke trendbreuk heeft gecreëerd. Gezien de oplopende kosten en de evoluties in technologieën en economische omstandigheden, werd na een grondige evaluatie op basis van uitgebreid studiewerk en intens overleg met de betrokken sectoren en stakeholders, medio 2012 door het Vlaams Parlement een grondige hervorming van de steunmechanismen voor milieuvriendelijke energie, waaronder groenestroomproductie, goedgekeurd. Deze wijziging heeft tot doel:

- meer groenestroomproductie te realiseren in Vlaanderen;
- de efficiëntie van de steunmechanismen te verhogen;
- de investeerders in duurzame energieproductie maximale zekerheid te bieden;
- de kosten van het steunmechanisme correct te spreiden over alle verbruikers.

Het VEA moet het ganse ondersteuningssysteem permanent evalueren en de steunhoogte regelmatig afstemmen op de reële nood. Eind 2012 is via een wijziging van het Energiebesluit verder uitvoering gegeven aan deze hervorming. Zo werden onder meer de te ondersteunen projectcategorieën en de procedures, de berekeningsmethodiek en de verschillende noodzakelijke parameters voor het bepalen van het steunniveau vastgelegd. Ook de volgende taken van het VEA werden met dit besluit vastgelegd :

- Jaarlijks, en voor fotovoltaïsche zonne-energie halfjaarlijks, worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.
- Voor projecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 worden de steunverlengingsaanvragen behandeld en op korte termijn afgewerkt, teneinde de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen.

In 2013 werd gestart met de in het Energiebesluit voorziene berekening van de projectspecifieke bandingfactoren voor dossiers met een strategisch belang. Tevens wordt in een halfjaarlijks marktrapport een evaluatie van de certificaten doelstellingen en certificatenmarkt opgemaakt ter evaluatie en monitoring van het systeem.

Het VEA beheert eind 2014 ongeveer 400 dossiers inzake toekenning van groenestroomcertificaten. Jaarlijks komen naast de maandelijkse productierapporteringen naar schatting nog ruim 1400 dossiergerelateerde meldingen binnen in het kader van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten die elk afzonderlijk beschouwd en beoordeeld moeten worden. Deze meldingen bestaan voor ongeveer 10 % uit nieuwe aanvragen. De overige 90 % van de binnengekomen meldingen betreffen bestaande productie-installaties, bijvoorbeeld de uitvoering van een 2-jaarlijkse keuring of de uitvoering van een wijziging aan een bestaande productie-installatie. Het VEA is in 2014 gestart met de ontwikkeling van een databank die de dossierbehandeling en gegevensverwerking moet vergemakkelijken. Deze databank, eXpertBase genaamd, zal in eerste instantie gebruikt worden voor de behandeling van de certificatenaanvragen voor alle groenestroom- en warmtekrachtinstallaties (met uitzondering van aanvragen m.b.t. zonnepanelen).

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak Onrendabele Toppen- en marktmonitoringrapporten	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni en 31 december 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van verlengingsaanvragen respecteren	% volledige aanvragen behandeld binnen 1 maand	100%

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van certificandossiers respecteren	% nieuwe aanvragen eind 2015 behandeld binnen 2 maand	100%

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2015:

- Opmaak ontwerp van nieuw regelgevend kader voor ondersteuning van groenestroomproductie.

In uitvoering van het regeerakkoord 2015-2019 wordt het certificatiesysteem voor groene stroom en WKK vereenvoudigd en worden maatregelen genomen om het certificatenoverschot af te bouwen. Het agentschap zal hiertoe technische ondersteuning bieden aan de Vlaamse Regering, en staat in voor de opmaak van ontwerpregelgeving om de vermelde doelstellingen te behalen. Ter uitvoering van deze hervorming zullen minstens wijzigingsvoorstellen voor het Energiedecreet en –besluit nodig zijn.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak ontwerp van gewijzigd regelgevend kader voor ondersteuning van groenestroomproductie	Beschikbaarheid van gewijzigd regelgevend kader	Ontwerp is beschikbaar 2 maand na inhoudelijk akkoord van kabinet aangaande de uitgewerkte wijzigingsvoorstellen

2.3.4.3. Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groene warmteproductie.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan de volgende operationele kernprocessen van het VEA: 16 en 19

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

In het kader van de uitwerking van een Vlaams actieplan groene warmte is door de Vlaamse Regering in 2013 een ondersteuningsmechanisme definitief goedgekeurd voor grote installaties voor groene warmteproductie, voor recuperatie van restwarmte en voor injectie van biomethaan. Eind 2014 waren de eerste drie calls voor het indienen van projectvoorstellen gelanceerd. Het VEA stelt voor de halfjaarlijkse calls een ontwerp van ministerieel besluit inzake de budgettaire verdeling en de technische randvoorwaarden op en behandelt de ingediende projecten. Het regeerakkoord vermeldt dat de middelen voor deze groene warmtetender versterkt zullen worden.

Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, ...).

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd behandeling steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan beperken	% volledige aanvragen behandeld binnen 2 maand	90%

Budget:

Ondersteuningsregeling voor de organisatie van de calls (3.732.000 euro).

Beknopte beschrijving specifiek actie/project in 2015:

- o Evaluatie van de steunmechanismen en de steunhoogte.

In het Energiebesluit is opgenomen dat de steunregelingen voor nuttige groene warmte, de benutting van restwarmte en de productie en injectie van biomethaan in 2015 zullen worden geëvalueerd. Deze evaluatie wordt ook aangekondigd in de beleidsnota Energie 2014-2019 en zal erop gericht zijn de steunregelingen te verbeteren en zo de realisatie van meer projecten aan te moedigen. Ze zal ingaan op de mogelijkheden van de nieuwe groepsvrijstellingsverordening en de ervaringen die werden opgedaan met de afgesloten calls.

Het VEA zal in 2015 ook de subdoelstellingen voor het groene warmtebeleid regelmatig monitoren en analyseren. Indien wordt vastgesteld dat de realisatie van de subdoelstellingen niet volgens planning verloopt, zullen remediërende voorstellen onder de vorm van nieuwe beleidsactievoorstellen worden uitgewerkt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak evaluatienota calls 2013-2014	Beschikbaarheid evaluatienota	Uiterlijk 31 maart 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapporten groene warmtebeleidsplan	Beschikbaarheid monitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni, 30 september en 31 december 2015

2.3.5. Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten.

2.3.5.1. Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kernprocessen van het VEA: 18 en 19

Beknopte beschrijving recurrente deelprocessen

De uitbouw van kwalitatieve WKK heeft sinds de opstart van het certificatiesysteem een forse groei gekend. Tezamen met het groenestroomcertificatiesysteem (cfr. 2.3.4.2.) werd het warmtekrachtcertificatiesysteem in 2012 grondig hervormd. Eind 2012 werden de te ondersteunen projectcategorieën, de berekeningsmethode en de verschillende noodzakelijke parameters voor het

bepalen van het steunniveau vastgelegd. Jaarlijks worden de onrendabele toppen en bijhorende bandingfactoren berekend.

Het VEA beheert eind 2014 ongeveer 450 warmte-krachtcertificatendossiers. Eind 2013 is het agentschap gestart met de voorbereiding van de ontwikkeling van een databank die de dossierbehandeling en gegevensverwerking moet vergemakkelijken.

In het kader van de monitoring van het certificatiesysteem voor WKK-installaties, volgt het agentschap ook de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van WKK in het Vlaamse Gewest (o.a. VLAREM, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt). Vanaf 2012 wordt een geleidelijke introductie van micro-WKK ondersteund. Er werden al twee calls voor demonstratieprojecten in de sociale huisvestingssector gelanceerd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd behandeling steunaanvragen in kader van call micro-WKK beperken	% aanvragen behandeld binnen 2 maand	90%

Budget:

Demonstratieprojecten micro-WKK: 200.000 euro.

Beknopte beschrijving specifieke actie in 2015:

- Oplevering omvattende beoordeling (warmtekaart) van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve WKK en efficiënte stadsverwarming en –koeling

De Europese richtlijn energie-efficiëntie werd op 14 november 2012 gepubliceerd en vervangt zowel de vroegere richtlijn energie-efficiëntie als de WKK-richtlijn. Voor het Vlaamse beleid inzake de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie zijn onder meer volgende verplichtingen van belang:

- Tegen 31 december 2015 moet een omvattende beoordeling zijn uitgevoerd van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en koeling (om de vijf jaar te actualiseren). Het VEA coördineert het onderzoek dat VITO uitvoert voor het opstellen van dergelijke Vlaamse warmtekaart.
- Uitwerking van een Vlaams warmteplan, waarbij nieuwe of te renoveren grootschalige elektriciteitscentrales, stookinstallaties en warmtenetten een kosten-batenanalyse moeten uitvoeren inzake de mogelijke toepassing van warmtekrachtkoppeling en restwarmte. Het VEA werkt de uitvoeringsmodaliteiten voor deze kosten-batenanalyses uit en controleert of deze analyses voldoende kwaliteitsvol worden uitgevoerd. Vervolgens geeft het VEA hierover advies aan de vergunningsverleners.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak omvattende beoordeling van potentieel voor de ontwikkeling van WKK	Beschikbaarheid beoordeling	Uiterlijk 31 december 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd voor behandeling van adviesvragen van vergunningverleners respecteren	% adviesvragen behandeld binnen de wettelijke adviestermijn	100%

2.3.5.2. Beleidskader voor warmtenetten uitwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kernprocessen van het VEA: 19 en 21.

Het beleidsplatform warmtenetten verzamelt de actoren die betrokken zijn bij de uitbouw van (het beleid rond) warmtenetten. Het platform omvat onder meer de netbeheerders van het gas- en elektriciteitsnet, lokale besturen, de sectorfederaties ODE en Cogen Vlaanderen, studie bureaus en onderzoeksinstituten, leveranciers van apparatuur voor warmtenetten, en het Warmtenetwerk Vlaanderen, waarin een groot deel van de vermelde stakeholders zich verenigd hebben.

Beknopte beschrijving specifieke actie in 2015:

- Overleg over mogelijk beleidskader voor warmtenetten in het beleidsplatform warmtenetten coördineren.

Het regeerakkoord vermeldt dat een kader voor openbare warmtenetwerken in samenwerking met de betrokken actoren moet uitgewerkt worden. Dit beleidsthema wordt sinds 2013 regelmatig besproken in het beleidsplatform warmtenetten. Over de prioriteiten voor het beleidskader zal in 2015 verder worden overlegd met het beleidsplatform warmtenetten. Op basis van dit overleg kan een ontwerpvisie voor het beleidskader worden opgesteld.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak ontwerpvisie beleidskader warmtenetten	Beschikbaarheid ontwerpvisie	31 december 2015

Budget:

Werkingssubsidie Warmtenetwerk Vlaanderen: 52.000 euro.

2.3.6. Het versterken van een sociaal energiebeleid.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgend operationeel kernproces van het VEA: 1

Beknopte beschrijving recurrente deelprocessen

De sociale openbaredienstverplichtingen (sociale ODV) opgenomen in de Vlaamse energieregelgeving behoren in Europees perspectief tot de best uitgebouwde beschermingsystemen. De leveranciers mogen leveringscontracten van wanbetalers enkel stopzetten na het verplicht doorlopen van een getrapte oplossingsgerichte procedure. Gezinnen die door betalingsproblemen zijn gedropt door hun energieleverancier, worden verder beleverd door de distributienetbeheerder. Als ze ook daar hun facturen niet meer kunnen betalen, plaatst de netbeheerder een oplaadbare budgetmeter, die toelaat het verbruik vooraf te betalen. Elektriciteitsbudgetmeters zijn al geruime tijd ingeburgerd geraakt. De netbeheerders zijn vanaf 2009 gestart met de plaatsing van aardgasbudgetmeters. Voor openstaande schulden worden realistische betaalplannen afgesproken. Het afsluiten van de energielevering wordt door de netbeheerders zoveel als mogelijk vermeden en kan enkel na het doorlopen van een vaste procedure door de lokale adviescommissie waarin ook het OCMW zetelt. Dit geheel aan maatregelen is gericht op het vermijden van schuldopbouw en het maximaal garanderen van de energielevering. Om te vermijden dat mensen vanwege een gebrek aan geld om hun aardgasbudgetmeter op te laden in de winter zonder verwarming vallen, coördineert het VEA de maatregel waarmee de OCMW's een halfmaandelijks vergoeding voor een minimale hoeveelheid aardgas kunnen toekennen. Het VEA neemt actief deel aan het Horizontaal Armoedeoverleg met alle Vlaamse beleidsdomeinen, coördineert het Verticaal Armoedeoverleg binnen het beleidsdomein Energie en engageert zich ook om bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving systematisch de Armoedetoets toe te passen. Tezamen met de VREG heeft het VEA de

opdracht om de effectiviteit en efficiëntie van de sociale-ODV op te volgen, te evalueren en desgevallend voorstellen uit te werken om ze bij te sturen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapport sociale ODV	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 september 2015

In lijn met het Regeerakkoord en de Beleidsnota Energie vult het VEA de curatieve aanpak van energiearmoede aan met structurele preventie van te hoog energieverbruik. Bestaande doelgroepgerichte instrumenten zoals de energiescans en de sociale dakisolatieprojecten zullen worden geoptimaliseerd. Samen met alle belanghebbenden zal tegen eind 2015 een energiearmoedeprogramma worden uitgewerkt met aanbevelingen voor bijkomende maatregelen die het energieverbruik in de woningen van kwetsbare gezinnen duurzaam verlagen.

2.3.7. Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie

2.3.7.1. Data ontsluiten.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kernprocessen van het VEA: 3, 10, 12, 13, 16, 17, 19

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Ook de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. De inventarisatie van het energieverbruik gebeurt ook ten dienste van de ondernemingen en huishoudens opdat zij hun eigen energieverbruik en -intensiteit zouden kunnen benchmarken met de gemiddelde waarden in hun sector.

De rapporteringsverplichtingen in de EU-richtlijnen en -verordeningen zijn sterk toegenomen met strengere eisen voor data op het vlak van detailniveau, kwaliteit en frequentie van beschikbaarheid, inclusief afstemming met de data van de federale overheid en de andere gewesten. De toename van het aantal markspelers en decentrale energieproducenten vergt ook verhoogde inspanningen voor dataverzameling en –verwerking.

Het Energiebesluit legt verplichtingen op aan de netbeheerders en de exploitanten van warmtekracht-, hernieuwbare energie- en zelfopwekkingsinstallaties, betreffende het rapporteren van afname- en productiegegevens. Daarnaast zijn er nog diverse andere bronnen waaruit energieverbruiks- en energieproductiegegevens worden geput: de REG-enquête van het VEA bij 1000 gezinnen, de monitoringrapporten van de convenantbedrijven, de emissiejaarverslagen, de groenestroom- en WKK-certificatendossiers, federale petroleumstatistieken, transportmodellen, enz.

Na controle op accuraatheid en consistentie worden de gegevens verwerkt in een jaarlijks Vlaams energierapport, dat bestaat uit 4 delen: een uitgebreide energiebalans over het jaar N-2, een beknopte energiebalans over het jaar N-1, een inventaris hernieuwbare energiebronnen over N-1 en een WKK-inventaris over het jaar N-1. De Vlaamse Instelling voor het Technologisch Onderzoek (VITO) is hiermee belast in het kader van een referentieopdracht. De opmaak van het energierapport wordt begeleid door een gebruikerscomité, onder het voorzitterschap van het VEA.

Conform het Energiedecreet publiceert de minister jaarlijks, op voorstel van het VEA, het energierapport. Tegen eind september van elk jaar kunnen geïnteresseerden de balansen en inventarissen raadplegen op www.energiesparen.be en emis.vito.be.

Het VEA beschikt met de energieprestatiedatabank over uitgebreide data betreffende de energieprestaties van nieuwe, verbouwde en bestaande gebouwen. Het agentschap publiceert elke drie maand hoeveel startverklaringen, EPB-aangiften en EPC's werden opgemaakt. Het VEA analyseert jaarlijks de gerapporteerde gegevens van de ingediende EPB-aangiftes. Deze analyse bevat onder andere evoluties, gemiddelden, enz. Meer en meer komt de vraag van zowel burgers, lokale overheden als andere beleidsdomeinen om de beschikbare EPB- en EPC-gegevens verder te ontsluiten. De ontsluiting van de energieprestatiedatabank is momenteel beperkt tot de notarissen in het kader van hun meldingsplicht bij het ontbreken van een EPC en de controleurs in het kader van de controle van de dakisolatieverplichting, die opgenomen werd in de Vlaamse Wooncode.

Een aantal andere wetgevingen koppelen al subsidies of andere steunmaatregelen aan het behalen van een bepaald E-peil (E70 subsidievoorwaarde voor nieuwe scholen, E70 voorwaarde voor gratis verzekering gewaarborgd inkomen). Om de administratieve last voor de voorlopers laag te houden, sloot het VEA een protocol met VLABEL betreffende het elektronisch doorsturen van de woningen en kantoren die op basis van het berekende E-peil in aanmerking komen voor de vermindering van de onroerende voorheffing. Ter onderbouwing van zijn dossier voor de verzekering gewaarborgd inkomen, hoeft de bouwheer inzake de naleving van de EPB-eis zelf geen extra bewijsstukken meer voor te leggen aan Wonen-Vlaanderen. De gegevensuitwisseling met Agion betreffende de scholen verloopt volledig geautomatiseerd aan de kant van het VEA.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak van het jaarlijks energierapport (inclusief inventaris hernieuwbare energie en WKK-inventaris)	Beschikbaarheid energierapport	Uiterlijk 30 september

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak jaarlijks analyserapport EPB	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 28 februari

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak maandelijkse kerncijfers EPB en EPC-systemen	Publicatie kerncijfers op website	Uiterlijk 15 ^e van elke maand

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015

In het kader van de uitvoering van haar kernprocessen krijgt het VEA heel wat data ter beschikking die potentieel waardevol zijn, niet alleen voor de eigen dienstverlening, maar ook voor andere diensten en burgers en bedrijven. Het VEA heeft in 2014 een basisanalyse laten uitvoeren omtrent de ontsluitingsmogelijkheden van deze data. Aangezien elke dataontsluiting gepaard gaat met een bepaalde middeleninzet, wordt het ontsluiten door het VEA maar nuttig geacht in zoverre aan volgende criteria is voldaan:

- Het VEA is authentieke bron van de gegevens.
- Er zijn geen juridische belemmeringen (privacy, beroepsgeheim, ...) die eventuele publicatie verhinderen.
- De gegevens kunnen meerwaarde bieden aan anderen.

In 2015 zal het VEA een strategische visie ontwikkelen inzake de verdere dataontsluiting van EPB- en EPC-gegevens. In kader van deze strategische analyse zullen onder meer de mogelijkheden worden nagegaan van een volledig toegankelijk elektronisch EPB- en EPC-dossier voor de eigenaar van de woning.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken van een strategische analyse inzake verdere ontsluiting van EPB- en EPC-data	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 30 september 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaken van een analyse van de privacywetgeving voor het ontsluiten van gegevens uit de energieprestatiedatabank	Beschikbaarheid eindrapport	Uiterlijk 31 december 2015

2.3.7.2. De processen digitaliseren en automatiseren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kernprocessen van het VEA: 6, 12 en 18

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, wordt door het VEA sterk ingezet op elektronische gegevensuitwisseling met burgers en ondernemers en op het automatiseren van processen.

De Vlaamse Regering koos bij de invoering van de EPB-eisen in 2006, voor elektronische communicatie tussen de verslaggevers en de overheid via een van de eerste grote e-government toepassingen, de energieprestatiedatabank. De energieprestatiedatabank bestaat uit drie onderdelen: een centrale databank waarin alle gegevens opgeslagen worden, een frontoffice die wordt gebruikt door de verslaggevers en gemeenten, en een backoffice die het VEA gebruikt voor haar handhavingprocessen. De gegevens van de vergunning, maandelijks bezorgd door de gemeente, vormen de basis van het elektronische EPB-dossier. De verslaggevers moeten via de energieprestatiedatabank bij het VEA de startverklaring en de EPB-aangifte, waarvan het EPC bouw deel uitmaakt, indienen. Ze gebruiken hiervoor de EPB-software 3G, het verplichte softwarepakket dat samen met de Brusselse en Waalse overheid gratis ter beschikking wordt gesteld van de EPB-verslaggevers om de prestaties op vlak van de EPB-eisen te berekenen en af te toetsen. De software wordt continu aangepast aan nieuwe regelgeving en optimalisering en aan de rekenmethodiek. In 2015 zullen aan deze software vooral ontwikkelingen gebeuren rond de nieuwe rekenmethode voor alle niet-residentiële gebouwen (EPN) en de uitzonderingen voor de landbouwsector. Daarnaast zal de gebruiksvriendelijkheid en de snelheid worden verbeterd. Elk jaar zijn twee releases voorzien. Het contract met de softwareontwikkelaar loopt medio 2015 af. Een nieuwe aanbesteding is nodig om de continuïteit van de ontwikkeling te voorzien. De nieuwe aanbesteding zal een looptijd hebben van 4 jaar. Het VEA gebruikt ter ondersteuning en automatisatie van de handhavingstaken een EPB-backoffice-toepassing. Via de EPB-backoffice beheert het VEA de EPB-dossiers, een aantal vaststellingen en een aantal van de procesflows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie.

Bij de invoering van de diverse EPC-systemen werd ervoor geopteerd om, naar analogie met de EPB-regelgeving, de communicatie tussen de energiedeskundigen en de Vlaamse overheid volledig elektronisch te laten verlopen. Hiervoor werd de energieprestatiedatabank, die bestaat uit een front-

office, een backoffice en een centrale opslagplaats van gegevens, verder uitgebreid. Voor de publieke gebouwen werd een webapplicatie gebouwd die toegankelijk is via de frontoffice van de energieprestatiedatabank. Nadat een energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige zich heeft geregistreerd, kan hij de gegevens nodig voor de opmaak van het certificaat voor publieke gebouwen in de webapplicatie invoeren. Na verwerking door de databank, wordt een downloadbare pdf van het certificaat gegenereerd. Voor residentiële gebouwen kunnen kandidaat-energiedeskundigen type A die aan de erkenningsvoorwaarden voldoen, zich registreren. Zij krijgen dan toegang tot de certificatiesoftware. In 2014 werd een nieuwe webbased applicatie ontwikkeld voor de opmaak van het EPC voor residentiële gebouwen, die net zoals de webapplicatie voor publieke gebouwen, toegankelijk is via de frontoffice. Het definitieve EPC bestaande gebouwen met woonfunctie kan dan in pdf-formaat worden gedownload.

Om met de energieprestatiedatabank een digitale sprong voorwaarts te maken, zijn een aantal fundamentele verbeteringen nodig zoals:

- De koppeling van de energieprestatiedatabank aan de digitale bouwaanvraag.
- Elektronische handtekening van de formulieren en de energieprestatiecertificaten.
- Erkenning van de energieprestatiedatabank als authentieke bron.

Het VEA is in 2014 gestart met de ontwikkeling van een databank die de dossierbehandeling en gegevensverwerking moet vergemakkelijken. Deze databank, ExpertBase genaamd, zal in eerste instantie gebruikt worden voor de behandeling van de certificatenaanvragen voor alle groenestroom- en warmtekrachtinstallaties (met uitzondering van aanvragen m.b.t. zonnepanelen).

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerking jaarlijks investeringsplan voor de verdere uitbouw van de energieprestatiedatabank, de EPB-software 3G en de EPC-software	Beschikbaarheid investeringsplan	Uiterlijk 31 augustus

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Ontwikkeling nieuwe versie EPB-software 3G	Releases nieuwe versie EPB-software 3G	Uiterlijk 30 juni en 31 december

Budget:

EPB-software 3G: 425.000 euro.

Aanpassingen EPB-frontoffice: 200.000 euro.

In bedrijf houden van EPC-toepassingen: 200.000 euro.

In bedrijf houden van EPB-toepassingen: 200.000 euro.

Analyse koppeling energieprestatiedatabank aan digitale bouwvergunning: 100.000 euro.

Analyse ontwikkeling nieuwe EPB-backoffice: 100.000 euro.

Ontwikkeling EPC-backoffice energieprestatiedatabank: 100.000 euro.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015:

- Release ExpertBase teneinde dossierbehandeling van certificandossiers en dataverwerking optimaler te laten verlopen.

De ExpertBase zal worden gekoppeld aan een online aanvraagformulier. De ingediende gegevens worden opgeslagen in de databank. Deze gegevens zullen vervolgens gebruikt worden voor de aanmaak van de beslissing tot toekenning van certificaten, en voor het opstellen van energiestatistieken. De databank zal ook gekoppeld worden aan de handelsdatabank die beheerd wordt door de VREG, en waarin marktgegevens met betrekking tot de certificatenhandel worden bijgehouden. De databank zal eveneens gebruikt worden door de netbeheerders die de aanvragen van certificaten voor zonnepanelen behandelen. De installatiegegevens worden geregistreerd in de databank, evenals de gerapporteerde productiegegevens. Op basis van deze productiegegevens en de bandingfactoren zal VEA het aantal toe te kennen groenestroomcertificaten berekenen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Ontwikkeling ExpertBase	Release ExpertBase	Uiterlijk 31 oktober 2015

- Analyse optimalisatie EPB-backoffice en EPB-frontoffice

De EPB-backoffice werd ontwikkeld in 2006 en is aan een optimalisatie toe. Bepaalde arbeidsintensieve processtromen zijn nog niet of onvolledig geautomatiseerd. Nieuwe handhavingprocessen, zoals het toezicht op het indienen van de EPB-aangifte ten laatste vijf jaar na het verlenen van de vergunning, ontbreken. Om de EPB-frontoffice toegankelijk te maken voor de bouwheer en de dossiers te koppelen aan de digitale bouwvergunning, zal een aanzienlijke wijziging van de opzet nodig zijn.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerking strategische analysenota inzake mogelijke optimalisatie EPB-backoffice en herwerking EPB-frontoffice	Beschikbaarheid strategische analysenota	Uiterlijk 30 juni 2015

- Opmaak strategische ICT-nota

Het regeerakkoord stelt: "We zetten in op een grote digitale sprong voorwaarts. Tegen 2020 biedt de Vlaamse overheid alle administratieve transacties tussen overheid en burgers of lokale besturen of ondernemingen via digitale kanalen aan." De beleidsnota Energie 2014-2019 stelt terzake o.a.: "Nieuwe mogelijkheden op vlak van digitale gegevensuitwisseling en communicatie over dossiers, worden tot nu toe eerder beperkt toegepast in de energiestatiedatabank. De komende jaren wordt verder ingezet op automatisering en koppeling van databanken om zo een digitale sprong voorwaarts te maken. We integreren onze toepassingen zo veel mogelijk in de virtuele en digitale loketten die per doelgroep op Vlaams niveau worden ontwikkeld (ondernemingsloket, digitale bouw aanvraag)."

Het VEA zal in 2015 een strategische ICT-visie uitwerken.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerking strategische visie voor de ICT-ontwikkelingen van het VEA	Beschikbaarheid strategische ICT-visienota	Uiterlijk 30 september 2015

Budget:

Ontwikkeling eXpertBase en interfaces met Uniek Loket: 700.000 euro.

Strategische ICT-visie: 40.000 euro

2.3.7.3. De communicatie een versnelling hoger schakelen

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kernprocessen van het VEA: 10, 15 en 21

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Via diverse kanalen verspreidt het VEA informatie over mogelijkheden tot energiebesparing, milieuvriendelijke energieproductie en de financiële stimulansen die daarvoor bestaan. Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in eerste instantie verspreid via de website www.energiesparen.be (gemiddeld 100.00 bezoekers op maandbasis), waar alle publicaties van VEA kunnen worden gedownload en besteld en waar ook via een webformulier vragen kunnen worden gesteld. Deze informatie is vooral gestructureerde informatie, in mindere mate actualiteitsinformatie.

De meer ad hoc te verstrekken informatie behelst het beantwoorden van zeer uiteenlopende vragen die toekomen via energie@vlaanderen.be i.v.m. het Vlaamse energiebeleid (op jaarbasis 20.000 e-mailvragen), het geven van uiteenzettingen, het deelnemen aan en organiseren van stuurgroepen en studiedagen, het inhoudelijk invulling geven aan de meer specifieke informatie op de website, enz.

Jaarlijks werkt het VEA een grote media-campagne en een aantal algemene communicatie-acties uit rond het beleidsthema. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat aan het beleidsthema gerelateerde campagnes van andere organisaties (o.a. Renovatiedag; Mijn huis, mijn architect; ...). Verschillende sectororganisaties en verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake het verhogen van de energie-efficiëntie en de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel gesteund met een werkings- of projectsubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmte-krachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).
- Vlaamse Confederatie Bouw (energieconsulent)
- Bouwunie (energieconsulent)
- NAV (energieconsulent)
- Boerenbond (energieconsulent)
- Komosie (energieconsulent)
- Gezinsbond (energieconsulent)
- Samenlevingsopbouw (energieconsulent)
- ....

Het VEA legt de prioriteiten vast in de werkprogramma's van de energieconsulenten en volgt de werkzaamheden op via stuurgroepen en bilaterale vergaderingen.

Met de communicatie-initiatieven worden de komende jaren volgende resultaten beoogd:

- Percentage huishoudens en bedrijven (van de huishoudens en bedrijven die dat voorheen nog niet hebben gedaan) dat concrete plannen heeft om te investeren in energiebesparende maatregelen en milieuvriendelijke energieproductie ligt eind 2017 globaal hoger dan in 2013.

- De bekendheid van de energiepremies ligt eind 2017 hoger dan in 2013.
- De waardering door doelgroep van de premiebrochure ligt eind 2017 hoger dan in 2013.
- De waardering van de energiedeskundigen voor de informatieverstrekking door het VEA ligt eind 2017 hoger dan in 2013.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak van tussentijdse evaluatie en eventuele update van het extern communicatieplan 2015-2016	Beschikbaarheid tussentijdse evaluatie en update	Uiterlijk 31 oktober 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak evaluatienota aangaande energieconsulentenprojecten in kader van eventuele opstart nieuwe calls eind 2016	Beschikbaarheid evaluatienota	Uiterlijk 30 april 2015

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
De website energiesparen.be verder positioneren als referentiewebsite voor alle informatie over het Vlaamse energiebeleid	Aantal bezoekers van de website	Gemiddeld 100.000 bezoekers per maand

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beantwoordingstijd beperken van vragen die via energie@vlaanderen.be worden gesteld	% vragen beantwoord binnen 5 werkdagen	90%

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015:

- Communicatieplan Renovatiepact

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak communicatieplan 2016-2017 voor het Renovatiepact	Beschikbaarheid communicatieplan 2016-2017	Uiterlijk 31 december 2015

- Voorbereiding communicatie-acties rond 10 jaar EPB-regelgeving

De EPB-regelgeving werd ingevoerd in 2006. De impact van deze regelgeving op de bouwsector is groot. De EPB-regelgeving en het pad dat werd uitgetekend voor de verstrenging van de eisen tot BEN niveau, is een motor voor innovatie in de bouw. De Vlaamse EPB-regelgeving behoort binnen Europa tot de koplopers wat betreft effectieve toepassing en impact op de resultaten. In 2016 zal de regelgeving 10 jaar bestaan. Tijd om even terug te kijken, de resultaten te analyseren en vooruit te kijken.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak communicatieplan 10 jaar EPB	Beschikbaarheid communicatieplan	Uiterlijk 30 september 2015

Budget:

Extern communicatieplan 2015: 780.000 euro.

2.3.7.4. Krachtvolle energieadministratie

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015:

- Opmaak kerntakenplan

Het VEA heeft op 12 december 2014 haar kerntakenplan aan het kabinet van de minister bezorgd. De AS-IS-processen die tot de kerntaken van het VEA behoren, zijn opgenomen in het kerntakensjabloon. Bij dit sjabloon is voor elk proces een gedetailleerde beschrijving gevoegd (zie bijlage 2).

In de managementsamenvatting is beschreven voor welke kernprocessen een versterking aangewezen is en voor welke kernprocessen een optimalisatie lopende is. Voor een kernproces (kernproces 7 “beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen”) is een afbouw mogelijkheid aangegeven.

Begin 2015 hebben de kernministers het Voorzitterscollege de opdracht gegeven om tegen 1 maart 2015 een koepeltekst kerntakenplan te maken waarin een heldere, positieve, wervende en ambitieuze boodschap wordt gegeven.

- Opmaak strategienota belanghebbendenmanagement

Het betrekken van de belanghebbenden bij de beleidsvoorbereiding en –uitvoering heeft als hoofddoel het creëren van een draagvlak om het realiseren van de beleidsdoelstellingen te maximaliseren. Om de doelstelling waar te maken, namelijk een maximaal draagvlak realiseren voor beleidsvoering (op middellange en lange termijn), moet stakeholdermanagement verschillende fasen doorlopen:

- Ontwikkeling van een middellange en lange termijn (beleids)visie.
- Feedback op concrete voorstellen tot implementatie.
- Evaluatie van het beleid.

Het beleidsuitvoerende belanghebbendenmanagement (feedback op concrete voorstellen tot implementatie en evaluatie van het beleid) is de voorbije jaren al sterk uitgebouwd. Op het vlak van strategisch belanghebbendenmanagement schiet het Vlaams Energieagentschap nog te kort. De overheid staat voor de belangrijke uitdaging een langetermijnvisie uit te werken voor de transitie naar een toekomstgericht energiesysteem gebaseerd op groene energie. Hiertoe zal onder meer ook een substantiële vermindering van de energievraag, o.a. in de gebouwensector en de bedrijven, moeten worden gerealiseerd. Dit type van belanghebbendenmanagement is momenteel quasi niet uitgebouwd. Begin 2015 wordt een vorming op maat georganiseerd om de betrokken personeelsleden hierin verder te ontwikkelen. Op basis van deze vorming wordt de strategienota voor het belanghebbendenmanagement bijgestuurd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Verdere uitwerking kerntakenplan volgens instructies Vlaamse Regering	Beschikbaarheid kerntakenplan 2 ^e fase	Volgens opgelegde planning

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak geactualiseerde strategienota belanghebbendenmanagement	Beschikbaarheid geactualiseerde strategienota belanghebbendenmanagement	Uiterlijk 31 december 2015

Hoofdstuk 3: Doelstellingen opgelegd door de Vlaamse Regering

3.1. Verder uitbouwen en versterken van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend ondersteunend kernproces van het VEA: B

Beknopte beschrijving.

Audit Vlaanderen maakt jaarlijks een beleidsgericht rapport op en legt dit voor aan de voogdijminister. Dit rapport geeft een stand van zaken op het vlak van interne controle/organisatiebeheersing en een beeld van de belangrijkste knelpunten. Het is opgebouwd uit drie luiken:

- Stand van zaken/evolutie maturiteitsinschatting.
- Stand van zaken uitvoering aanbevelingen.
- Stand van zaken inzake uitbouw risicomanagement.

Het VEA heeft een hoog maturiteitsniveau op het vlak van interne controle en maakt werk van de verdere uitbouw en versterking van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2015:

- Opmaak zelfevaluatie IC/OB volgens de thema's van de vernieuwde leidraad interne controle/organisatiebeheersing.

Het VEA zal in 2015 een zelfevaluatie opmaken, gebaseerd op de vernieuwde leidraad interne controle/organisatiebeheersing. De zelfevaluatie zal ook rapporteren over de voortgang van de acties genomen in kader van de aandachtspunten en de aanbevelingen uit eerdere validatieaudits en bevindingen in het beleidsgericht rapport van Audit Vlaanderen en/of rapporten van andere controleinstanties. Het verdere traject rond de uitbouw en de versterking van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing voor de volgende ondernemingsplannen, zal op de bevindingen van de zelfevaluatie worden afgestemd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak zelfevaluatie IC/OB	Beschikbaarheid zelfevaluatie	Uiterlijk 30 november 2015

- Het meetbaar en aantoonbaar maken van efficiëntiewinsten.

Het VEA heeft volgend uit de organisatie-audit (validatie-audit) in 2010 door Audit Vlaanderen, nog één openstaande aanbeveling, namelijk het meetbaar en aantoonbaar maken van efficiëntiewinsten. Verschillende initiatieven voor de realisatie van deze aanbeveling zijn lopende. De realisatie is voorzien tegen eind 2015.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Verdere uitbouw van systeem om efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken	Beschikbaarheid systeem om efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken	Uiterlijk 31 december 2015

- Opmaak actieplan actualisatie risicomanagement van het VEA.

Het VEA bouwt via een methodiek van risicomanagement op verschillende niveaus een organisatiebeheersing op maat van de organisatie uit. De gehanteerde aanpak is door Audit

Vlaanderen in het beleidsgericht rapport positief geëvalueerd. De risicoanalyses en -plannen zullen in 2015 worden afgetoetst en daarna geactualiseerd met de gewijzigde en nieuwe opdrachten die voortvloeien uit dit ondernemingsplan.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak actieplan actualisatie risicomangement naar aanleiding van gewijzigde of nieuwe opdrachten	Beschikbaarheid actieplan actualisatie risicomangement	Uiterlijk 30 september 2015

- o Opmaak en uitrol van een projectmanagementmethodologie op maat van het VEA.

Het VEA coördineert en voert jaarlijks verschillende projecten uit (opmaak van een evaluatie, implementatie van een regelgevende wijziging, communicatie...). Met het invoeren van een projectmanagementmethodologie beoogt het VEA de planning, de kwaliteit, de scope en het budget van de diverse projecten beter te bewaken. Een projectteam zal een projectmanagementmethodologie op maat van het VEA opstellen en een actieplan voor de implementatie ervan uitrollen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opstellen van een projectmanagementmethodologie	Beschikbaarheid methodologie en sjablonen	Uiterlijk 30 juni 2015

3.2. Tijdig beantwoorden van parlementaire vragen.

Voor de schriftelijke vragen stelt het VEA haar input ter beschikking gesteld binnen de deadline die door het kabinet is vooropgesteld, met een minimale voorbereidingstijd van 10 werkdagen. Voor de vragen om uitleg en interpellaties die in de Commissie van het Vlaamse Parlement moeten worden beantwoord, wordt de input ter beschikking gesteld binnen de deadline die door het kabinet is vooropgesteld, met een minimale voorbereidingstijd van 2 werkdagen.

3.3. Tijdig de rapporteringen voor Europese richtlijnen ter beschikking stellen.

Het VEA zal in 2015 instaan voor de voorbereiding van verschillende rapporteringen die worden opgelegd door Europese richtlijnen.

3.3.1. Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie

Uiterlijk op 30 april 2015 moet verslag worden uitgebracht over de bereikte voortgang naar de nationale energie-efficiëntiestreefcijfers. Voor 30 april moeten tevens statistieken worden voorgelegd over de productie van elektriciteit en warmte uit warmtekrachtkoppeling en de gerealiseerde primaire energiebesparing.

Tegen uiterlijk 31 december 2015 moet een uitgebreide beoordeling van het potentieel voor de toepassing van een hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en – koeling worden opgemaakt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak jaarlijkse rapportering in kader van Europese richtlijn energie-efficiëntie	Beschikbaarheid rapportering	Uiterlijk 30 april

3.3.2. Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestaties van gebouwen

Geen rapporteringsverplichting in 2015.

3.3.3. Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen

Tegen uiterlijk 31 december 2015 moet bij de Europese Commissie een verslag worden ingediend over de voortgang die is geboekt bij het bevorderen en het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak tweejaarlijkse rapportering in kader van Europese richtlijn hernieuwbare energie	Beschikbaarheid rapportering	Uiterlijk 31 december 2015

Hoofdstuk 4: Doelstellingen met betrekking tot welzijn

4.1. Risico-analyse

In het takenpakket van het VEA gaat steeds meer aandacht naar de handhavingstaken, o.a. werfcontroles en kwaliteitscontroles EPB en EPC. Dat impliceert meer opdrachten buitenshuis zoals visuele controle van de start van een bouwwerf, werfcontroles voor de handhaving van de energieprestatieregelgeving en bezoeken ter plaatse voor o.a. de aanwezigheids- en kwaliteitscontroles energieprestatiecertificaat (EPC) bij verkoop en verhuur. Tevens is er de laatste jaren een belangrijke toename van de telefonische informatieverstrekking, naar aanleiding van concrete vragen bij handavingsdossiers. De doelstellingen met betrekking tot welzijn zijn beschreven in het Globaal Preventieplan 2011-2015. Voor 2015 werden uit dit plan specifieke acties geformuleerd die vervat zijn in het jaaractieplan 2015. Deze acties werden goedgekeurd op het EOC van 22 oktober 2014. In de loop van 2015 wordt een nieuw Globaal Preventieplan 2016-2020 opgesteld.

4.2. Preventiemaatregelen

a) Risico's voorkomen

- sensibilisering en desnoods opleiding om gevaarlijke situaties op het werk te voorkomen;
- deelname aan medische check-up, aangeboden door MOD LNE voor werknemers > 45 jaar;
- aandacht voor ergonomie op de werkplek, inzonderheid bij het gebruik van laptops.

b) Collectieve beschermingsmiddelen

- meldingen van problemen ivm arbeidsklimaat (temperatuur, luchtkwaliteit, ...) structureren;
- een eigen brandpreventieploeg op het hoofdbestuur;

c) Persoonlijke beschermingsmiddelen

- periodieke oogcontrole voor beeldschermwerk;
- voor bezoeken ter plaatse (EPB-EPC) : instructiefiches wijzen op belang van persoonlijke beschermingsmiddelen in bepaalde situaties.

d) Instructies, richtlijnen (multidisciplinair)

- richtlijnen in geval van contact met geëmotioneerde burgers (bijvoorbeeld bij handhaving energieprestatieregelgeving):

- i. moeilijke “telefoons” (verbale agressie, ongeduldigheid, noodsituaties tgv hoge boetes, ...);
    - ii. verbale en fysieke agressie bij o.a. controles ter plaatse of hoorzittingen;
  - richtlijnen voor werfcontroles;
  - richtlijnen voor brandpreventie;
  - richtlijnen voor veilig omgaan met elektronische apparatuur (elektrocutie vermijden).
- e) Opleiding
- opleiding voor een veilig werkbezoek;
  - trainingssessies klantgericht telefoneren, met respect voor eigen (psychosociale) grenzen.
- f) Onthaal van nieuwe werknemers
- onthaalprocedure en onthaalmap met informatie over arbeidsveiligheid en ongevallenpreventie.
- g) EHBO
- voldoende EHBO-hulpverleners voorzien, instructies opstellen en volledig uitgeruste EHBO-koffer voorzien voor de EHBO-hulpverlening.
- h) Arbeidsmiddelen
- uitvoering geven aan de (ergonomische) adviezen van de arbeidsgeneesheer.
- i) Psychosociale belasting
- Het VEA is aangesloten bij de raamovereenkomst van het Agentschap voor Overheidspersoneel met BVBA Amegau-Pobos, een externe partner die kan instaan voor psychologische opvang na werkgerelateerde traumatische ervaringen en psychologische begeleiding. Het VEA onderneemt zelf specifieke acties:
- richtlijnen ter beperking van de psychosociale belasting (preventie, klachtenregister en opvang);
  - algemene ondersteuning via de vertrouwenspersonen;
  - specifieke interne ondersteuning voor (telefonische) communicatie met “moeilijke” klanten.

Hoofdstuk 5: Doelstellingen met betrekking tot diversiteit en gelijke kansen

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 december 2004 houdende maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid in de Vlaams administratie schrijft voor hoe de Vlaamse overheid gelijke kansen en diversiteit in haar organisatie kan ondersteunen en bevorderen.

Het thema gelijke kansen en diversiteit inbedden in de organisatiestructuur is een noodzakelijke voorwaarde om een entiteitsspecifiek gelijkekansen- en diversiteitsbeleid uit te bouwen. De Dienst Diversiteitsbeleid schatte in haar meest recente analyserapport in dat het gelijkekansen- en diversiteitsstema zeer goed is ingebed in de organisatie van het VEA. Niettegenstaande deze zeer goede inbedding van het thema in de organisatie, heeft het VEA de voorbije jaren wel maar beperkt bijkomend ingezet op gelijkekansen- en diversiteitsacties. Dit is voornamelijk een gevolg van de relatief goede diversiteitscijfers die het VEA kan voorleggen. Op vlak van een benchmarking van de behaalde diversiteitscijfers scoort het VEA volgens het analyserapport immers goed in vergelijking met het gemiddelde van de Vlaamse overheid. 38 entiteiten (56%) scoorden zeer beperkt tot beperkt. 16 entiteiten haalden matig. 9 entiteiten, waaronder het VEA, scoorden goed en 5 entiteiten scoorden zeer goed. De doelstelling van het VEA is deze goede positie te handhaven.

Bijlage 2: Beschrijving kernprocessen VEA

Het VEA heeft op 12 december 2014 haar kerntakenplan aan het kabinet van de minister bezorgd. De AS-IS-processen die tot de kerntaken van het VEA behoren, zijn opgenomen in het kerntakensjabloon. Hieronder volgt de gedetailleerde beschrijving die bij het kerntakensjabloon voor elk proces is toegevoegd.

Beschrijving kerntaken Vlaams Energieagentschap (2015)

MANAGEMENT EN (BELEIDS)ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

A. Algemene leiding, organisatie, algemene informatie en secretariaat	VTE AS IS			
	A	B	C	D
Opmaak en opvolging ondernemingsplan, opmaak jaarverslagen, opdrachten stafmedewerkers in kader van de algemene organisatie (zoals bevestigingen en rapporteringen buiten de primaire missie van het agentschap,...), beantwoorden van algemene informatie vragen over premies en energiereguleering, website energiesparen.be onderhouden, informatiebrochures ter beschikking stellen	2,5		1,7	0,4

Beschrijving

Administrateur-generaal en algemene secretariaatsondersteuning.

Algemene secretariaatsondersteuning omvat: permanentie secretariaat administrateur-generaal, verwerking binnenkomende en uitgaande post, coördinatie samenstelling signataires voor beslissingen door administrateur-generaal of minister, coördinatie beantwoorden kabinetsnota's en parlementaire vragen, reserveren van vergaderzalen, ontvangst bezoekers.

Het agentschap heeft voor de periode 1.1.2011-31.12.2015 met de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst gesloten. Jaarlijks wordt een ondernemingsplan opgemaakt met daarin de vertaling naar concrete acties die het agentschap in een bepaald jaar zal uitvoeren om de operationele doelstellingen te realiseren. Vanaf 2015 zal op basis van de beleidsnota Energie 2014-2019 een meerjarig ondernemingsplan worden opgemaakt dat eventueel jaarlijks wordt geactualiseerd en aldus de beheersovereenkomst zal vervangen. De resultaatgerichte doelstellingen worden maandelijks in de Directieraad opgevolgd via een monitoringsjabloon. Het agentschap moet jaarlijks over de uitvoering van het ondernemingsplan rapporteren door middel van een jaarverslag. In het kader van de openbaarheid van bestuur zijn zowel de ondernemingsplannen als de jaarverslagen publiekelijk consulteerbaar op www.energiesparen.be.

Het agentschap vervult regelmatig ad hoc opdrachten zoals deelnemen aan algemene bevestigingen en rapporteringen die niet gelinkt kunnen worden aan de primaire missie van het agentschap.

Het toenemende bewustzijn aangaande het maatschappelijk belang van energiebesparende investeringen en milieuvriendelijke energieproductie, heeft geleid tot een sterk toegenomen groei van de informatie vragen die aan het agentschap worden gesteld.

De eerstelijnsinformatie wordt verstrekt door medewerkers met een algemene kennis van de premiereregelingen en de energiewetgeving. De technische vragen worden doorgestuurd naar de interne experts.

In drukke perioden (campagnegolf, Batibouw, berichtgeving in de media, ...) registreert het VEA pieken van meer dan 200 algemene informatievragen per dag. Op maandbasis betreft het gemiddeld een 1000 telefonische oproepen. Hiervoor is in cascade een pool van telefoonoperatoren opgebouwd van 10 personeelsleden.

In 2014 werden opnieuw ongeveer 20.000 e-mailvragen behandeld. Sinds medio 2008 is een softwaretool in gebruik genomen om de efficiënte afhandeling van de per e-mail gestelde vragen nog te optimaliseren. Meer dan de helft van de personeelsleden zijn via de softwaretool ingeschakeld om de binnenkomende vragen zo spoedig mogelijk kwalitatief te beantwoorden.

Het VEA verspreidt op jaarbasis 150.000 à 200.000 gedrukte publicaties. De brochures worden in hoofdzaak via volgende kanalen verspreid : informatiezuilen van lokale besturen en gemeenten, op aanvraag via 1700, aanvragen via de website www.energiesparen.be, beurzen, evenementen en via bedrijven actief in de sector. Gelet op het arbeidsintensieve karakter van deze taak werd de voorbije jaren het aantal te bestellen brochures sterk afgebouwd. De klanten worden tevens verzocht de gewenste papieren brochure te downloaden van de website of een exemplaar mee te nemen uit de informatiezuilen bij de gemeentelijke diensten.

Prestatie-indicatoren

- Realisatie operationele organisatiedoelstellingen van het agentschap.
- Tijdig beantwoorden van kabinetsnota's en parlementaire vragen.
- Personeelstevredenheid omtrent algemeen functioneren van het agentschap.
- Beschikbaarheid jaarlijks (geactualiseerd) ondernemingsplan voor 31.12.
- Beschikbaarheid jaarverslag over jaar N-1 voor 31.03.
- Aantal e-mailvragen dat werd beantwoord binnen de 5 werkdagen.
- Aantal brochures dat werd verspreid.

Budget

- Softwaretool voor beheer van e-mailvragen (40.000 euro).
- Drukkosten brochures (40.000 euro).

					VTE AS IS			
B. Het managementondersteuning agentschap	verlenen	binnen	van het	A	B	C	D	
Financiën en organisatieontwikkeling, personeel en ICT, facility management, interne communicatie en niet-beleidsgerichte juridische zaken (in de zin van managementondersteunende dienstverlening)	en	begroting,	personeel	1,8	1	1,3		

Beschrijving

Het agentschap becijfert en bereidt alle begrotingsvoorstellen voor het beleidsveld energie (uitgezonderd VREG) voor. Dit geldt voor de jaarlijkse begrotingsopmaak, de begrotingscontroles en de meerjarenbegrotingen.

Daarnaast voert het agentschap ook de meeste taken uit van de onderliggende financiële flows. Dit operationele luik (uitvoering van de energiebegroting, excl. VREG) verloopt volgens de opgelegde procedures van de IVA Centrale Accounting, het financieel systeem, de wetgeving inzake overheidsopdrachten en het Rekendecreet.

Ten slotte verzorgt het agentschap de globale opvolging en de rapportering betreffende de begrotingsuitvoering.

De financiële stromen die worden begroot, aangestuurd, mede uitgevoerd en gecontroleerd door het agentschap, hebben betrekking op bijna alle kredieten van het beleidsveld Energie en zijn onderverdeeld in:

- beleidskredieten programma LE in middelen (zie hieronder) en uitgaven (61 miljoen euro);
- de kredieten voor de eigen werking van het agentschap programma LA (5,8 miljoen euro), inclusief ICT die nodig is voor de uitbouw en uitvoering van de handavingsprocessen.

Een deel van de ter beschikking staande middelen wordt gerealiseerd via de toegewezen inkomsten van het Energiefonds. De geraamde ontvangsten voor 2015 bedragen 1 miljoen euro (inkomsten administratieve geldboetes, retributies en eenmalige inkomsten).

Het verwerken van de financiële dossiers binnen het agentschap omvat het voorbereiden en het initiëren van:

- de kredietreserveringen (150-tal dossiers);
- de uitbetalingen (1000-tal betalingsdossiers);
- de invorderingen (2000-tal dossiers).

Het agentschap besteedt bijzondere aandacht aan het HRM-beleid. Gelet op de toenemende werkdruk, de beslissingen van de Vlaamse Regering omtrent personeelsbesparingen en bewaking van de werkmiddelen, moeten het versterkt HRM-beleid, de verschillende HRM-instrumenten ter invulling en de HRM-organisatie ertoe bijdragen dat de personeelsleden in hoge mate tevreden blijven over hun werksituatie en –omgeving.

Het VEA heeft gezien zijn beperkte schaalgrootte slechts een beperkte personeelsinzet nodig voor de personeelsgebonden ICT-ondersteuning en ondersteuning op het vlak van facility management, interne communicatie en niet-beleidsgerichte juridische dienstverlening. Voor alle duidelijkheid betreft het hier dus managementondersteunende dienstverlening en geen taken/activiteiten die kaderen in de primaire missie van het agentschap.

Het VEA heeft ervoor geopteerd om de maturiteit van zijn organisatie te verbeteren door een verbetertraject op te zetten, alsook bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten te realiseren. Hiervoor zijn indicatoren uitgewerkt en gerapporteerd. Er wordt systematisch onderzocht welke automatiseringsmogelijkheden toegepast kunnen worden.

Prestatie-indicatoren

Aantal verwerkte vastleggings- en uitbetalingsdossiers.

Aantal verwerkte ontvangstendossiers.

Maturiteitsinschatting organisatiebeheersing.

Personeelstevredenheid omtrent het werken binnen het agentschap.

VTE AS IS				
C. Algemene beleidsondersteuning door het verstrekken van beleidsgerichte input	A	B	C	D
Publicatie van energiegegevens, voorbereiding nota's aan Vlaamse Regering en nieuwe regelgeving, voorbereiding opmaak beleidsbrief, input verlenen voor en opvolgen van Vlaams Klimaatbeleidsplan, opmaak en monitoring Vlaams actieplan energie-efficiëntie, opmaak en monitoring Vlaams actieplan bijna-energie neutrale gebouwen, opmaak en monitoring Vlaams actieplan hernieuwbare energiebronnen, ,...	5,25			

Beschrijving

De beleidsvoorbereiding van het energiebeleid zou volgens de oorspronkelijke BBB-uitgangspunten in principe kunnen gebeuren op het departement LNE. De praktijk leert dat de input en expertise van het VEA essentieel is om deze beleidsvoorbereiding op een kwalitatieve wijze uit te voeren en resultaten te genereren. Het agentschap heeft immers reeds een jarenlange traditie en methodiek in de totstandkoming van het Vlaamse energiebeleid. Het agentschap levert jaarlijks een input voor de beleidsbrief van de bevoegde minister. Het agentschap bereidt jaarlijks gemiddeld 30 à 40 dossiers voor de Vlaamse Regering voor (decreetswijzigingen, besluitwijzigingen, rapporteringen, ...). Het VEA stelt jaarlijks gemiddeld een 20-tal regelgevende ministeriële besluiten op.

De taken van het agentschap overstijgen het gewestelijke beleidsniveau. Het agentschap levert input voor de Vlaamse standpuntbepaling betreffende de nationale en internationale energiedossiers. Een opdracht die aan belang toeneemt, betreft de coördinatie van de omzetting van Europese richtlijnen en de opmaak van actieplannen die daarin worden opgelegd (o.a. actieplan energie-efficiëntie, actieplan bijna-energie neutrale gebouwen, actieplan hernieuwbare energiebronnen). Het VEA coördineert de omzetting en implementatie van verschillende energierichtlijnen.

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Onder andere de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. Het VEA is verantwoordelijk voor de handhaving van de regelgeving inzake de rapportering van afname- en productiegegevens door de netbeheerders en de exploitanten van decentrale energieopwekkingsinstallaties. Het VEA zoekt samenwerking en overlegt met andere toeleveranciers van productie- en verbruiksgegevens (federaties, VREG, andere Vlaamse en federale overheidsdiensten,...). De verwerking van de energiegegevens in een jaarlijkse Vlaamse energiebalans gebeurt door het VITO in het kader van een referentietask, waarvan de stuurgroep door het VEA wordt voorgezeten. Het VEA vertegenwoordigt het Vlaamse Gewest in de werkgroep energiebalansen van ENOVER, opgestart ten behoeve van de uitwisseling en afstemming van gegevens tussen de federale en gewestelijke overheden en ten behoeve van de voorbereiding van de rapportering aan internationale instanties (Europese Commissie, OESO-Internationaal Energieagentschap,...).

In het Energiedecreet werd de energiebalans decretaal verankerd en uitgebreid met meer kwalitatieve informatie. De Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid moet jaarlijks, op voorstel van het Vlaams Energieagentschap, een energierapport publiceren dat volgende onderdelen omvat:

- 1° de vroegere energiebalans;
- 2° een beschrijving en analyse van de bestaande toestand inzake energieverbruik en energieproductie, per sector en per energiedrager;
- 3° energiekegetallen per sector.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid jaarlijks monitoringrapport inzake omzetting en implementatie Europese richtlijnen voor 30.09.

Beschikbaarheid uitgebreid energierapport over jaar N-2 voor 30.09.

Beschikbaarheid voorlopig energierapport inclusief inventaris hernieuwbare energiebronnen en WKK-inventaris over jaar N-1 voor 30.09.

Beschikbaarheid input jaarlijkse beleidsnota voor 15 september.

Budget

Opmaak energierapport door cel energiebalans van VITO in kader van referentietask (260.000 euro). Budget voor referentietask is toegevoegd aan dotatie VITO.

CEL REG EN SOCIAAL ENERGIEBELEID

	VTE AS IS			
1. Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen (Energiebesluit, artikel 6.1.1 – artikel 6.1.3 ; artikel 6.4.1 – artikel 6.4.1/12)	A	B	C	D
Energiepremies voor energiebesparende investeringen door netbeheerders, goedkope energieleningen voor energiebesparende investeringen, sociale beschermingsmaatregelen (minimale levering aardgas, budgetmeters, ...)	2,2			

Beschrijving

Het versterken van het sociaal energiebeleid is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019. De sociale openbaredienstverplichtingen (sociale ODV) opgenomen in de Vlaamse energieregelgeving behoren in Europees perspectief tot de best uitgebouwde beschermingsystemen. De leveranciers mogen leveringscontracten van wanbetalers enkel stopzetten na het verplicht doorlopen van een getrapte oplossingsgerichte procedure. Gezinnen die door betalingsproblemen zijn gedropt door hun energieleverancier, worden verder belevd door de distributienetbeheerder. Als ze ook daar hun facturen niet meer kunnen betalen, plaatst de netbeheerder een oplaadbare budgetmeter, die toelaat het verbruik vooraf te betalen. Elektriciteitsbudgetmeters zijn al geruime tijd ingeburgerd geraakt. De netbeheerders zijn vanaf 2009 gestart met de plaatsing van aardgasbudgetmeters. Voor openstaande schulden worden realistische betaalplannen afgesproken. Het afsluiten van de energielevering wordt door de netbeheerders zoveel als mogelijk vermeden en kan enkel na het doorlopen van een vaste procedure door de lokale adviescommissie waarin ook het OCMW zetelt. Dit geheel aan maatregelen is gericht op het vermijden van schuldopbouw en het maximaal garanderen van de energielevering. Om te vermijden dat mensen vanwege een gebrek aan geld om hun aardgasbudgetmeter op te laden in de winter zonder verwarming vallen, coördineert het VEA de maatregel waarmee de OCMW's een halfmaandelijks vergoeding voor een minimale hoeveelheid aardgas kunnen toekennen.

Het VEA neemt actief deel aan het Horizontaal Armoedeoverleg met alle Vlaamse beleidsdomeinen en coördineert het Vertikaal Armoedeoverleg binnen het beleidsdomein Energie en engageert zich ook om bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving systematische de Armoedetoets toe te passen.

Tezamen met de VREG heeft het VEA de opdracht om de effectiviteit en efficiëntie van de sociale-ODV op te volgen, te evalueren en desgevallend voorstellen uit te werken om ze bij te sturen.

Rationeel energiegebruik (REG) bij huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers wordt voornamelijk gestimuleerd via de openbaredienstverplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit. Verplichtingen werden ingevoerd vanaf 2003 en werden in de loop der jaren een aantal keren bijgesteld. Op dit ogenblik worden aan de netbeheerders een aantal actieverplichtingen opgelegd met als doel hun eindafnemers aan te sporen tot energiebesparing. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen in bestaande gebouwen (woningen en niet-woningen): dak- of zoldervloerisolatie, spouwmuurisolatie, gevelisolatie, superisolerende beglazing, vanaf 2014 combinatiepremie voor gelijktijdige investering in muurisolatie en de vervanging van ramen + glas (enkel voor woningen), vloer- of kelderisolatie, thermische zonnecollectoren ("zonneboilers"), warmtepompen en bijkomend voor niet-woongebouwen: energiezuinige aanpassing van de verlichting. Voor nieuwe woningen wordt een premie toegekend indien het E-peil in het energieprestatiecertificaat substantieel lager ligt dan de eis. Voor niet-woongebouwen aangesloten op het elektriciteitsdistributienet bestaat er daarnaast nog de REG-steun na audit en voor gebouwen aangesloten op het plaatselijk vervoernet de investeringssteun. Alle premievoorwaarden en -hoogtes zijn sinds 2012 in heel Vlaanderen dezelfde, daar waar dat in het voorgaande systeem van resultaatsverplichtingen niet het geval was.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders moeten bovendien specifieke aandacht schenken aan de sociaal zwakkeren (beschermden afnemers en andere categorieën van meest behoeftigen). Tot slot hebben de elektriciteitsdistributienetbeheerders de verplichting om lokale besturen te ondersteunen bij hun lokaal energiebeleid, onder meer via energieboekhoudingen, energieaudits, energiezorgsystemen en het aanbieden van formules van derdepartijfinanciering of andere financieringsmechanismen voor de uitvoering van energiebesparende investeringen.

Het VEA is de centrale actor bij de implementatie en monitoring van de regelgeving inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (REG-ODV). Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt aangaande de energiepremies dat:

- er extra stimuli worden ingebouwd voor gecombineerde maatregelen en totaalrenovaties;
- de individuele premies voor dakisolatie en hoogrendementsglas worden getrapt verlaagd;
- premies worden op maat gemaakt van de verschillende doelgroepen.

In het kader van de REG-ODV worden vanaf 2012 door een aantal organisaties sociale dakisolatieprojecten uitgevoerd bij kwetsbare doelgroepen op de private huurmarkt. In het regeerakkoord 2014-2019 is een uitbreiding van dit sociaal isolatieprogramma voorzien naar hoogrendementsglas en spouwmuurisolatie. Sinds 2007 worden door scanbedrijven energiescans uitgevoerd. De laatste jaren werden deze prioritair aangeboden aan kwetsbare groepen. De energiescans zullen in de huidige regeerperiode nog verder geheroriënteerd zodat ze nog meer leiden tot structurele energiebesparende renovatiewerken.

Het regeerakkoord 2014-2019 voorziet tevens dat de taken en werking van het FRGE als actieverplichting zullen worden overgeheveld naar de netbeheerders. Het toepassingsgebied van deze actieverplichting zal worden beperkt tot energieleningen aan kwetsbare doelgroepen. Er zal naar synergie worden gestreefd tussen projectpromotoren van sociale energie-efficiëntieprogramma's en lokale besturen.

Prestatie-indicator

Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport met eventueel voorstellen voor bijsturing van de sociale openbaredienstverplichtingen.

Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport REG-ODV met eventuele voorstellen voor bijsturing van de REG-ODV.

Budget

Vergoeding actieverplichtingen distributienetbeheerders (1.590.000 euro).

FRGE-werkingsmiddelen (6.100.000 euro).

FRGE-leningen (15.500.000 euro).

VTE AS IS				
2. Doelgroepenoverleg en het uitwerken van actieplannen in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 / Renovatiepact	A	B	C	D
In overleg met belanghebbenden een optimale beleidsinstrumentenmix samenstellen voor de grondige energetische renovatie van het Vlaamse woningbestand	0,6			

Beschrijving

De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.1.1).

Vlaanderen had zich in het kader van de Kyoto-doelstellingen geëngageerd tot een reductie van de broeikasgasemissies van gemiddeld 5,2 % in de periode 2008-2012 t.o.v. de situatie 1990. Tijdens het overleg in het kader van de Klimaatconferentie van 6 juni 2005 werd vastgesteld dat bijkomende acties nodig zijn om op de langere termijn bijkomende reducties mogelijk te maken. Deze vaststelling en de aanbeveling van de Klimaatconferentie hebben in 2006 geleid tot het opzetten van een intensief en ambitieus impulsprogramma voor energiebesparing in bestaande gebouwen: het Energierenovatieprogramma 2020.

De grote stijging van het aantal toegekende energiepremies vanaf 2009 laat vermoeden dat er een belangrijke stap is gezet in de richting van de 'sense of urgency' die nodig is om de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 te realiseren. Onderzoek in 2013 toonde wel aan dat de kloof met de doelstellingen in het Energierenovatieprogramma 2020, ondanks de geboekte vooruitgang, nog bijzonder groot was. Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt dat het Energierenovatieprogramma 2020 zal worden geëvalueerd, waar mogelijk de ambitie wordt verhoogd en bijgesteld tot 2030. Een actief partnerschap tussen de overheid en de bouwsector is een belangrijke randvoorwaarde om aangescherpte doelstellingen inzake de verbetering van de energieprestatie van ons bestaand gebouwenpark te kunnen realiseren. Er zal dan ook worden getracht om een Renovatiepact af te sluiten tussen de overheid en de bouwsector, met hierin duidelijke doelstellingen (2030/2050), engagementen en een uitgewerkte marketingstrategie.

Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt dat de ambitie in energie-efficiëntie wordt opgevoerd door in te zetten op hoogrendementsglas, muurisolatie en hoogrendementsverwarming en dat hiertoe onder meer nieuwe minimale kwaliteitsnormen zullen worden opgemaakt. Het VEA zal hieromtrent overleg voeren met de collega's van Wonen-Vlaanderen.

Teneinde het beleidsinstrumentarium ter ondersteuning van de energie-efficiëntie van onze gebouwen te optimaliseren, voert het VEA ook regelmatig overleg met andere beleidsvelden met impact op dit

beleidsinstrumentarium (bijvoorbeeld met beleidsveld Ruimtelijke Ordening, o.a. over rooilijndecreet ; ....).

Aan een aantal organisaties (Gezinsbond, Samenlevingsopbouw, Komosie) worden projectsubsidies toegekend voor de inzet van één of meer energieconsulenten die acties in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 onder de aandacht van hun doelgroep brengen. Het VEA staat in voor de opvolging en eventuele bijsturing van deze energieconsulentenprojecten.

Actieve betrokkenheid van zowel het doelpubliek als de bouwsector zal noodzakelijk zijn om het draagvlak voor het Renovatiepact op te bouwen en te blijven behouden.

Prestatie-indicatoren

Evolutie woningbestand zonder dakisolatie, met enkele beglazing en zonder een goedpresterende verwarmingsinstallatie.

Evolutie finaal energieverbruik huishoudens.

Budget

Demonstratieprojecten BEN-renovatie (600.000 euro)

Marketingplan Renovatiepact (200.000 euro).

REG-enquête (100.000 euro).

	VTE AS IS			
3. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatiecertificatenregelgeving (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
De kwaliteitsvolle omzetting van een Europese verplichting verzekeren, opmaak trimestriële cijfers i.v.m. implementatie EPC-systemen, opmaak tweejaarlijkse evaluatienota i.v.m. implementatie EPC-systemen	3,0	0,2		

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het EPC voor niet-residentiële gebouwen implementeren (doelstelling 4.1.4) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019.

De Vlaamse energieprestatiecertificatieregelgeving geeft uitvoering aan de Europese EPBD-richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen.

Op 20 april 2007 werd het besluit betreffende het energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen goedgekeurd. Alle publieke gebouwen groter dan 1000 m² moesten tegen 1 januari 2009 over een energieprestatiecertificaat beschikken. Intussen werd het toepassingsgebied gradueel uitgebreid en werd de oppervlaktedrempel op 1 januari 2013 verlaagd naar 500 m². Vanaf 1 januari 2015 zal de oppervlaktedrempel, conform de Europese richtlijn, verder verlagen naar 250 m².

Op 11 december 2008 werd het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de invoering van een energieprestatiecertificaat bij de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen en de uitvoering van de energieaudit definitief goedgekeurd. Vanaf 1 november 2008 moeten alle wooneenheden die te koop worden aangeboden, over een energieprestatiecertificaat beschikken. Voor verhuur is de verplichting ingegaan op 1 januari 2009.

Op 5 december 2008 werd het besluit houdende de invoering van een energieprestatiecertificaat bij de verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen definitief goedgekeurd. De precieze datum van inwerkingtreding moet nog worden vastgelegd afhankelijk van de beschikbaarheid van certificatiesoftware en voldoende energiedeskundigen.

In september 2014 heeft het VEA haar tweede evaluatierapport over de energieprestatiecertificatensystemen afgerond. Dit evaluatierapport zal als basis dienen voor het uitwerken van een wijzigingsdecreet en – wijzigingsbesluit in 2015.

Om het EPC uit te bouwen tot een volwaardig beleidsinstrument moeten verschillende schakels van de volledige keten van opmaak van het EPC tot en met handhaving worden verbeterd.

Voor bestaande residentiële gebouwen zal het VEA naar aanleiding van de tweede EPC-evaluatie in 2015 starten met de uitwerking van de volgende acties:

- vervolmaken van het toepassingsgebied;
- verfijnen van de rekenmethodiek en het inspectieprotocol, zodat energetische renovaties optimaal kunnen gevaloriseerd worden;
- verfijnen van de EPC-software (zie ook kernproces 6);
- bijsturen erkenningsregeling energiedeskundigen (zie ook kernproces 4);
- afstemmen van het EPC-advies en BEN-renovatieadvies;
- verbeteren van de communicatie over het EPC en dit zowel naar de energiedeskundigen, naar de opleidingsinstellingen als naar de burger.

Uit de evaluatie blijkt tevens dat het EPC bij de verkoop en de verhuur van bestaande woongebouwen tot op heden een beperkt effect heeft op de verkoop- of verhuurtransacties. Om een belangrijke meerwaarde te geven aan het EPC zal het VEA onderzoeken om dit instrument te koppelen aan het BEN- renovatieadvies. Hierbij zullen de noden van de eigenaar centraal worden geplaatst.

De implementatie van het EPC voor niet-residentiële gebouwen wordt sinds 2008 in samenwerking met de twee andere gewesten voorbereid. Hiervoor werd een gezamenlijke opdracht toegekend. Tevens werden wetenschappelijke partners en deskundigen uit de praktijk aangesteld om de nodige kennis over het niet-residentiële gebouwenbestand aan te reiken. Sinds de zomer van 2014 is de conceptrekenmethodiek beschikbaar. Hiervoor werd de nieuwbouwmethode als basis gebruikt. Het bijhorende ontwerp van inspectieprotocol voor de verzameling van alle invoergegevens wordt tegen het einde van het jaar afgewerkt, zodat dit samen met de rekenmethodiek in het voorjaar van 2015 in de praktijk kan getest worden op een aantal gebouwen. Afhankelijk van de resultaten van de testen, zullen de rekenmethodiek en het inspectieprotocol bijgestuurd worden. Zodra de rekenmethodiek en het inspectieprotocol definitief zijn, wordt gestart met de softwareontwikkeling. Na het geven van de train-de-trainer opleidingen, kunnen de opleidingen tot energiedeskundigen type D starten. Zodra er voldoende energiedeskundigen type D zijn, kan dan overgegaan worden tot de invoering van de verplichting om over een EPC te beschikken bij verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen. Volgens de huidige planning zal het EPC voor niet-residentiële gebouwen eind 2016/begin 2017 kunnen worden ingevoerd.

Voor de publieke gebouwen moet gezocht worden naar een optimale afstemming met het EPC voor niet-residentiële gebouwen.

Bij de ontwikkeling van de rekenmethodiek voor bestaande residentiële gebouwen, werd vertrokken van de rekenmethodiek voor nieuwbouw. Hierdoor wordt een vergelijking tussen nieuwe en bestaande gebouwen mogelijk. Een correcte vergelijking is noodzakelijk om een goede werking in de markt van het energieprestatiecertificaat te krijgen. Zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. De ervaringen met dit project zullen door het VEA

worden gebruikt om de rekenmethodiek van nieuwe en bestaande residentiële gebouwen eveneens te integreren.

Het VEA beschikt ondertussen over een schat aan informatie van het bestaande Vlaamse woningpark en van de publieke gebouwen. Het agentschap voert op regelmatige tijdstippen (beperkte) analyses uit en communiceert deze naar de belangstellenden. Zij volgt ook de analyses op van de gegevens van de databank voor bestaande woongebouwen op die in het kader van het Steunpunt Wonen worden uitgevoerd.

De volgende evaluatie van de energieprestatiecertificatenregelgeving is gepland in 2017.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid trimestriële cijfer rapporten over EPC-systemen.
Beschikbaarheid ontwerp van evaluatierapport.

Budget

Nihil, uitgezonderd (beperkte) apparaats- en werkingskosten.

		VTE AS IS			
4. Kwaliteitsborging energiedeskundigen hoofdstuk II van titel VIII)	van de (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel VIII)	A	B	C	D
Kennisniveau van de energiedeskundigen verhogen, behandelen erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen, organisatie van centraal examen		0,45			

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019.

Om kwaliteitsvolle EPC's op te maken, werd in de regelgeving opgenomen dat de energieprestatiecertificaten door erkende energiedeskundigen moeten worden uitgevoerd. De erkenningsregelingen voor de diverse types energiedeskundigen verschillen momenteel van elkaar. De kandidaat- energiedeskundigen type A, B en C moeten een erkende opleiding volgen.

Sinds 15 september 2012 moeten kandidaat-energiedeskundigen type A en C, voordat ze erkend kunnen worden, ook slagen voor een centraal examen, dat door het VEA wordt georganiseerd. Er zijn geen instapvoorwaarden om deel te nemen aan de opleiding tot energiedeskundige. De energiedeskundige is een natuurlijk persoon die onderworpen is aan het sociaal statuut van de zelfstandige of de bezoldigde medewerker van een rechtspersoon. De verklaring op eer bepaalt dat elke energiedeskundige onafhankelijk, objectief en neutraal moet werken ten aanzien van de opdrachtgever, zodanig dat de opdrachtgever geen enkele invloed kan uitoefenen op het resultaat van het EPC. De interne energiedeskundigen voor publieke gebouwen moeten noch een opleiding volgen, noch slagen in een centraal examen. Ze moeten een medewerker zijn van de publieke organisatie en moeten beschikken over minstens twee jaar ervaring op het vlak van energiezorg.

Het VEA organiseert zelf geen opleidingen tot energiedeskundige, maar behandelt de erkenningsaanvragen voor de organisatie van een opleiding die leidt tot het behalen van een

getuigschrift tot energiedeskundige. Momenteel zijn er 9 opleidingsinstellingen erkend om het getuigschrift tot energiedeskundige type A af te leveren en 2 om het getuigschrift tot type C af te leveren.

Via controles, klachten van (nieuwe) eigenaars over de correctheid van het EPC en klachten van (kandidaat-)energiedeskundigen over de opleidingsinstellingen, werd vastgesteld dat zowel de kwaliteit van de afgeleverde certificaten voor bestaande woongebouwen als de kwaliteit van de opleiding vaak niet voldoende zijn. Om meer kwaliteitsgaranties in te bouwen, werd eind december 2011 een actieplan uitgewerkt voor de kwaliteitsborging van de opleidingen voor energiedeskundigen type A. In uitvoering van dit actieplan werd het centraal examen voor nieuwe energiedeskundigen ingevoerd en werd de handhaving verscherpt (zie sleutelproces 5). Daarnaast werden ook bijkomende opleidingen voor lesgevers en energiedeskundigen (inclusief bijsturing van de opleidingen) georganiseerd, in het bijzonder in het kader van de lancering van het nieuwe inspectieprotocol, inclusief aangepaste software, begin 2013.

Het VEA stelt vast dat sindsdien de kwaliteit van de ingediende EPC's onvoldoende is verbeterd. Het aantal reeds erkende energiedeskundigen is groot in vergelijking tot de nieuwe kandidaten, waardoor het centraal examen slechts een beperkte impact heeft. Door het gebrek aan permanente vorming scholen niet alle energiedeskundigen zich regelmatig bij, waardoor een aantal energiedeskundigen, ondanks de communicatie van het VEA, niet meer mee zijn met de laatste stand van zaken. De lage kwaliteit van de EPC's en van de energiedeskundigen, brengt de geloofwaardigheid van het EPC als slagkrachtig beleidsinstrument in het gedrang. Een verbetering van de (vak)kennis van de energiedeskundigen dringt zich op. Het is hierbij belangrijk dat in het volledige traject van de start van de erkenning tot en met de opmaak van het certificaat voldoende kwaliteitsgaranties worden ingebouwd.

Het VEA zal de volgende acties die opgenomen werden in de EPC-evaluatie in 2015 verder concretiseren:

1. De erkenning van de opleidingen bijsturen en opvolgen

Het VEA zal in samenspraak met de opleidingsinstellingen en de sector de opleiding voor energiedeskundigen type A optimaliseren, zowel wat betreft duur als inhoud. Een opleiding kan enkel kwaliteitsvol zijn als de docenten de materie voldoende beheersen. Nog al te vaak stelt het VEA vast dat er foutieve informatie of verkeerde interpretaties worden doorgegeven tijdens de opleidingen. Dit is nefast voor de opmaak van een correct EPC. Het VEA zal het centraal examen uitbreiden met een module voor lesgevers. Om de kwaliteit van de opleidingen verder te bewaken en desgevallend bij te sturen, is het noodzakelijk regelmatig de opleidingen ter plaatse te controleren. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen eveneens overleg plegen met de opleidingsinstellingen. Bij aanpassingen van de software, het inspectieprotocol en de berekeningsmethode zal het VEA een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers verplicht moeten aanwezig zijn. Een regelmatige bevraging van de (kandidaat-)energiedeskundigen over de kwaliteit van de opleidingen draagt ook bij tot een duidelijker beeld van de kwaliteit van het opleidingsaanbod en mogelijke verbeterpunten.

2. Permanente vorming en begeleiding uitbouwen en monitoren

Het VEA zal de erkenningsregeling aanpassen en het volgen van permanente vorming opnemen als voorwaarde om als energiedeskundige te mogen blijven optreden. In de permanente vorming kunnen aspecten worden opgefrist die reeds gekend zouden moeten zijn. Gezien de snelle ontwikkelingen in het energielandschap, zullen ook nieuwe ontwikkelingen, wijzigingen aan de software, het inspectieprotocol of de rekenmethodiek aan bod moeten komen. Uit de resultaten van het centraal examen, de handavingsdossiers en de vragen die bij het VEA en de opleidingsinstellingen gesteld worden, kunnen eveneens onderwerpen voor permanente vorming worden gehaald. De

opleidingsinstellingen die de permanente vorming willen geven of een begeleiding willen aanbieden, zullen, net als de instellingen die de opleiding tot energiedeskundige geven, moeten erkend worden volgens voorwaarden die vastgelegd worden door de minister. Het VEA zal deze erkenningsaanvragen behandelen.

3. Centraal examen evalueren en bijsturen

Het VEA zal de examenvragen en cases verder uitbreiden, evalueren en bijsturen. De examenresultaten worden op regelmatige basis geanalyseerd en besproken met de opleidingsinstellingen.

Prestatie-indicatoren

Jaarlijks analyserapport van organisatie en resultaten centraal examen.

Tweejaarlijkse bevraging van energiedeskundigen.

Jaarlijks analyserapport van organisatie en resultaten van permanente vorming.

Budget

Organisatie centraal examen (150.000 euro).

	VTE AS IS			
5. Handhaving van de EPC-regelgeving (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
Naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak van kwaliteitsvol EPC verzekeren	2,5	0,5	0,9	0,15

Beschrijving

Het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) is een operationele doelstellingen die opgenomen is in de beleidsnota energie 2014-2019.

Artikel 27 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten de regels moeten vaststellen inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de regelgeving en dat zij alle nodige maatregelen moeten treffen opdat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

De sancties wegens overtreding of het niet naleven van de verplichtingen inzake het EPC werden via het Energiedecreet vastgelegd in Vlaamse regelgeving. Het VEA is belast met het uitvoeren van de controles en het opleggen van de sancties:

1. Controle op de aanwezigheid van het EPC en op de advertentieplicht inzake het EPC

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immomakelaars, notarisblaadjes,... worden woningen die te koop of te huur worden aangeboden gezocht. Via de energieprestatiedatabank wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is.

Sinds 1 januari 2012 zijn eigenaars en gevolmachtigden, zoals immomakelaars en notarissen, verplicht om in commerciële publicaties voor de verkoop en verhuur van woningen de energiescore en het adres van de wooneenheid of de unieke code van het EPC te vermelden. Midden 2012 is het VEA

gestart met het controleren van de advertentieplicht. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

In 2013 werd gestart met steekproefsgewijze controles ter plaatse op aanwezigheid en advertentieplicht. Bij deze controles ter plaatse wordt de focus gelegd op woningen die worden verkocht en verhuurd zonder tussenkomst van een immomakelaar

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC. Vijf jaar na de invoering van het EPC, blijkt het merendeel van de woningen die te verkocht of verhuurd worden over een EPC te beschikken. In 2009 beschikte bij een eerste controle slechts 50% van eigenaars die een woning te koop of te huur aanbieden over een energieprestatiecertificaat. In 2014 was dit percentage opgelopen tot bijna 97%. Algemeen kan worden vastgesteld dat woningen die verkocht en verhuurd worden met tussenkomst van een makelaar iets meer voldoen aan de verplichting om over een EPC te beschikken.

Ook de advertentieplicht is dankzij het controlemechanisme snel en goed gekend. Twee jaar na het invoeren van de advertentieplicht voldoet al bijna 91% (in 2013 83%) van de commerciële advertenties.

In het geval van publieke gebouwen wordt nagegaan of het publieke gebouw wel degelijk over een EPC beschikt. Jaarlijks worden een aantal publieke organisaties geselecteerd. Die moeten aan een het VEA een lijst bezorgen van de publieke gebouwen die ze gebruiken samen met de aanduiding of er een EPC beschikbaar is.

2. Controle op de correctheid van het certificaat

Een ondermaatse kwaliteit van het afgeleverde werk zorgt ervoor dat het EPC als instrument haar geloofwaardigheid in de markt verliest. Dat kan leiden tot marktverstoringen en andere ongewenste effecten, zoals het onterecht verhogen van de waarde van de woning of een snellere verkoop of verhuur van de woning. De perceptie dat het EPC geen kwaliteitsvolle betrouwbare informatie beschikt moet worden weggewerkt. Pas als de kwaliteit gegarandeerd is, kunnen de EPC's uitgroeien tot een volwaardige beleidsinstrumenten.

De controle op de waarheidsgetrouwe rapportering door de energiedeskundige is een van de belangrijke schakels voor kwaliteitsverbetering en –beheersing. Ook de Europese Commissie erkent het belang van de controles op de kwaliteit van de rapportering. Artikel 18 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten kwaliteitscontroles moeten uitvoeren op een statistisch significant percentage van de EPC's van bestaande gebouwen.

Het VEA voert steekproefsgewijze controles uit om na te gaan of het EPC waarheidsgetrouw werd opgesteld. Daarnaast behandelt het VEA ook klachten met betrekking tot de kwaliteit van de EPC's.

Er worden twee types kwaliteitscontroles uitgevoerd:

- Controles zonder plaatsbezoek, de zogenaamde deskcontroles. De deskcontrole wordt in hoofdzaak uitgevoerd op basis van de files in de certificatiesoftware. Een controleur doorloopt de invoergegevens van het EPC en toetst ze af aan een lijst van controlepunten. In geval van een klacht worden bijkomend de specifieke elementen gecontroleerd waarop de klacht betrekking heeft. Op basis hiervan wordt beslist of het dossier twijfelachtige invoergegevens bevat.
- Controles met plaatsbezoek. Hierbij wordt een volledige visuele inspectie van het gebouw uitgevoerd en wordt nagegaan of de gerapporteerde vaststellingen overeenstemmen met de vaststellingen van de controleambtenaar. De controles ter plaatse gebeuren momenteel

hoofdzakelijk bij klachten. Vooraleer ter plaatse gegaan wordt, wordt altijd eerst een deskcontrole uitgevoerd.

Het uitvoeren van kwaliteitscontroles is een tijds- en arbeidsintensief proces. Iedere controle start met het screenen van het EPC op twijfelachtige invoergegevens. Als uit de deskcontrole blijkt het EPC minstens 1 twijfelachtig invoergegeven bevat, worden argumenten en stavingsstukken (plannen, bewijsstukken, foto's, ...) opgevraagd. Als na evaluatie van de stavingsstukken blijkt dat deze onvoldoende zijn om de onwaarschijnlijke invoergegevens aan te tonen, wordt de handhavingprocedure opgestart en ontvangt de energiedeskundige een intentie tot boetebrief.

Opnieuw kan de energiedeskundige bij het VEA tegenargumenten indienen. Als ook deze tegenargumenten niet volstaan, wordt de boete gevestigd. De energiedeskundige kan dan nog een administratief beroep bij het VEA indienen, waarna de boete wordt bevestigd, kwijtgescholden of herberekend. De energiedeskundige moet, na het opleggen van de boete, het EPC binnen een termijn van 30 dagen aanpassen aan de controlevaststellingen van het VEA. Doet hij dit niet, dan wordt een bijkomende boete van 500 euro opgelegd. Het aangepaste EPC wordt door het VEA aan de eigenaar van de woning bezorgd. In geval de stavingsstukken of tegenargumenten onduidelijk zijn, voert het VEA een controle ter plaatse uit.

Gelet op de beperkingen inzake beschikbaar personeel voor de handhavingprocessen met betrekking tot de EPC-regelgeving, worden er hoofdzakelijk deskcontroles uitgevoerd. Deze deskcontroles laten toe om op een snelle, relatief eenvoudige, manier een groot aantal energiedeskundigen te controleren. Er werden in 2014 300 energiedeskundigen via deskaudit gecontroleerd. Door te starten met de meest actieve energiedeskundigen kan op relatief korte termijn een aanzienlijk deel van de markt worden gecontroleerd. Hierdoor kan worden voldaan aan de Europese verplichting om voldoende EPC's te controleren. Het grote aantal uitgevoerde deskcontroles, en daaraan gekoppeld de eventuele sancties, zorgt er bovendien voor dat de energiedeskundigen waakzamer worden bij de opmaak van het EPC.

De EPC-evaluatie 2014 bevat een aantal voorstellen om het controleproces, en hieraan gekoppeld de eventuele handhaving te optimaliseren. In 2015 zal een aangepast controle- en handhavingbeleid worden uitgewerkt. Hierbij wordt erover gewaakt dat er voldoende controles kunnen worden uitgevoerd om te voldoen aan de Europese verplichtingen.

Prestatie-indicatoren

Aantal uitgevoerde aanwezigheidscontroles en controles op (correcte) publicatie kengetal.

Aantal kwaliteitscontroles residentiële gebouwen.

Aantal uitgevoerde aanwezigheidscontroles publieke gebouwen.

Doorlooptijd dossiers waarvoor een handhavingdossier wordt opgestart.

Jaarlijks rapport optimalisering kwaliteitscontrolebeleid.

Budget

Nihil, uitgezonderd (beperkte) apparaats- en werkingskosten.

Inkomsten in het Energiefonds: 150.000 euro op jaarbasis. Administratieve geldboetes in kader van handhavingbeleid aanwezigheidscontroles, naleving advertentieplicht en kwaliteitscontroles.

					VTE AS IS			
6. Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en energiestatiedatabank inzake de energiestatiecificatensystemen (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)					A	B	C	D
Elektronische gegevensuitwisseling in kader van implementatie Europese verplichting mogelijk maken, administratieve lasten van regelgeving voor doelgroep beperken					0,6	0,5		

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het implementeren van het EPC voor niet-residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.4) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019. Daarnaast werden ook data ontsluiten (4.10.1) en de processen digitaliseren en automatiseren (4.10.2) opgenomen als operationele doelstelling.

Bij de invoering van de diverse energiestatiecificatensystemen werd ervoor geopteerd om, naar analogie met de EPB-regelgeving, de communicatie tussen de energiedeskundigen en de Vlaamse overheid volledig elektronisch te laten verlopen. Hiervoor werd de energiestatiedatabank, die bestaat uit een front-office, een back-office en een centrale opslagplaats van gegevens, verder uitgebreid.

Voor de publieke gebouwen werd een webapplicatie gebouwd die toegankelijk is via de front-office van de energiestatiedatabank. Nadat een energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige zich heeft geregistreerd, kan hij de gegevens nodig voor de opmaak van het certificaat voor publieke gebouwen in de webapplicatie invoeren. Na verwerking door de databank, wordt een downloadbare pdf van het certificaat gegenereerd.

Voor residentiële gebouwen kunnen kandidaat-energiedeskundigen type A die aan de erkenningsvoorwaarden voldoen, zich registreren. Zij krijgen dan een toegangscode voor het gebruik van de certificatiesoftware, die door het VEA wordt ter beschikking gesteld. Via de certificatiesoftware wordt een proefcertificaat gegenereerd, dat wordt doorgestuurd naar de energiestatiedatabank. Het definitieve energiestatiecificaat bestaande gebouwen met woonfunctie kan dan in pdf-formaat worden gedownload. Het VEA heeft er in kader van EPC-evaluatie 2014 voor geopteerd om voor de opmaak van het EPC voor residentiële gebouwen en een nieuwe webbased-applicatie te laten ontwikkelen. Deze certificatiesoftware zal op termijn verder worden uitgebreid met een adviesmodule. Het adviesluik zal worden gekaderd in het stimuleren van het pad dat moet worden afgelegd om de woning te laten voldoen aan een BEN-woning vastgelegd.

De frontoffice moet op termijn worden uitgebreid naar niet-residentiële gebouwen, zodat ook energiedeskundigen type D zich via de databank kunnen registreren en de certificaten voor niet-residentiële gebouwen in de databank kunnen worden beheerd. De manier waarop de koppeling tussen de energiestatiedatabank en de software voor niet-residentiële gebouwen zal worden gerealiseerd, zal afhangen van de keuzes die gemaakt worden met betrekking tot software voor niet-residentiële gebouwen (terminal server, stand-alone versie, webapplicatie, ...). Die keuzes ullen in het voorjaar van 2015 worden gemaakt.

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, zet het VEA al een aantal jaar in op het automatiseren van haar processen. Om de controles efficiënter, sneller en meer geautomatiseerd te laten verlopen werd in 2010 gestart met de ontwikkeling van een backoffice.

Jaarlijks worden de prioriteiten voor de uitbreiding van de EPC-back-office vastgelegd. Op termijn zal de back-office ook uitgebreid worden naar niet-residentiële gebouwen.

De energieprestatiedatabank bevat een schat aan informatie over bestaande woongebouwen. Meer en meer komt de vraag van zowel burgers, lokale overheden als andere beleidsdomeinen om deze gegevens te ontsluiten. De ontsluiting van de energieprestatiedatabank is momenteel beperkt tot de notarissen in het kader van hun meldingsplicht bij het ontbreken van een EPC en de controleurs van Wonen Vlaanderen in het kader van de controle van de dakisolatieverplichting, die opgenomen werd in de Vlaamse Wooncode. Voordat het VEA verder kan gaan met de uitwisseling en koppeling van de beschikbare informatie, moet het de energieprestatiedatabank laten erkennen als authentieke bron.

Prestatie-indicator

Jaarlijks actie- en investeringsplan voor de uitbouw van de energieprestatiedatabank tot authentieke gegevensbron.

Jaarlijks actie- en investeringsplan uitbouw frontoffice, backoffice en certificatiesoftwares.

Budget

Optimalisatie certificatiesoftware residentieel (200.000 euro).

Ontwikkeling certificatiesoftware niet-residentieel. Budgettaire weerslag is na aanbesteding al vastgelegd.

Analyse ontwikkeling BEN-advies in certificatiesoftware (100.000 euro).

Ontwikkeling EPC-backoffice energieprestatiedatabank (100.000 euro).

In bedrijf houden van EPC-toepassingen (200.000 euro).

	VTE AS IS			
7. Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen (Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen)	A	B	C	D
Afleveren van attesten voor verhoogde investeringsaftrek in kader van de vennootschapsbelasting	0,6		0,4	

Beschrijving

Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (W.I.B.) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt verricht op de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de activa zijn verkregen of tot stand zijn gebracht. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2012 (inkomsten 2011) verbonden is, is er een verhoogde aftrek van 15,5%.

Deze fiscale wetgeving is een volledig federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid. Het VEA levert het attest af dat bij de belastingsaangifte moet worden gevoegd.

De aanvraag moet uiterlijk 3 maanden na het afsluiten van het boekjaar bij het VEA worden ingediend. Ongeveer de helft van de aanvragen worden in de laatste week van de maand maart ingediend.

Het aantal behandelde aanvragen kende in de periode 2009-2013 een forse groei, van 754 in 2009 tot ongeveer 2800 in 2013. Vooral het succes van de zonnepanelen heeft in die periode voor een sterke

groei in het aantal te behandelen dossiers gezorgd. In 2014 is het aantal te behandelen dossiers teruggelopen tot ongeveer 1400 dossiers.

In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd :

- begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers;
- technische evaluatie van de ingediende dossiers;
- opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling;
- beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, ...);
- overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen. Mede dankzij deze automatisering is de gemiddelde behandelingstermijn, niettegenstaande de sterke stijging van het aantal te behandelen dossiers, sterk gedaald van 47 werkdagen in 2010 tot 10 werkdagen in 2013.

Prestatie-indicator

Gemiddelde behandelingstijd van een volledig aanvraagdossier.

Budget

Nihil, behoudens (beperkte) apparaatskost.

					VTE AS IS					
					A	B	C	D		
8. Beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning (Energiebesluit, hoofdstuk V van titel VI) en monitoring van de verplichting inzake verplichte energieaudit voor grote ondernemingen (VLAREM II, artikel 4.9.1.1 tot 4.9.3.4)										
Afleveren van goedkeuring voor opgemaakte energieplan of –studie					0,1					

Beschrijving

Het besluit Energieplanning (ondertussen geïntegreerd in het Energiebesluit) is in werking getreden op 14 oktober 2004. Belangrijk in dit besluit is het onderscheid tussen (de procedure en behandeling van) de energieplannen en energiestudies. Een energiestudie moet bij de vergunningsaanvraag worden gevoegd (voor nieuwe inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ en veranderingen aan inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ). De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure.

Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van

meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd. De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

De verplichte energieaudit grote ondernemingen is in 2014 ingevoerd in kader van de omzetting van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie. Artikel 8 van deze richtlijn verplicht de lidstaten om grote ondernemingen een verplichte energieaudit te laten uitvoeren tegen ten laatste 5 december 2015 en deze om de vier jaar te actualiseren. Voor de uitwerking werd er door de Vlaamse Regering voor gekozen deze verplichting te koppelen aan de procedure van de Vlaamse milieuregelgeving (VLAREM). De verplichting beperkt zich tot de opmaak van de energieaudit, en houdt geen uitvoering in van de rendabele energiebesparende maatregelen volgend uit de audit. Er zal door het VEA tegen halfweg 2015 een webapplicatie worden ontwikkeld, die toelaat om de resultaten van de energieaudits te verzamelen.

Prestatie-indicator

Behandeling van de energiestudie en de –plannen binnen de wettelijk voorziene termijn.
Halfjaarlijks rapport over verplichte energieaudit voor grote ondernemingen.

Budget

Ontwikkeling van bedrijvendatabank voor verplichte energie-audit (100.000 euro).
Verificatiebureau. Budget toegewezen aan dotatie VITO voor uitvoering referentietaak.

					VTE AS IS					
					A	B	C	D		
9. Opvolgen van de energiebeleids- overeenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie (beslissing Vlaamse Regering van 4 april 2014)										
Beheer van beleidskader voor het bevorderen van energiebesparende investeringen bij de energie- intensieve industrie					0,8					

Beschrijving

De energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) met de energie-intensieve industrie werden definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 april 2014 en zullen inwerking treden op 1 januari 2015, aansluitend op het aflopen van het benchmarking- en auditconvenant. De EBO's lopen tot 31 december 2020, dus over de hele looptijd van de nieuwe legislatuur.

Een potentieel struikelblok voor de vlotte implementatie van de EBO's is de goedkeuring van de Europese Commissie omtrent de staatssteunaanvraag voor verminderde accijnzen, de belangrijkste tegenprestatie vanwege de overheid aan de EBO-bedrijven.

De opvolging van de verplichtingen die de bedrijven in het kader van de ondertekende EBO aangaan, is als referentietaak toegewezen aan VITO. VITO heeft deze opdracht ondergebracht in het Verificatiebureau. Er is dus niet voor gekozen deze taak uit te besteden, aangezien zowel overheid als sectoren groot belang hechten aan de onafhankelijkheid en kwaliteit van de geleverde verificaties.

Het VEA vertegenwoordigt de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in het bestuursorgaan voor de EBO's, de zogenaamde Commissie. Deze Commissie komt maandelijks samen. Regelmatig worden er ook werkgroepen opgericht waaraan dan een vertegenwoordiger van het VEA deelneemt.

Prestatie-indicatoren

Aantal deelnames aan werkvergaderingen van de Commissie die de uitvoering van de energiebeleidsovereenkomsten opvolgt.

Beschikbaarheid jaarverslagen.

Budget

Verificatiebureau. Budget toegewezen aan dotatie VITO voor uitvoering referentietraak.

10. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake REG en het sociaal energiebeleid	VTE AS IS			
	A	B	C	D
Versterken van bewustwording rond maatschappelijk belang van energiebesparing, sensibilisering van belanghebbenden rond sociale beschermingsmaatregelen, informatieverstrekking aan doelgroepen inzake (wijzigingen aan) EPC-systemen	2,3	0,2	0,5	

Beschrijving

Via diverse kanalen verspreidt het VEA informatie over mogelijkheden tot energiebesparing en de financiële stimulansen die daarvoor bestaan. Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in eerste instantie verspreid via de website www.energiesparen.be (100.00 à 120.000 bezoekers op maandbasis), waar alle publicaties van VEA kunnen worden gedownload en besteld en waar ook via een webformulier vragen kunnen worden gesteld. Deze informatie is vooral gestructureerde informatie, in mindere mate actualiteitsinformatie.

De meer ad hoc te verstrekken informatie behelst het beantwoorden van zeer uiteenlopende vragen i.v.m. de energieproblematiek (150 à 200 op maandbasis), het beantwoorden van parlementaire vragen (50-tal op jaarbasis), het geven van uiteenzettingen, het deelnemen aan en organiseren van stuurgroepen en studiedagen, het inhoudelijk invulling geven aan de meer specifieke informatie op de website, enz.

Jaarlijks werkt het VEA een grote media-campagne en een aantal algemene communicatie-acties uit rond het beleidsthema, o.a. de Maand van de Energiebesparing. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat aan het beleidsthema gerelateerde campagnes van andere organisaties (o.a. Renovatiedag; Mijn huis, mijn architect; ...).

Voor de ondersteuning van de realisatie van het Energierenovatieprogramma 2020 (plaatsen van dakisolatie, hoogrendementsbeglazing en condensatieketels in alle Vlaamse woningen) lopen voor de periode 2013 tot en met 2016 energieconsulentenprojecten met Gezinsbond, Samenlevingsopbouw en Komosie. Naast algemene sensibilisering ligt de nadruk op de realisatie van energiebesparende werken in gezinswoningen. Het VEA staat in voor de coördinatie van de opvolging en eventuele bijsturing van deze projecten en zorgt voor de periodieke en eindevaluatie.

Voor de REG-openbaredienstverplichtingen coördineert het VEA het structureel overleg met de uitvoerende netbeheerders en andere partners en belanghebbenden. Rond de sociale openbaredienstverplichtingen wordt structureel overleg gepleegd binnen het Verticaal Permanent Armoedeoverleg en zijn er frequent uitwisselingen met de netbeheerders, de VVSG en de sectoren armoedebestrijding en welzijn. Via deelname aan Horizontaal Permanent Armoedeoverleg en het voorzien in een aandachtsambtenaar armoedebestrijding draagt het VEA bij tot de doelstellingen in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Het VEA neemt in 2015 opnieuw deel aan 2 grote bouwbeurzen (Batibouw, BIS).

Om de implementatie van de verschillende energieprestatiecertificatiesystemen te ondersteunen, worden diverse taken uitgevoerd:

- Opmaken van specifieke brochures en uitwerken van campagnes.
Om de regelgeving met betrekking tot de residentiële gebouwen bekend te maken, worden regelmatig communicatiecampagnes gevoerd. Ook voor de publieke gebouwen werd een specifieke brochure opgesteld, die via verschillende kanalen werd verspreid.
- Verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie en beantwoorden van technische vragen, zowel telefonisch als via e-mail.
Sinds de invoering van het energieprestatiecertificaat voor residentiële gebouwen kunnen energiedeskundigen en woningeigenaars zowel telefonisch als per e-mail algemene en technische vragen stellen over het energieprestatiecertificatiesysteem en de tools (software, inspectieprotocol) die hierbij worden gebruikt. Gemiddeld komen er maandelijks ongeveer 400 vragen per e-mail toe.
- Uitgeven van een elektronische nieuwsbrief en directe mailings naar energiedeskundigen.
In de nieuwsbrief worden de belangrijkste nieuwigheden, evoluties en feiten met betrekking tot de verschillende energieprestatiecertificatiesystemen opgenomen. De nieuwsbrief verschijnt een tweetal keer per jaar. Daarnaast worden energiedeskundigen via individuele mailing op de hoogte gebracht van belangrijke wijzigingen, zoals een update van het inspectieprotocol of de software.
- Uitbouwen van een website met o.a. specifieke pagina voor energiedeskundigen en opleidingsinstellingen.
- Structureel overleg plegen in het kader van de energieprestatiecertificatiesystemen.
Het VEA overlegt 2 tot 3 keer per jaar met de erkende opleidingsinstellingen over de inhoud en mogelijke bijsturing van de opleidingen tot energiedeskundige. Daarnaast overlegt het VEA met de diverse sectororganisaties voor het doorvoeren van aanpassingen aan de rekenmethodiek, het inspectieprotocol en de software.

Het VEA heeft ook een belangrijke taak wat betreft het kenbaar maken van de steunmaatregelen voor bedrijven wat energiebesparende investeringen betreft. Naast het verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie aan bedrijven, hoofdzakelijk via e-mail en telefoon, zal het VEA in 2015 voor KMO's ook een benchmarkplatform laten ontwikkelen zodat ze binnen hun sector hun energieverbruik kunnen vergelijken. Er wordt voor geopteerd om in eerste fase een eerder beperkt benchmarkplatform op te zetten (proof of concept), omdat er momenteel niet voldoende data voorhanden zijn om op een gestructureerde manier een valabele benchmark op te zetten voor de volledige doelgroep van KMO's. Op basis van de ervaringen van deze doelgroep zal de benchmarktool stapsgewijs verder uitgebreid en ontwikkeld worden.

Voor de landbouwbedrijven wordt voorzien in een extra externe ondersteuning en begeleiding via energieconsulenten. De financiële steun van de Vlaamse Regering stelt deze organisaties in staat om een grote groep van landbouwbedrijven actief te informeren en desgewenst bij te staan bij de opmaak van hun energie-efficiëntieplannen.

Prestatie-indicatoren

Bekendheid premies.

Beschikbaarheid jaarlijks extern communicatieplan.

Waardering brochures door doelgroep.

Behalen van de doelstellingen van de energieconsulentenprojecten.

Aantal e-mailvragen om informatie dat werd beantwoord.

Aantal elektronische EPC-nieuwsberichten dat werd uitgewerkt en verspreid.

Waardering energiedeskundigen voor informatieverstrekking door het VEA.

Aantal KMO's dat van het benchmarkplatform gebruik maakt.

Budget

Communicatiecampagne elektriciteitschaarste (50.000 euro).

Communicatiecampagne energiepremies 2015 (100.000 euro).

Imagocampagne EPC (300.000 euro).

Deelnamekost aan beurzen (20.000 euro).

Ontwikkelingskosten en onderhoud benchmarkplatform voor KMO's (100.000 euro).

Energieconsulenten. Volledige budgettaire weerslag is al vastgelegd tot eind 2016.

CEL ENERGIEPRESTATIEREGELGEVING

11. Handhaving van de energieprestatie-regelgeving (Energiedecreet, artikelen 13.4.5 tot 13.4.8)	VTE AS IS			
	A	B	C	D
Naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak van kwaliteitsvolle EPB-aangifte verzekeren	2,9	0,4	1,9	2,8

Beschrijving

In de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU) wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving. De lidstaten moeten een kwaliteitscontrolesysteem opzetten dat toeziet op de kwaliteit van het EPC Bouw. In annex II legt de richtlijn op dat een onafhankelijke kwaliteitscontrole gebeurt van een representatieve ad random steekproef van de ingediende EPB-aangiften. Het Energiedecreet gelast het VEA de energieprestatieregelgeving te handhaven.

Het effectief toepassen van het duidelijke handhavingskader voorzien in de Vlaamse energieregelgeving, zorgde voor de snelle inburgering en het goed naleven van de EPB-eisen sinds 2006. Het toezien op het naleven van de EPB-eisen en de bijhorende procedures zorgt bovendien voor een eerlijke concurrentiepositie tussen verschillende bouwbedrijven in de markt. Met de geplande graduele verstrenging van de EPB-eisen tot BEN-niveau in 2021, is het cruciaal om blijvend in te zetten op handhaving.

Het VEA handhaaft overeenkomstig de procedures voorzien in het Energiedecreet, volgende zaken:

- Het naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte).
- Het naleven van de EPB-eisen.
- De waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte (= kwaliteitscontrole en fraudedetectie).

In 2014 werden via de energieprestatiedatabank ongeveer 30.000 startverklaringen en 39.000 EPB-aangiften ingediend. Het VEA voerde in 2014 een eerste steekproef uit om na te gaan hoeveel

bouwprojecten de procedures correct naleven. Uit deze steekproef bleek dat het aantal werven dat was opgestart met een startverklaring, schommelt rond 90 %. Ongeveer 70% van dezelfde steekproef diende tijdig de EPB-aangifte in.

Het VEA handhaaft het naleven van de procedures steekproefsgewijs. Als er 8 maand na het verlenen van de vergunning geen startverklaring is ingediend, controleert het VEA of het bouwproject is gestart. Als het bouwproject is gestart, stuurt het VEA een aanmaning om de startverklaring in te dienen (2014: 750 dossiers). Voor bouwprojecten die meer dan twee jaar gestart zijn en waarvan de EPB-aangifte ontbreekt, controleert het VEA via diverse databases of werfcontroles of het gebouw in gebruik is genomen. Als de uiterste indieningstermijn is overschreden, maant het VEA aan om de EPB-aangifte in te dienen (2014: 1000 dossiers). Dient de bouwheer de startverklaring of EPB-aangifte niet in binnen de gestelde termijn, dan volgt een uitnodiging voor een hoorzitting (2014: 550 dossiers). Uiteindelijk kan deze procedure uitmonden in het vestigen van een administratieve geldboete.

Aan ongeveer 6% van het aantal ingediende EPB-aangiften moest een boete van meer dan 250 euro worden opgelegd voor het niet voldoen aan de EPB-eisen. Tot eind 2010 was het VEA niet in staat om binnen een redelijke termijn de boetedossiers op te starten. Dankzij een uitbreiding van het personeelsbestand begin 2011 kon de opgebouwde stock nog op te starten dossiers in 2012 en 2013 sterk worden afgebouwd. In 2014 moest het personeelsbestand worden afgebouwd, wat opnieuw heeft geleid tot een stockopbouw. Evolutie stock op te starten dossiers met boete wegens niet voldoen aan EPB-eisen:

- 31.12.2011: 2536
- 31.12.2012: 1421
- 31.12.2013: 638
- 31.12.2014: 1700 (raming)

Het VEA controleert de kwaliteit van de EPB-aangifte en het EPC-Bouw zowel zonder plaatsbezoek (focus op fouten in de invoergegevens) als met plaatsbezoek tijdens of na de uitvoering (focus op vergelijking van de as-build geplaatste installaties en materialen). De controles gebeuren voornamelijk na klachten en bij dossiers die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Zo controleert het VEA elk jaar of de gerapporteerde PV-installatie in gebouwen die voldoen aan de voorwaarden voor verlaging van onroerende voorheffing, wel effectief is geplaatst (2014: 1200 dossiers). Het VEA vraagt bij vermoeden van fouten in de invoergegevens en bij elke controle met plaatsbezoek, stavingstukken op aan de verslaggever. De VEA-controleur vergelijkt zijn vaststellingen met de ingevoerde gegevens en de stavingsstukken (2014: 70 controles). Bij de controles met plaatsbezoek, stelt het VEA, naast foutieve gegevensinvoer of verkeerde berekeningen van volumes en oppervlakten, regelmatig vast dat de verslaggevers rapporteren dat het gebouw aan de EPB-eisen voldoet, terwijl dat in realiteit niet zo is. In andere gevallen is het gebouw beter gerapporteerd dan in realiteit, om een resultaat net onder een drempelwaarde te behalen en zo recht te hebben op een financiële tegemoetkoming. Wanneer het VEA vaststelt dat de resultaten in de EPB-aangifte beter zijn dan de werkelijke situatie, dan wordt aan de verslaggever een administratieve geldboete opgelegd.

In 2015 wordt de erkenningsregeling voor verslaggevers aangepast. De aanpassing beoogt een verhoging van de kennis van de verslaggeveren zo van de kwaliteit van de EPB-aangifte. De controles van het VEA zullen vanaf 2015 daarom vooral focussen op fraudedetectie. Wanneer het VEA na verschillende controles vaststelt dat de verslaggever kennelijk onbekwaam is, dan wordt de verslaggever geschorst.

Binnen elk van bovenstaande handhavingsprocedures, geeft het VEA voor het opleggen van de boete, de kans om schriftelijke tegenargumenten ('hoorzitting') te formuleren. Als de belanghebbende geen tegenargumenten indient, wordt de boete opgelegd. Als er wel tegenargumenten ingediend

worden, beoordeelt een dossierbehandelaar de argumenten. Daarna neemt het VEA de beslissing om de boete op te leggen, te herberekenen of kwijt te schelden. In bepaalde gevallen wordt er ook een nieuwe EPB-aangifte gevraagd. Het VEA monitort de doorlooptijd van boetedossiers met tegenargumenten. Door het beperkte beschikbare personeel, is de doorlooptijd in het geval er tegenargumenten worden ingediend bij een hoorzitting EPB-eisen, momenteel te lang. De doorlooptijd van dit proces wordt in 2015 verminderd tot maximum 6 maanden.

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel. In het handhavingsplan worden de drie handhavingsdomeinen (het naleven van de procedures, het naleven van de EPB-eisen en de kwaliteit en waarheidsgetrouwheid van de EPB-aangiftes) behandeld. Overeenkomstig annex II van de EPBD-richtlijn, zal het VEA in 2015 een steekproef van de ingediende EPB-aangiften controleren op kwaliteit. De resultaten van de steekproef worden gekoppeld aan de prioritaire acties voor 2016 en zullen toelaten de effectiviteit van de handhavingsacties te evalueren. Het VEA zal onderzoeken hoe de bouwheer meer middelen in handen kan krijgen om zijn bouwproject op te volgen op vlak van EPB-regelgeving. bijv. via toegang tot zijn elektronisch EPB-dossier zodat hij zelf de stand van zaken kan opvolgen.

Prestatie-indicatoren

Jaarlijks handhavingsplan dat de accenten van de handhaving en van de kwaliteitscontroles vastlegt.
 Aantal verstuurde aanmaningsbrieven voor niet ingediende startverklaringen.
 Aantal verstuurde aanmaningsbrieven voor niet ingediende EPB-aangiften.
 Aantal en doorlooptijd opgestarte handhavingsprocedures voor niet-indienen van de startverklaring of de EPB-aangifte.
 Aantal en doorlooptijd handhavingsdossiers wegens het niet voldoen aan de EPB-eisen.
 Aantal en doorlooptijd handhavingsdossiers voor EPB-verslaggevers.
 Aantal EPB-aangiften waarvan de aanwezigheid van de PV-installatie werd geverifieerd.

Budget

Nihil, uitgezonderd apparaats- en werkingskosten.
 Inkomsten in het Energiefonds: 1 miljoen euro op jaarbasis. Administratieve geldboetes in kader van handhavingsbeleid indienen startverklaring en EPB-aangifte, naleving EPB-eisen en kwaliteitscontroles VG.

					VTE AS IS			
		A	B	C	D			
12. Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank betreffende de energieprestatieregelgeving (Energiedecreet, artikel 11.1.13)								
Elektronische gegevensuitwisseling in kader van implementatie Europese verplichting mogelijk maken, administratieve lasten van regelgeving voor doelgroep beperken		1,6						

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPB-regelgeving (doelstelling 4.2.2) is een operationele doelstelling in de beleidsnota Energie 2014-2019.

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, wordt door het VEA ingezet op elektronische gegevensuitwisseling met burgers en ondernemers en op het automatiseren van processen. De Vlaamse Regering koos bij de invoering van de EPB-eisen in 2006, voor elektronische communicatie tussen de verslaggevers en de overheid via een van de eerste grote e-government toepassingen, de energieprestatiedatabank.

De energieprestatiedatabank bestaat uit drie onderdelen: een centrale databank waarin alle gegevens opgeslagen worden, een frontoffice die wordt gebruikt door de verslaggevers en gemeenten, en een backoffice die het VEA gebruikt voor haar handhavingsprocessen. De gegevens van de vergunning, maandelijks bezorgd door de gemeente, vormen de basis van het elektronische EPB-dossier. De verslaggevers moeten via de energieprestatiedatabank bij het VEA de startverklaring en de EPB-aangifte, waarvan het EPC bouw deel uitmaakt, indienen. Ze gebruiken hiervoor de EPB-software, het verplichte softwarepakket dat de prestaties op vlak van de EPB-eisen berekent en aftoetst.

Nieuwe mogelijkheden op vlak van digitale gegevensuitwisseling en communicatie over dossiers, worden tot nu toe eerder beperkt toegepast in de energieprestatiedatabank. Om een digitale sprong voorwaarts te maken, zijn een aantal fundamentele verbeteringen nodig zoals:

- De koppeling van de energieprestatiedatabank aan de digitale bouwaanvraag.
- Elektronische handtekening van de formulieren.
- Erkenning van de energieprestatiedatabank als authentieke bron.

Vanuit verschillende beleidsdomeinen komt de vraag om de gegevens betreffende de energieprestatie van gebouwen te ontsluiten.

Het VEA bepaalt jaarlijks de gewenste wijzigingen aan de frontoffice. Bij wijzigingen in het eisenpakket of de berekeningsmethode, ontwikkelt het VEA aangepaste formulieren voor startverklaring en EPB-aangifte.

Het VEA gebruikt ter ondersteuning en automatisatie van de handhavingstaken een backoffice-toepassing. Via de backoffice beheert het VEA de EPB-dossiers, een aantal vaststellingen en een aantal van de procesflows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie. De backoffice werd ontwikkeld in 2006 en is aan een optimalisatie toe. Bepaalde arbeidsintensieve processtromen zijn nog niet of onvolledig geautomatiseerd. Door een nieuwe backoffice te ontwikkelen, kan het VEA volgende mogelijkheden voor verdere digitalisering en automatisatie benutten:

- automatisatie van vaststellingen op basis van domiciliewijzigingen uit het VKBP/KBO en van start en einde van de werken, verkregen van de gemeenten of de authentieke bron van bouwvergunningen;
- automatische check van nieuwe gebeurtenissen waardoor dossiers afgesloten worden of automatisch naar de vervolgstap gaan;
- unieke identificatie aangifteplichtige en verslaggevers zodat opzoekingen van huidige woonplaats bij briefwisseling niet meer nodig zijn;
- bulkverzending van brieven of elektronische berichten (in plaats van brief per brief);
- automatisatie van beslissingen bij bepaalde tegenargumentatie van hoorzittingen;
- inbouw van controlelijsten en automatische boetebijlages in geval van kwaliteitscontroles van verslaggevers;
- elektronisch klasment van alle dossierstukken (Document Management Systeem);

- integreren van workflow voor beter overzicht en opvolging van uit te voeren taken, bijvoorbeeld bij hoorzittingen, doorlooptijden of kwaliteitscontroles.

De Vlaamse overheid stelt in samenwerking met de Brusselse en Waalse overheid, een gratis EPB-software 3G ter beschikking aan de verslaggevers. Deze software vervangt de EPB-software Vlaanderen, die VEA in eigen beheer ontwikkelde en sinds 2006 aan de verslaggevers ter beschikking stelde. De samenwerking van het Vlaamse Gewest met het Brusselse en het Waalse Gewest betreffende de EPB-software 3G, is vastgelegd in een overeenkomst van 25 april 2012. In de loop van 2014 werd de EPB-software 3G verder uitgebreid met de eisen die vanaf 2015 van kracht worden (Installatie-eisen bij renovatie en eisen voor ingrijpende energetische renovaties). In 2015 zullen vooral ontwikkelingen gebeuren rond de nieuwe rekenmethode voor alle niet-residentiële gebouwen (EPN) en de uitzonderingen voor landbouw. Daarnaast zal de gebruiksvriendelijkheid worden verbeterd. Elk jaar zijn twee releases voorzien. In het kader van de ontwikkeling van de software, voert het VEA verschillende taken uit (opstellen van vereistenbeschrijvingen van de gewenste aanpassingen, opvolgen van de analyse en ontwikkelingen, het testen van de nieuwe toepassing). De huidige overeenkomst voor de verdere ontwikkeling van de EPB-software 3G loopt af in 2015. Het VEA zal samen met de andere gewesten het lastenboek en de aanbesteding voor de vervolgoopdracht opstellen.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid van nieuwe releases van de EPB-software 3G, 2 per jaar.

Jaarlijks actie- en investeringsplan om de gebruiksvriendelijkheid van de software te verbeteren, gebaseerd op een gebruikersbevraging.

Jaarlijks actie- en investeringsplan om uitbouw van de frontoffice tot authentieke gegevensbron te realiseren.

Jaarlijks actie- en investeringsplan voor verdere uitbouw van de backoffice.

Budget

EPB-software. Aanpassingen in functie van EPB-eisen 2016 en gebruiksvriendelijkheid (300.000 euro).

Aanpassingen EPB-frontoffice in functie van erkenningsregeling verslaggevers, uitzonderingen landbouw, nieuwe huisstijl en EPB-eisen 2016 (200.000 euro).

Analyse ontwikkeling nieuwe EPB-backoffice (100.000 euro).

Analyse koppeling energieprestatiedatabank aan digitale bouwvergunning (100.000 euro).

In bedrijf houden van EPB-toepassingen (200.000 euro).

	VTE AS IS			
	A	B	C	D
13. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving (artikel 11.1.6 van het Energiedecreet) en van de berekeningsmethodiek voor de energieprestatieregelgeving (bijlage V tot X van het Energiebesluit)				
Kwaliteitsvolle omzetting van Europese verplichting verzekeren, opmaak trimestriële cijfers i.v.m. implementatie EPB-regelgeving, opmaak tweejaarlijkse evaluatienota i.v.m. implementatie EPB-regelgeving, behandeling aanvragen in kader van innovatieve systemen, behandeling uitzonderingsaanvragen	3,3			

Beschrijving

Het opvolgen van de betaalbaarheid van de BEN-nieuwbouw (doelstelling 4.2.1) en het vervolmaken van de EPB-regelgeving (doelstelling 4.2.2) zijn twee operationele doelstellingen opgenomen in de beleidsnota Energie 2014-2019.

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2010/31/EU) legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energie neutraal moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast. De evolutie naar het BEN-niveau, respectievelijk de toegang tot nieuwbouw moet betaalbaar blijven zodat het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector behouden blijft en de prijsdruk op de bestaande gebouwen, beperkt blijft. Met oog op die evolutie op korte termijn naar BEN-gebouwen, is er nood aan een volgehouden inspanning om de implementatie te verbeteren en af te stemmen, zowel met de bouwsector en de bouwers om het draagvlak te behouden, als met het Europese beleidsniveau.

Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen en de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving worden elke 4 jaar geëvalueerd. Het VEA zal in 2015 een vierde evaluatierapport inzake de EPB-regelgeving opmaken. Naast de EPB-eisen en de berekeningsmethode, moeten de procedures en de administratieve lasten worden geëvalueerd. De evaluatie van de EPB-eisen zal zich baseren op de actualisatie van de studies betreffende het kostenoptimum. De actualisatie beoogt de reeds gekende BEN-niveaus en het aanscherpingspad af te toetsen aan het voortschrijdend kostenoptimum en het kostenoptimale aandeel hernieuwbare energie te onderzoeken. Daarbij worden de meerinvesteringen voor betere energieprestatieniveaus en de evolutie van de globale bouwkost in kaart gebracht. Het VEA laat hiervoor twee studies uitvoeren. Een eerste studie voor residentiële gebouwen loopt van september 2014 tot het voorjaar van 2015. De tweede studie betreffende niet-residentiële gebouwen zal begin 2015 opstarten en resultaten opleveren in de zomer 2015. Hierbij zullen ook de kostenoptimale energieprestatieniveaus en het kostenoptimale minimaal aandeel hernieuwbare energie voor alle niet-residentiële gebouwen, andere dan kantoren en scholen, worden bepaald. Het VEA zal de resultaten van de studies verwerken tot een voorstel in de evaluatienota voor het vastleggen van het BEN-niveau voor alle niet-residentiële gebouwen en het aanscherpingspad ernaartoe. Daarnaast zal de evaluatie een eventuele aanpassing vanaf 2018 van het bestaande aanscherpingspad voor woningen, kantoren en scholen bevatten en een eventuele verhoging van het minimaal aandeel hernieuwbare energie.

Naast het onderzoek van het kostenoptimum, zal de evaluatie van de EPB-eisen focussen op een aanpassing van het eisenpakket. De Vlaamse Regering gelastte het VEA om, in nauw overleg met de sector, een nieuwe parameter voor de gebouwschil met eisen niveau en aanscherpingspad, voor te stellen. Het onderzoek naar een nieuwe parameter voor het uitdrukken van de energieprestatie van de gebouwschil, met inbegrip van een evaluatie van de referentie van de E-peil parameter, is opgestart in oktober 2014 en loopt tot juni 2015.

Daarnaast zal het VEA in de evaluatienota ingaan op wijzigingen aan de berekeningsmethode op basis van afgeronde onderzoekspunten van het EPB-platform. Op het vlak van de evaluatie van de procedures en administratieve lasten zal de focus liggen op vereenvoudigingen die mogelijk zijn door een koppeling van de EPB-processen met de digitale bouwvergunningaanvraag.

In het licht van de energie-efficiëntie doelstellingen van de Vlaamse Regering, worden de voorlopers voor BEN-gebouwen gestimuleerd via verschillende financiële ondersteuningsmechanismen (premie netbeheerder, verlaging onroerende voorheffing). Daarnaast koppelen een aantal andere wetgevingen subsidies of andere steunmaatregelen aan het behalen van een bepaald E-peil (E70 subsidievoorwaarde voor nieuwe scholen, E70 voorwaarde voor gratis verzekering gewaarborgd

inkomen). Om de administratieve last voor de voorlopers laag te houden, sloot het VEA een protocol met Vlabel betreffende het elektronisch doorsturen van de woningen en kantoren die op basis van het berekende E-peil in aanmerking komen voor de vermindering van de onroerende voorheffing. Het VEA bezorgt elk jaar in februari de lijst van woningen en kantoren die in aanmerking komen voor de verlaagde onroerende voorheffing aan Vlabel (2014: 5157 EPB-aangiften). In het kader van de verzekering gewaarborgd inkomen, controleert het VEA of aan de voorwaarde E70 is voldaan. De bouwheer hoeft zelf geen extra bewijsstukken meer voor te leggen aan Wonen-Vlaanderen. Het VEA behandelt hiervoor 25 à 30 aanvragen per maand. De gegevensuitwisseling met Agion betreffende de scholen, verloopt volledig geautomatiseerd.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet mogelijk voor een specifiek project om aan de EPB-eisen te voldoen. Het Energiebesluit voorziet dat men een vrijstelling of een afwijking kan aanvragen, wanneer de EPB-eisen technisch, functioneel of economisch niet haalbaar zijn of bij industriële gebouwen waarin industriële processen plaatsvinden die zelf warmte produceren en waarvoor om die reden in koeling of in een geforceerde ventilatie is voorzien. Het Energiebesluit verleent in artikel 9.1.30 §3 delegatie aan de minister om de afwijkingen en vrijstellingen vast te leggen na advies van het Vlaams Energieagentschap. Het VEA beoordeelt de aanvragen en stelt een advies en van een voorstel van beslissing (ontwerp MB) op (2014: 25 dossiers). Het EPB-eisenpakket voor renovaties wordt vanaf 2015 aanzienlijk uitgebreid. Deze wijzigingen zullen vermoedelijk aanleiding geven tot een stijgend aantal uitzonderingsaanvragen. Wanneer gelijkaardige uitzonderings- of afwijkingaanvragen systematisch terugkomen, maakt het VEA een advies en een voorstel van algemene uitzondering op. Een voorbeeld hiervan is de uitzonderingsregeling voor landbouw, uitgewerkt in 2014.

In de energieprestatiedatabank is een schat aan informatie over de recente Vlaamse nieuwbouw beschikbaar. Het VEA stelt een keer per jaar een uitgebreide analyse van de ingediende EPB-aangiften op en publiceert elke drie maand het aantal startverklaringen en EPB-aangiften.

De drie gewesten werken samen aan de EPB-berekeningsmethode via het EPB-platform. Gelet op de noodzakelijke evolutie naar steeds energiezuinigere nieuwbouw, is het versneld verder verfijnen van de EPB-berekeningsmethodiek een absolute vereiste om de regelgeving geen rem te laten zijn op innovatie in de bouwsector. Om de ontwikkeling van de berekeningsmethode te versnellen, werd in opdracht van de drie gewesten de technische en wetenschappelijke ondersteuning van het EPB-platform sinds april 2014 sterk uitgebreid. De EPB-ondersteuning werd toegewezen aan een consortium van wetenschappelijke instellingen, universiteiten, hogescholen en studiebureaus. Het ondersteuningscontract loopt tot eind 2016 en kan 2,5 jaar worden verlengd. Het VEA beheert en volgt de uitvoering van de overeenkomst met het consortium op voor de drie gewesten.

Het VEA voert onder andere volgende taken uit voor het verder uitwerken van de bestaande berekeningsmethodiek zijn:

- Het VEA beheert de prioriteitenlijst van het EPB-platform. Deze prioriteitenlijst is een verzameling van verbeterpunten, aangebracht door de sector, uit evoluties op vlak van Europese normering of uit vragen. Een keer per jaar bepalen de gewesten voor welke punten een prioritaire behandeling noodzakelijk is.
- Het VEA begeleidt en volgt de studieopdrachten op (2014: 13 opdrachten in 6 maand sinds opstart). Het VEA stelt voor bepaalde studieopdrachten een aanvraagdocument op met een beschrijving van de taak en reviseert de aanvraagdocumenten die door de andere gewesten worden opgesteld. Het VEA geeft vervolgens feedback op de verkennende nota die het plan van aanpak van de studieopdracht beschrijft. Na goedkeuring van de verkennende nota gaat de studieopdracht van start. Het VEA geeft feedback op tussentijdse rapporten en het finaal toelichtingsdocument.
- Het VEA stuurt vragen die het niet zelf kan beantwoorden, door als tweedelijnsvraag. Het VEA vult de template met de vraag in en geeft feedback op het antwoord van het consortium.

De EPB-regelgeving is voortdurend in evolutie. Ook studieopdrachten van het EPB-platform, bevatten meestal een voorstel tot aanpassing van de rekenmethode. Het VEA werkt per jaar of per specifieke wijziging een projectplan uit die de nodige acties (aanpassingen software, formulieren, frontoffice en backoffice, communicatie, website, opleiding) in kaart brengen. Voor 2015 is al een implementatietraject gepland voor de uitzonderingen in landbouwsector. Begin 2015 zal tevens de E-peil methode voor EPN (niet-residentiele gebouwen) met een voorstel van eisenniveau worden afgewerkt. Het VEA zal dit voorstel, samen met de resultaten van andere afgewerkte studieopdrachten, verwerken in een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering en het projectplan voor de implementatie van EPN opstellen en uitvoeren.

Sinds midden 2014 kan via gelijkwaardigheid de energieprestatie van gebouwen gekoppeld aan projecten die gebruik maken van een externe warmtelevering (bijvoorbeeld stadsverwarming) worden gevaloriseerd. Dit gebeurt op basis van een rekenmethode ter beschikking gesteld door het VEA in de goedkeuringsleidraad.

Momenteel bestaan er in Vlaanderen verschillende berekeningsmethodes voor de energieprestatie van gebouwen: EPW en EPU (EPN) voor nieuwbouw en EPC voor bestaande gebouwen. De verschillen in de bepalingsmethoden voor bestaande en nieuwe gebouwen maken het momenteel moeilijk om bestaande en nieuwe gebouwen met elkaar te vergelijken. Een correcte vergelijking is nodig voor een goede werking in de markt : zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. Ook worden bepaalde aspecten die de energieprestatie van een gebouw bepalen, verschillend bepaald in de residentiële en in de niet-residentiële methode. De sector (architecten, aannemers, promotoren, energiedeskundigen ...) is sterk vragende partij om het aantal verschillende berekeningsmethodes, verschillende eisen en definities te reduceren. Het VEA zorgt bij het verder ontwikkelen van een van de berekeningsmethodes, voor afstemming met of terugkoppeling in de andere methodes.

Prestatie-indicatoren

Opmaak ontwerp van evaluatierapport 2015.

Aantal en gemiddelde doorlooptijd behandeling uitzondering- of afwijkingsaanvragen.

Jaarlijks doorzenden van de lijsten dossiers die in aanmerking komen voor de vermindering op onroerende voorheffing en halfjaarlijks (februari, september) van de lijst met correcties.

Aantal opzoeken voor dossiers verzekering gewaarborgd inkomen.

Jaarlijks analyserapport.

Driemaandelijkse publicatie kerncijfers.

Aantal en doorlooptijd gelijkwaardigheidsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering.

Aantal opgestelde aanvraagdocumenten voor de behandeling van prioriteiten in het EPB-platform.

Budget

Ondersteuning van EPB-consortium. Volledige budgettaire weerslag tot eind 2016 is al vastgelegd.

14. Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers (Energiebesluit, hoofdstuk VI erkenning verslaggever en hoofdstuk VII centraal examen)	VTE AS IS			
	A	B	C	D
Kennisniveau van de EPB-verslaggevers verhogen, behandelen erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen, organisatie van centraal examen	0,8		0,6	

Beschrijving

Het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) is een operationele doelstelling in de beleidsnota Energie 2014-2019. Voor nieuwbouw is het EPC een onderdeel van de EPB-aangifte, die wordt opgesteld door de verslaggever.

Uit de kwaliteitscontroles van het VEA bleek dat een groot deel van verslaggevers professioneel met hun werk bezig zijn en kwalitatieve EPB-aangiftes opmaken. Bij ¼ van de gecontroleerde EPB-aangiftes bleek de kwaliteit van de EPB-aangifte en de kennis van de verslaggever echter onvoldoende. Om de kennis van de verslaggevers en de kwaliteit van de EPB-aangifte (met inbegrip van het EPC nieuwbouw) te verhogen, wordt de erkenningsregeling voor verslaggevers vanaf 2015 aangepast.

Voor 2015 kon elke persoon die beschikt over het juiste diploma, optreden als verslaggever. Vanaf 2015 steunt de erkenning van verslaggevers op de volgende vijf elementen:

- Diploma
- Basisopleiding voor verslaggevers
- Centraal examen
- Verklaring op eer
- Permanente vorming.

Voor reeds actieve verslaggevers zijn een aantal overgangsmaatregelen voorzien. Verslaggevers die voor 2015 reeds actief waren, zijn vrijgesteld van de basisopleiding en het centraal examen. Verslaggevers die voor 2015 actief waren en in de periode 2012-2014 een boete opgelegd kregen, zullen naast de verklaring op eer en de permanente vorming, voor juli 2016 moeten slagen in het centrale examen. In 2015 wordt de bestaande diplomavorwaarde verruimd. Vanaf 5 januari 2015 stapt het VEA over op een validatie voorafgaand aan de erkenning. Dit zal gebeuren via een nieuwe module in de energieprestatiedatabank en de huidige controle van het diploma na registratie vervangen (2014: 250). Voor de opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift voor verslaggevers, wordt gewerkt met een erkenning van de opleidingsinstelling. De praktische organisatie van het centraal examen wordt uitbesteed. De examens zullen vanaf april 2015 om de twee maand worden georganiseerd. Begin 2015 zal het examenplatform worden opgezet. Het VEA zal via dit platform de examenvragen beheren, selecties maken voor specifieke examens, de resultaten opvolgen en hierop analyses uitvoeren. De ontwikkelingen in het domein van 'het beroep van de verslaggever' evolueren zo snel dat een permanente vorming noodzakelijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen en de kennis van de verslaggevers te versterken. Minstens volgende mogelijkheden van permanente vorming zullen worden voorzien: verplicht vormingsgedeelte (bij wijzigingen in eisen, berekeningsmethode, software...), een vrij vormingsgedeelte, het geven van les en het volgen van een begeleidingstraject. Het VEA zal de erkenningsaanvragen van de opleidingsinstellingen en begeleidingstrajecten behandelen. In de energieprestatiedatabank zal aan de erkenningsmodule van de verslaggever een elektronische portefeuille voor permanente vorming worden toegevoegd. Het VEA zal met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding) trachten te verzekeren:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen overleg plegen met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Het VEA zal steekproefsgewijs opleidingen bijwonen, de examenresultaten analyseren om de zwakke punten in de opleidingen te detecteren en de cursisten (laten) bevragen.

Prestatie-indicatoren

Aantal en gemiddelde doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen
 Aantal beschikbare examenvragen en cases voor het centraal examen
 Jaarlijks analyserapport van resultaten centraal examen.
 Jaarlijks analyserapport van permanente vorming.

Budget

Uitbesteding organisatie centraal examen (120.000 euro).

VTE AS IS				
15. Overleg en thematische informatieverstrekking ter ondersteuning van verslaggevers, ontwerpers, uitvoerders, de bouwsector en bouwheren met betrekking tot de energieprestatieregelgeving	A	B	C	D
Informatieverstrekking aan doelgroepen inzake (wijzigingen aan) EPB-regelgeving (nieuwsbrieven, websiteluik, presentaties,...), opvolgen van externe projecten, beantwoorden van technische vragen inzake de regelgeving die aan de helpdesk worden gesteld,	2,0		0,3	

Beschrijving

In de evolutie naar het BEN-niveau, is het behoud van het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector cruciaal. Het VEA overlegt 2 à 3 keer per jaar met de sectororganisaties van architecten, studiebureaus, verslaggevers, aannemers, installateurs, structurele bouwheren, en promotoren en met de subsidiërende overheden (9 overlegvergaderingen). De sector wordt ook steeds betrokken bij overleg in het kader van studies.

Bij de evolutie naar steeds strengere eisen is een verhoogde kwaliteitsbewaking in het bouwproces een must. Er lopen verschillende trajecten om de kwaliteit van (ontwerp en) de uitvoering te bewaken, onder andere betreffende ventilatie in residentiële gebouwen. Het VEA volgt deze ontwikkelingen op en neemt deel aan het overleg.

Bouwheren, bouwprofessionals en verslaggevers kunnen per email via een helpdesk algemene en technische vragen stellen over de energieprestatieregelgeving en de tools (software, energieprestatiedatabank) die hierbij worden gebruikt. Op maandbasis betreft het 800 à 1000 e-mailvragen.

Het communicatieplan inzake de implementatie van de energieprestatieregelgeving bevat verschillende hoofdlijnen:

- uitwerken van publicaties;

- het verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie;
- het uitbouwen en onderhouden van de website energiesparen.be als algemene referentiewebsite inzake de energieprestatieregelgeving;
- het uitgeven van een elektronische nieuwsbrief (10-tal per jaar) ter ondersteuning van verslaggevers, architecten, studiebureaus en institutionele bouwheren met informatie over de werking van de EPB-software, de energieprestatiedatabank, wijzigingen in het regelgevend kader, methode, handhaving, veel gestelde vragen...;

Aan een aantal organisaties (Bouwunie, NAV, VCB) worden projectsubsidies toegekend voor de inzet van één of meer energieconsulenten die acties in het kader van het energieprestatieregelgeving en het BEN-actieplan onder de aandacht van hun doelgroep brengen. Het VEA staat in voor de opvolging en ondersteuning van deze energieconsulenten.

Prestatie-indicatoren

Waardering van architecten en verslaggevers voor informatieverstrekking door het VEA.

Aantal beantwoorde e-mail vragen betreffende EPB.

Aantal verspreide elektronische nieuwsbrieven, nieuwsberichten en artikelen over de EPB-regelgeving.

Budget

Energieconsulenten. Volledige budgettaire weerslag is al vastgelegd tot eind 2016.

CEL MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE

	VTE AS IS			
16. Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle en kostenefficiënte naleving van Europese verplichting verzekeren, behandeling van steunaanvragen in kader van calls (groene warmte, biomethaaninjectie en benutting van restwarmte), behandeling van steunaanvragen in kader van steun voor demonstratieprojecten	2,2			

Beschrijving

Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.4.1).

Volgens de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 (2009/28/EU) moeten de lidstaten een actieplan hernieuwbare energiebronnen opstellen en jaarlijks over de voortgang rapporteren. In deze (voortgangs)plannen moet aangetoond worden hoe de opgelegde bindende doelstellingen zullen gerealiseerd worden (voor België bedraagt de doelstelling tegen 2020 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik) en hoe de andere bepalingen uit de richtlijn zijn omgezet en uitgevoerd worden. Daarnaast zijn in de richtlijn ook tussentijdse indicatieve doelstellingen vastgelegd. Indien deze tussentijdse doelstellingen niet worden bereikt, moet een aangepast actieplan worden voorgelegd waarin de lidstaat bijkomende maatregelen voorstelt om alsnog de verdere (tussentijdse) doelstellingen te bereiken. Het VEA monitort voor het Vlaamse Gewest de uitvoering van het actieplan en maakt de vereiste voortgangsrapporten op. Uit het voortgangsrapport dat België in 2013 bij de Commissie heeft ingediend, blijkt dat het aandeel hernieuwbare energie in België 5,17% bedroeg in 2011 en 6,81% in 2012. Voor het Vlaams Gewest bedroeg het aandeel hernieuwbare

energie 4,5% in 2011, 5,6% in 2012 en 5,9% in 2013. Hiermee werd aan de indicatieve tussentijdse doelstelling voor 2011-2012 (4,36% voor België) van de Europese richtlijn voldaan. De Belgische doelstelling stijgt naar 5,44% voor 2013-2014, 7,06% voor 2015-2016, en 9,22% voor 2017-2018.

Het Vlaams regeerakkoord bepaalt dat we uitvoering geven aan de in het kader van de Europese richtlijn vastgelegde Vlaamse hernieuwbare energiedoelstelling voor 2020 die we binnen België afspreken. Het actieplan hernieuwbare energie 2020 wordt geactualiseerd zodat deze doelstelling op de meest kostenefficiënte wijze kan worden gerealiseerd. De beleidsnota Energie stelt daarbij voor Vlaanderen tegen 2020 een aandeel van 10,5% hernieuwbare energie voorop (2013: 5,9%). Het VEA zal in uitvoering van de beleidsnota Energie een eventueel samenwerkingsakkoord aangaande deze lastenverdeling tegen halfweg 2015 een Vlaams actieplan hernieuwbare energie 2020 voorbereiden. Vervolgens zal in samenwerking met de andere Belgische entiteiten een geactualiseerde versie van het nationaal actieplan 2020 aan de Europese Commissie worden bezorgd.

Zoals voorzien in het Energiedecreet evalueert het VEA ook jaarlijks de productiedoelstellingen (zoals vastgelegd door de Vlaamse regering) per technologie, en stelt het bij een tekort bijstellingen en/of remediërende maatregelen voor.

Het VEA volgt daarnaast verschillende andere concrete projecten op die opgelegd zijn door de Europese regelgeving en het Vlaamse Energiebesluit en een belangrijke impact hebben op het Vlaamse hernieuwbare energiebeleid, o.a.:

- de implementatie van het minimumaandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving. Het regeerakkoord vermeldt hierover dat we het minimaal aandeel hernieuwbare energie bij nieuwbouw, grondige renovatie van woningen en niet-residentiële gebouwen zullen verhogen om de hernieuwbare energiedoelstelling verder in te vullen, ekening houdend met een kostenoptimaal niveau;
- de implementatie van een certificatieregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energietechnieken;
- duurzaamheidscriteria voor vloeibare, gasvormige en vaste biomassa. Enkel voor vloeibare biomassa zijn bindende criteria vastgelegd in de richtlijn. Voor vasten gasvormige biomassa heeft de Commissie aanbevelingen uitgevaardigd.

Jaarlijks wordt een hernieuwbare energie-inventaris opgemaakt. Tweejaarlijks moet gerapporteerd worden over de groenestroom- en groenewarmteproductie in het kader van de Europese richtlijn terzake en jaarlijks voor het Internationaal Energie-agentschap.

In het kader van de uitwerking van een Vlaams actieplan groene warmte is door de Vlaamse Regering in 2013 een ondersteuningsmechanisme definitief goedgekeurd voor grote installaties voor groene warmteproductie, voor recuperatie van restwarmte en voor injectie van biomethaan. Eind 2014 waren de eerste drie calls voor het indienen van projectvoorstellen gelanceerd. VEA stelt voor de halfjaarlijkse calls een ontwerp ministerieel besluit inzake de budgettaire verdeling en de technische randvoorwaarden op en behandelt de ingediende projecten. Het regeerakkoord vermeldt dat de middelen voor deze groene warmtetender versterkt zullen worden.

Het regeerakkoord stelt ook bijkomende acties voorop om de ontsluiting van geothermie te faciliteren. Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenestroom- en groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt, distributienettarieven,...).

Prestatie-indicatoren

Evolutie hernieuwbare energieproductie in het Vlaamse Gewest.
Beschikbaarheid (tussentijdse) rapporteringen aan de Vlaamse Regering en actieplannen hernieuwbare energie in het kader van de Europese richtlijn.

Aantal gecertificeerde installateurs voor kleinschalige hernieuwbare energietechnologieën.
Gemiddelde behandelingstermijn steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan.

Budget

Calls groene warmte, restwarmte en biomethaan (3.732.000 euro).
Demonstratieprojecten (200.000 euro).

17. Monitoring en evaluatie van de groenestroom- en warmte-kraachtcertificatensystemen (Energiedecreet, artikel 7.1.4/1)	VTE AS IS			
	A	B	C	D
Opmaak rapport OT-berekeningen voor de verschillende groenestroom- en WKK-technologieën, behandelen van verlengingsdossiers, behandelen van aanvragen voor specifieke bandingfactoren, opmaak marktanalyserapporten en prognoses certificatenmarkten	3,2			

Beschrijving

Het groenestroomcertificatensysteem bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.4.2).

Uit de sterke toename van de groenestroom- en WKK-productie de afgelopen jaren, mag worden geconcludeerd dat het Vlaamse steunsysteem een belangrijke trendbreuk heeft gecreëerd.

Gezien de oplopende kosten en de evoluties in technologieën en economische omstandigheden, werd na een grondige evaluatie op basis van uitgebreid studiewerk en intens overleg met de betrokken sectoren en stakeholders, medio 2012 door het Vlaams Parlement een grondige hervorming van de steunmechanismen voor milieuvriendelijke energie goedgekeurd. Deze wijziging heeft tot doel:

- meer groenestroomproductie te realiseren in Vlaanderen;
- de efficiëntie van de steunmechanismen te verhogen;
- de investeerders in duurzame energieproductie maximale zekerheid te bieden;
- de kosten van het steunmechanisme correct te spreiden over alle verbruikers.

Het Vlaams Energieagentschap moet het ganse ondersteuningssysteem permanent evalueren en de steunhoogte permanent afstemmen op de reële nood.

Het Vlaams regeerakkoord stelt ook een verdere hervorming en vereenvoudiging van het certificatenstelsel voor groene stroom en WKK voorop, evenals een aanpassing aan nieuwe Europese regelgeving.

Het maatschappelijk belang van een grondige opvolging om elke verbetermogelijkheid snel te detecteren, blijkt uit de omvang van deze steunmechanismen: voor 2013 kan deze geraamd worden op 1 miljard euro voor de productie van groene stroom en op 200 miljoen euro voor productie uit warmte-kraachtkoppeling. Deze kosten komen via de elektriciteitstarieven of via de nettarieven ten laste van de elektriciteitsverbruikers.

Eind 2012 is via een wijziging van het Energiebesluit verder uitvoering gegeven aan deze hervorming. Zo werden onder meer de te ondersteunen projectcategorieën en de procedures, de berekeningsmethodiek en de verschillende noodzakelijke parameters voor het bepalen van het steunniveau vastgelegd. Ook de volgende taken van het Vlaams Energieagentschap werden met dit besluit vastgelegd :

Jaarlijks, en voor fotovoltaïsche zonne-energie halfjaarlijks, worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op

de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.

Voor projecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 worden de steunverlengingsaanvragen behandeld en op korte termijn afgewerkt, teneinde de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen.

In 2013 werd gestart met de in het Energiebesluit voorziene berekening van de projectspecifieke bandingfactoren voor dossiers met een strategisch belang.

Tevens wordt in een halfjaarlijks marktrapport een evaluatie van de certificatenmarkt opgemaakt ter evaluatie en monitoring van het systeem.

In het kader van de opmaak van het Vlaams actieplan hernieuwbare energie 2020 werd het proces opgestart om de steunmechanismen voor groene stroom en WKK te vereenvoudigen en te actualiseren, cfr. het nieuwe Europese staatssteunkader en het Vlaams regeerakkoord voor de beleidsperiode 2014-2019. Deze actie kreeg de naam 'New Deal' en zal na grondige stakeholderconsultatie in 2015 uitmonden in een advies aan de Vlaamse Regering.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid OT-rapporten 30 juni en 31 december.

Beschikbaarheid halfjaarlijkse marktmonitoringsrapporten.

Aantal behandelde aanvragen voor een projectspecifieke bandingfactor.

Gemiddelde doorlooptijd behandelde verlengingsaanvragen.

Budget

Verzamelen van beleidsondersteunende gegevens en studies (50.000 euro).

	VTE AS IS			
	A	B	C	D
18. Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-kracht-certificatenregelingen (Energiedecreet, artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.3)				
Afleveren van goedkeuring voor certificatensteun	4,9	1,0	2,0	

Beschrijving

Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie en voor WKK zijn operationele doelstellingen van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstellingen 4.4 en 4.5).

Op 9 mei 2014 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan de overdracht van de expertisecel (taken + personeel) van de VREG naar het VEA. Het team expertisedossiers behandelt volgens de procedures vastgelegd in het Energiedecreet en het Energiebesluit de aanvragen tot toekenning van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten van alle installaties andere dan zonnepanelen.

Het team moet maandelijks ook het aantal toe te kennencertificaten berekenen op basis van maandelijks te ontvangen gegevens (o.a. afname-, injectie- en productiegegevens door de netbeheerders, brandstofverbruik door de producent, ...) en deze gegevens ook controleren op consistentie en plausibiliteit. Bij twijfel of steekproefsgewijs moet een controle worden uitgevoerd op de correctheid van de gerapporteerde gegevens (bijvoorbeeld door opvragen leveringsbons, ...). Elke

uitbreiding of wijziging van een productie-installatie moet eveneens worden beoordeeld en verwerkt. Grote installaties moeten wettelijk gezien om de twee jaar volledig worden gekeurd. Het team expertisedossiers moet deze keuringen beoordelen en indien nodig de berekeningswijze van het aantal toe te kennen certificaten aanpassen. Installaties die biobrandstoffen gebruiken, moeten om de twee jaar een auditverslag voorleggen van de door hen gebruikte biobrandstoffen. Ook dit moet bekeken en beoordeeld worden door het team, en waar nodig moet een aanpassing gebeuren van de berekeningswijze van het aantal toe te kennen certificaten. Het expertiseteam beheert 393 dossiers inzake toekenning van groenestroomcertificaten en 455 dossiers voor warmte-krachtcertificaten. Jaarlijks komen naast de maandelijkse productierapporteringen naar schatting nog ruim 1400 dossiergerelateerde meldingen binnen in het kader van de groenestroom- en warmte-krachtcertificaten die elk afzonderlijk beschouwd en beoordeeld moeten worden. Deze meldingen bestaan voor ongeveer 10 % uit nieuwe aanvragen. De overige 90 % van de binnengekomen meldingen betreffen bestaande productie-installaties, bijvoorbeeld de uitvoering van een 2-jaarlijkse keuring of de uitvoering van een wijziging aan een bestaande productie-installatie. Gezien de steun per installatie kan oplopen tot grootte-orde 100 miljoen euro per jaar en afhankelijk is van vele technische parameters, is een zeer grondige uitvoering en sterk toezicht cruciaal.

Teneinde het toenemende werkvolume met de beschikbare personeelsbezetting binnen redelijke termijnen te kunnen uitvoeren, is het VEA in 2014 gestart met de ontwikkeling van een databank die de dossierbehandeling en gegevensverwerking moet vergemakkelijken. Deze databank, eXpertBase genaamd, zal in eerste instantie gebruikt worden voor de behandeling van de certificatenaanvragen voor alle groenestroom- en warmtekrachtinstallaties (met uitzondering van aanvragen m.b.t. zonnepanelen). De databank zal gekoppeld worden aan een online aanvraagformulier. De ingediende gegevens worden opgeslagen in de databank. Deze gegevens zullen vervolgens gebruikt worden voor de aanmaak van de beslissing tot toekenning van certificaten, en voor het opstellen van energiestatistieken. De databank zal ook gekoppeld worden aan de handelsdatabank die beheerd wordt door de VREG, en waarin marktgegevens met betrekking tot de certificatenhandel worden bijgehouden. De databank zal eveneens gebruikt worden door de netbeheerders die de aanvragen van certificaten voor zonnepanelen behandelen. De installatiegegevens worden geregistreerd in de databank, evenals de gerapporteerde productiegegevens. Op basis van deze productiegegevens en de bandingfactoren zal VEA het aantal toe te kennen groenestroomcertificaten berekenen. Naast het beheer van de concrete dossiers voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling staat het expertiseteam eveneens in voor het verschaffen van algemene informatie ter verduidelijking van de wetgeving in het kader van de berekening van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten en voor het uitzetten van het behandelingskader met betrekking tot groenestroom- en warmte-krachtcertificaten conform de wetgeving.

Prestatie-indicatoren

Gemiddelde doorlooptijd behandelde aanvraagdossiers voor certificatensteun.

Gemiddelde doorlooptijd behandelde wijzigingsdossiers in kader van de certificatensteunregeling.

Gemiddelde doorlooptijd behandelde herkeuringsdossiers.

Budget

Ontwikkeling eXpertBase en interfaces met Uniek Loket (400.000 euro).

	VTE AS IS			
19. Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie wat de bevordering van warmte-krachtkoppeling en de opmaak van een warmteplan betreft	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle en kostenefficiënte naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak Vlaams Warmteatlas, opmaak prognose potentieel voor WKK, adviesverlening in kader van vergunningsprocedure (beoordeling individuele kosten-baten-analyse)	0,7			

Beschrijving

Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (operationele doelstelling 4.5).

De Europese richtlijn energie-efficiëntie werd op 14 november 2012 gepubliceerd en vervangt zowel de vroegere richtlijn energie-efficiëntie als de WKK-richtlijn. Voor het Vlaamse beleid inzake de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie zijn onder meer volgende verplichtingen van belang:

- Tegen 31 december 2015 moet een omvattende beoordeling zijn uitgevoerd van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en koeling (om de vijf jaar te actualiseren). Het VEA coördineert het onderzoek dat VITO uitvoert voor het opstellen van dergelijke Vlaamse warmtekaart.
- Uitwerking van een Vlaams warmteplan, waarbij nieuwe of te renoveren grootschalige elektriciteitscentrales, stookinstallaties en warmtenetten een kosten-batenanalyse moeten uitvoeren inzake de mogelijke toepassing van warmtekrachtkoppeling en restwarmte. Het VEA werkt de uitvoeringsmodaliteiten voor deze kosten-batenanalyses uit en controleert of deze analyses voldoende kwaliteitsvol worden uitgevoerd.

Het regeerakkoord vermeldt dat een kader voor openbare warmtenetwerken in samenwerking met de betrokken actoren moet uitgewerkt worden. Dit beleidsthema wordt sinds 2013 regelmatig besproken in het beleidsplatform warmtenetten, waarin het VEA de Vlaamse stakeholders bijeenbrengt.

Het regeerakkoord benadrukt verder de belangrijke rol die warmte-krachtkoppeling inneemt bij primaire energiebesparing en de bijdrage van WKK's in een energiesysteem met meer en meer variabele productie. De monitoring van het certificatenstelsel voor WKK-installaties, volgt het agentschap ook de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van WKK in het Vlaamse Gewest (o.a. VLAREM, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt).

Vanaf 2012 wordt een geleidelijke introductie van micro-WKK ondersteund. Er werden al twee calls voor demonstratieprojecten in de sociale huisvestingssector gelanceerd.

Prestatie-indicator

Evolutie geïnstalleerd WKK-vermogen.

Beschikbaarheid omvattende beoordeling (warmtekaart) van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en -koeling

Budget

Demonstratieprojecten micro-WKK (200.000 euro).

Opmaak prognose WKK en ontwikkeling Vlaams Warmteatlas via Steunpunt VITO (110.000 euro).

Budget is toegevoegd aan dotatie VITO.

	VTE AS IS			
	A	B	C	D
20. Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep (Omzendbrief R/2014/02 – Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines)				
Facilitatie realisatie windenergieprojecten	0,7		0,2	

Beschrijving

Het VEA wordt in de omzendbrief aangeduid als voorzitter en secretariaat van de Interdepartementale Windwerkgroep, en speelt een coördinerende rol bij het uitwerken van een kader voor de inplanting van grootschalige, middelgrote en kleine windturbines.

De Interdepartementale Windwerkgroep heeft twee kerntaken. Enerzijds adviseert het in voortraject, voorafgaand aan de vergunningsprocedures voor het inplanten van grootschalige windturbines. Anderzijds begeleidt en adviseert de Interdepartementale Windwerkgroep het windenergiebeleid en -projecten onder meer omwille van ervaren knelpunten bij plannings- en projectinitiatieven.

In het werkprogramma voor 2015 ligt de focus op:

- faciliteren van de verschillende provinciale beleidsvisies op en doelstelling voor de inplanting van windturbines;
- finaliseren van de facilitatieopdracht over de positief geadviseerde, nog niet operationele windturbines in Vlaanderen.

Prestatie-indicatoren

Aantal behandelde adviesvragen.

Jaarlijks voortgangsrapport aangaande de nieuwe facilitatieopdrachten van de Windwerkgroep.

Budget

Nihil, uitgezonderd (beperkte) apparaats- en werkingskosten.

	SLEUTELPROCES			
	VTE AS IS			
	A	B	C	D
21. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijke energieproductie				
Versterken van bewustwording rond maatschappelijk belang van verdere uitbouw milieuvriendelijke energieproductie, informatieverstrekking aan doelgroepen (nieuwsberichten, websiteluik, presentaties,...)	1,1		0,2	

Beschrijving

Het communicatieplan milieuvriendelijke energieproductie bevat verschillende hoofdlijnen:

- uitwerking van publicaties;
- het verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie;
- de website energiesparen.be uitbouwen tot de algemene referentiewebsite inzake milieuvriendelijke energieproductie en dit voor de verschillende doelgroepen;
- opmaken van periodieke nieuwsberichten met informatie over de subsidieregelingen, nieuwe projecten, nieuwe beleidsinitiatieven, agenda van activiteiten, enz.

Gezien de sterke groei van de milieuvriendelijke energieproductie, stijgt ook het aantal informatie-vragen (50 à 100 op maandbasis). Omtrent dit beleidsthema worden ook zeer regelmatig parlementaire vragen gesteld (30 à 40 op jaarbasis) en omwille van de rechtstreekse link met heel wat andere beleidsvelden (Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, Landbouw, ...) moet er als expert of spreker regelmatig worden deelgenomen aan studiedagen, stuurgroepen, en dergelijke meer.

Verschillende verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel gesteund met een werkingssubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmte-krachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).
- Quest (kwaliteitscentrum).

Het VEA legt de prioriteiten vast in de jaarlijkse werkprogramma's en volgt de werkzaamheden van deze vzw's op via stuurgroepen, de overlegplatformen en bilaterale vergaderingen.

Prestatie-indicatoren

Aantal nieuwsberichten op de website.

Aantal beantwoorde schriftelijke vragen en vragen om uitleg.

Maatschappelijk draagvlak voor een energiesysteem dat meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen.

Advisering omtrent de ingediende werkprogramma's binnen een termijn van een maand.

Budget

Werkingsubsidies ODE, Cogen, Biogas-E (300.000 euro).

Samenvatting 'as is' (toestand 31 december 2014).

Functie	Statutair (s) of contractueel (c)	Rang	As is
Administrateur- generaal	S	N	1
Toezichthouder groene stroom en WKK	C	A2	3
Directeur-ingenieur	S	A2	1
Senior-adviseur	S	A2E	
Adviseur-ingenieur	S	A2	4
Adviseur	S	A2	1
Adjunct van de directeur	S	A1	13
Ingenieur Adjunct van de directeur	S C	A1 A1	9 4
Ingenieur	C	A1	12
Hoofddeskundige	S	B2	1
Deskundigen	S	B1	2
Hoofdmedewerker	S	C2	3
Technici	S	C1	1
Medewerker	S	C1	7
Assistent	S	D1	1
Assistent	C	D1	3

Totaal	66
Statutairen	44
Contractuelen	22

Bijlage 3: Link operationele doelstellingen beleidsnota en kernprocessen VEA

De 21 (operationele) kernprocessen van het VEA (zie punt 1.5) geven invulling aan 18 operationele doelstellingen van de beleidsnota Energie 2009-2014 zoals hieronder aangegeven.

Voor een beschrijving van de kernprocessen, zie vorige bijlage.

Operationele beleidsdoelstelling van de beleidsnota Energie 2009-2014		Kernproces van het VEA	
<i>Versterken beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen</i>			
1	De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken	2	Doelgroepenoverleg en het uitwerken van actieplannen in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020/Renovatiepact
2	De EPC-regelgeving vervolmaken	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
3	De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
		4	Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen
		5	Handhaving van de EPC-regelgeving
4	Het EPC voor niet-residentiële gebouwen implementeren	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
<i>Versterken beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw</i>			
5	De betaalbaarheid van de BEN-nieuwbouw opvolgen	11	Handhaving van de energieprestatieregelgeving
		13	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving
		14	Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers
6	De EPB-regelgeving vervolmaken	13	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving
<i>Stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen</i>			
7	Energiebeleidsovereenkomsten energie-intensieve industrie implementeren	9	Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie
8	Verplichte energieaudits voor grote ondernemingen implementeren	8	Beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in kader van het besluit Energieplanning
9	Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO's	10	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake REG, het sociaal energiebeleid en de EPC-systemen
<i>Versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie</i>			
10	Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
		18	Behandeling expertisedossiers in kader van de certificatenregelingen
		19	Uitvoering acties in kader van richtlijn energie-efficiëntie wat de bevordering van WKK en de opmaak van een warmteplan betreft
		20	Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep

		7	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
11	Het groenestroomcertificatensysteem bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken	17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
12	Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groene warmteproductie	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		7	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
<i>Versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten</i>			
13	Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
		18	Behandeling expertisedossiers in kader van de certificatenregelingen
		19	Uitvoering acties in kader van richtlijn energie-efficiëntie wat de bevordering van WKK en de opmaak van een warmteplan betreft
		7	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
14	Beleidskader voor warmtenetten uitwerken	19	Uitvoering acties in kader van richtlijn energie-efficiëntie wat de bevordering van WKK en de opmaak van een warmteplan betreft
<i>Versterken van het sociaal energiebeleid</i>			
15	Het energieverbruik in de woningen van kwetsbare gezinnen verminderen via sociale energie-efficiëntie maatregelen die tegelijk het risico op energiearmoede verlagen	1	Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen
<i>Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie</i>			
16	Data ontsluiten	6	Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen
		12	Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank
17	De processen digitaliseren en automatiseren	6	Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen
		12	Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank
18	De communicatie een versnelling hoger schakelen	10	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake REG, het sociaal energiebeleid en de EPC-systemen
		15	Overleg en thematische informatieverstrekking ter ondersteuning van EPB-verslaggevers, ontwerpers, de bouwsector en bouwheren met betrekking tot de energieprestatieregelgeving
		21	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijk energieproductie

Bijlage 4: Nutsmatrix van het kerntakenplan

Het VEA heeft haar kerntakenplan aan het kabinet van de minister bezorgd. Voor de gedetailleerde beschrijving die bij het kerntakenjabloon voor elk proces is toegevoegd, zie bijlage 2.

Hieronder worden samenvattend de kernprocessen weergegeven in een nutsmatrix (tevens integraal onderdeel van het ingediend kerntakenplan).

NUTSMATRIX VOOR DE PROCESSEN VAN HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP - VERSIE 2015

UITVOERING DOOR HET VEA

MEERWAARDE VOOR HET ENERGIEBELEID

KERNTAAK

NOODZAKELIJK

- Implementatie , monitoring en evaluatie van REG- en sociale-ODV (1)
- Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving (3)
- Handhaving van de EPC-regelgeving (5)
- Het verder uitbouwen van de certificatie-sofwares en de energieprestatie-databank inzake de EPC-systemen (6)
- Het beoordelen van de energieplannen en energiestudies in het kader van het besluit energieplanning (8)
- Handhaving van de EPB-regelgeving (11)
- Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatie-databank betreffende de EPB-regelgeving (12)
- Het uitvoeren, monitoren, evalueren,

BIJ VOORKEUR

- Doelgroepenoverleg en het uitwerken van actieplannen in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020/Renovatiepact (2)
- Kwaliteitsborging van de energiedes-kundigen (4)
- Opvolgen van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-industrie in verband met energie-efficiëntie (9)
- Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers (14)
- Uitwerken acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen (16)
- Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie wat de bevordering van WKK

AFSTOOTBAAR

	<p>verder uitwerken en optimaliseren van de EPB-regelgeving (13)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monitoring en evaluatie van de groenestroom- en warmte- kracht- certificatiesystemen (17) - Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte- kracht- certificatenregeling (18) 	<p>en de opmaak van een warmteplan betreft (19)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overleg en thematische informatie-verstreking (REG en sociaal energiebeleid, milieuvriendelijke energieproductie, EPB) (10, 15 en 21)
<p>ONDERSTEUNENDE BELEIDSTAAK</p>	<p>-Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep (20)</p>	
<p>TAAK MET MARGINALE MEERWAARDE</p>	<p>- Beoordelen van attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen (7)</p>	